A0UA105B161

వేమన పద్యములు.

THE VERSES

OF

VÊMANA,

MORAL, RELIGIOUS, AND SATIRICAL.

Translated

By CHARLES PHILIP BROWN,

OF THE MADRAS CIVIL SERVICE.

MADRAS:
PRINTED BY E. KEYS, AT THE GOVERNMENT PRESS.

1875.

C. L. Venkatachalapathy Naidu & Co.
AERATED-WATER SHOP.
Bazaar St., Trivellore, M.S.M.

V.R. NARLA MEMORIAL LIBRARY
V.R.NARLA
D.P.R.I.
Acc. No.
6403

T. N. JAYAVEL

B

894.8271
VEM

PREFACE.

WHEN commencing the study of a language, we are naturally led to enquire for works popular among the natives themselves, but composed in a style easy enough to be comprehended without difficulty by a foreigner. Such an enquiry in the year 1824 regarding Telugu made me acquainted with the verses collected in the present volume. Several manuscripts of VEMA, or VÊMANA, (for both names are used) were put into my hands, which I perused and translated in such hours of leisure as my public employments allowed. They proved to be full of errors of every kind, in orthography, metre, and meaning; no two copies followed the same arrangement, and they varied in extent from two to eight hundred epigrams. After collecting such copies as were to be found at Masulipatam where I was then stationed, I gradually procured others from Vizagapatam, Nellore, Guntoor, Cuddapah, and Madras. I then caused an index to be drawn up, wherein nine columns exhibited the places at which the verses appeared in as many manuscripts, which I thus was enabled to collate. The number of stanzas I found amounted to about 2,500; a comparison, however, showed that the total was little more than 2,000.

It next became necessary to reduce the verses to some regular arrangement. Each transcriber had evidently selected such as he preferred, and no order was any where preserved. I at length formed the whole into five tolerably consistent divisions—religious, moral, satirical, mystic, and miscellaneous. The two last of these form more than half the work, but are omitted in the present volume because devoid of interest and utility. The student will perhaps find the second and third chapters easier than the first, which may, therefore, be read afterwards.

A system of obscure and unprofitable doctrines regarding mysticism i
much studied among the Telugus; in such reveries VÊMANA has indul

at great length, and there his meaning is often doubtful. Of such verses I have retained only a few of the easiest. Among the satirical epigrams I have omitted several wherein railing was substituted for just remarks; and should perhaps have excluded yet more, but that I observed these to be remarkably popular among the Telugus.

A few others are left out as more properly belonging to the collections known by the names of BHASCARA and SUMATI, while some were rejected as being riddles attributed not to *Vêmana* but an epigrammatist named TIRUMALESA.

A miscellaneous collection of unconnected verses, like the present, is generally denominated a *satacam*, which answers to the *Garlands* or *Centuries* composed by English poets in old days, being a series of verses which are similar in metre, subject, and chorus. These are generally numbered in separate hundreds, but it appeared unnecessary to retain either that arrangement, or that title, in the present volume, which more nearly resembles the Anthologies collected in Greek and Latin literature.

It is not easy to ascertain any thing regarding the history of Vêmana, which is the personal name of the author, and sometimes occurs, though rarely, among the Telugus of the present day. His family name he never discloses, and I hence imagine him to have been a *Zangam*: the sect of *Súdras* known by this name are seceders from the *common religion*; they worship Siva alone, and, on embracing the Zangam sect, they give up their family appellation, and are then usually called by the name of the sect alone. Their creed also corresponds with that taught by Vêmana, and this is the only one not satirized by him.

Of his birth-place and circumstances very slight traditions have been preserved. He was by birth a *câpu*, or farmer. Some assert that he belonged to the family of Ana Vêma Reddi, a chief in the Candanúl (or Curnool) country; and the brother of the poet is said to have commanded the fort of Gandicota. Some believe him to have been a native of Crishtipád in Candanúl; others, of Inaconda in Guntoor: and I have also heard it said that he was born at Chitwel in the Cuddapah district; but I have had opportunities of inquiring at all these places, and have, after all, gained no information whatever. Yet his dialect in a few passages renders it probable that Vêmana was a native of the south-western parts of Telingana, where these towns are situated: and it 's believed that he lived about the beginning of the seventeenth century our era.

Acc No 105B161

This author is in Telugu literature what Lucian is in Greek—a familiar writer, useful to a beginner, though neither poetical nor classical. Very different indeed from the numerous refined compositions that adorn the language, yet far more profitable to those who do not as yet attempt higher branches of reading. The terse and condensed style used in the proverbs and maxims of all languages cannot be expected to exemplify every form of the verb or every intricacy of syntax. For these the reader must resort to compositions more polished and more diversified.

NOTE.

Most of the verses in this author are, like the first twenty, composed in the A'taveladi metre, and have on uniform chorus;

Viswad ábhi ráma vinara Vema,

the first syllable of which, (వి.) placed at the end of such verses, denotes the repetition. For "Viswád ábhi" some copies have "viswat ábhi," and others "viswat óbhi." The import of the chorus is obscure, but the sense of each verse is complete without it. Some believe that the "Vema" so addressed was the elder brother of the moralist.

The notes and the indexes will, I hope, furnish every information required by the reader.

VARIOUS READINGS.

I. 20 line 3; నెట్టివారికై'న పుట్టవో యాశలు?

II. 101 line 1, యుబుసు పోవకనై'న.

Most of the manuscripts of this author commence with one of the following verses, which belong rather to the mystic chapter.

కII శివ కవులకు నవ కవులకు,
శివ భక్తికి తత్వ మునకు, చింతామణికిఁ,
శివ లోక ప్రమథులకును,
శివునకు గురువునకు శరణు సేయర వేమా.

తే॥ శ్రీకరంబుగ వేమన జెప్పిన ట్టి
పద్యములనె వ్వడే నియు పఠన సేయు
న' ట్టి పురుషుడు, మన మునని' ట్టిద' నుచు
జెప్ప రాన ట్టి వస్తువు జేరు వేమ.

To the auspicious Bards, to the Nine Poets, to the Siva-creed, to his Essence, to the boon-granting gem, to those who attend in the presence of Siva, to the God himself, and to thy teacher—pray for aid, O Vema!

Whoever shall study the verses composed by the propitious Vêmana, that man shall attain to That Object which is in its nature indescribable.

V.R. NARLA MEMORIAL LIBRARY
V.R.NARLA
D.P.R.I.
Acc. No.

వే మ న ప ద్య ము లు.

ప్ర థ మ భా గ ము.

వేమన 'నగ యోగి వెలసె లోకములోన;
పూజలి 'డుడు, పుణ్య - పురుషులార;
పూజలి 'డిన యంత, భుక్తి ముక్తుల ని 'చ్చు.
విశ్వదాభిరామ వినర వేమ.

1 పలుకుమ 'న్న నే 'ల పలుకక యున్నావు;
పలుకుమ 'య్య, నాతొ ప్రబలముగను;
పలుకుమ 'య్య! నీదు పలుకు నేనె 'రిగెద. వి.

3 ఆత్మ - శుద్ధి లేని యాచారమ 'ది యేల?
భాండ - శుద్ధి లేని పాకమే 'ల?
చిత్త - శుద్ధి లేని శివ పూజలే 'లరా? వి.

THE VERSES OF VÊMANA.

TRANSLATION.

BOOK I.

1 The Yôgi named Vêmana hath shone forth in the world; bow to him, ye men of virtue! while ye reverence him he will bestow on you sustenance and perfection. Listen, O Vema, dear to the Lord of all!

2 When I cry "Speak, O God," why speakest thou not? O speak to me, and powerfully! Speak, O father, surely I shall recognize thy voice!

3 Observances void of purity of heart! to what end are they? to what end is the preparation of food without cleansing the vessel? void of purity of mind, to what end is the worship of God?

౪ నిక్కమైన మంచి నీలమొ 'క్కటి చాలు;
తళుకు బెళుకు రాళ్లు తగ్గొడే'ల?
చదువ పద్యమ 'రయ జాలదా, యొక్కటి? వి.

౫ నిన్ను జూచెనే 'ని తన్ను తా మరచును;
తన్ను జూచెనే 'ని నిన్ను మరచు;
నే' విధమున జనుడు నెరుగు, నిన్నును దన్ను? వి.

౬ మరియు వాడె 'వండు? మరియనిదె 'వ్వండు?
పాటు జేసి చూడ, బట్ట బయలు;
సొరది జల - ఘటమున సూర్యుని - చందంబు. వి.

౭ గాజు కుప్పె లోన కడగుచు దీపంబు
యొట్టులు 'ండు, జ్ఞానమ 'ట్టులు 'ండు;
తెలిసిన 'ట్టి వారి దేహంబుల 'ందుల. వి.

౮ కళ్ల - గురుడు గట్టు, నె'ళ్ల కర్మంబుల;
మధ్య - గురుడు గట్టు, మంత్ర - చయము;
ఉత్తముండు గట్టు, యోగ - సామ్రాజ్యంబు. వి.

౯ పెట్టి పొయ్య లేని వట్టి నరులు భూమి;
పుట్టనే 'మి? వారు గిట్ట నేమి?
పుట్టలోన చెదలు పుట్టదా గిట్టదా? వి.

---

4 One real and good sapphire is enough, why collect a basketful of glittering, sparkling stones? *consider then*, is not one verse, if worth reading, sufficient?

5 While he looks to thee, O God, he forgets himself: While he looks to himself, he forgets thee. How shall a man learn to know himself and thee?

6 Who is the joyful man? who is the unhappy? if thou seek to know this, this is as evident as the sun shining down into a vessel of water.

7 Even as a lamp shines in a glass vase, thus shineth wisdom dwelling in the bodies of men of understanding.

8 A false teacher restrains us in all our acts. The middling, ordinary teacher makes a multitude of senseless spells. But the good one combines the whole power of excellence.

9 Profitless are those men who will bestow neither meat nor drink: what though they be born in the world? what though they die? are not the white-ants of the hillock also born? and do they not die also?

౧౦ తాము గన్న - వారు తము గన్న - వారును
చచ్చు టె'ల్ల, తమకు సాక్షి గాదె?
బ్రతుకు టె'ల్ల తమకు బ్రహ్మ - కల్పంబులా? వి.

౧౧ ఎరుక మాలు వాడు యేమే'మి చదివిన;
చదివినం'త సేపు సద్గుణి యగు;
కదసి తామరందు కప్ప గూర్చు-న్నట్లు. వి.

౧౨ కూటికినె'డ బాసి కూర్చిన మనుజుఁడు;
వెలదుల గనుగొన్న వెతల జిక్కు;
చెలగి యగ్ని చూచు శలభంబు చాడ్పున. వి.

౧౩ కసువు బసికిఁజేసె, గాలి ఫణికి జేసె;
మన్నె'రలకు జేసె, మరవకె'ట్లు;
కుంభిని జనులకును కూడ'ట్లు చేసెరా? వి.

౧౪ ఎవ్వరి గుణములును యేమ'న్న మానవు;
చక్కఁజేయ రాదు, కుక్క తోక;
గడుసు రాలు మగని గంప బెట్ట'మ్మురా. వి.

౧౫ వేరు - పురుగు చేరి, వృక్షంబుఁ జెరుచును;
చీడ - పురుగు చేరి, చెట్టుఁ జెరుచు;
కుత్సితుండు చేరి, గుణవంతుఁ జెరుచురా. వి.

---

0 Is not the dying of all those we bring forth and of those who bring us forth, an evidence to us? Shall our life be to us as the eternity of God?

1 Whatever he may read who is devoid of understanding, his virtue continues only so long as he is reading; even as a frog *is dignified only so long as it* is seated on a lotus leaf.

12 At the sight of women the cupidinous man quits his meal, being stricken with the pain *of desire;* even as the grasshopper delights in viewing the fire *that will destroy it.*

13 Grass he created for cattle: wind as food for the serpent: and earth for the earth-worm, forgetting none: behold how he hath prepared food for all the inhabitants of the globe!

14 No man's disposition will alter, say what we may; neither can a dog's tail be made straight: the stubborn woman will even put her husband in a basket *and* sell him.

15 The root-worm destroys the tree; the sap-worm destroys the herb; and the backbiter ruins every good quality.

౧౬ ఉప్పు కప్పురంబు నొ'క్కపోలికెను'ండు;
చూడఁ జూడ రుచుల జాడ వేరు;
పురుషులంద పుణ్య - పురుషులు వేరయా. వి.

౧౭ జీవి పోక ముండె జీవ - వస్తువులి'చ్చి,
జీవి నిలుప వలయు జీవనముగ;
జీవి తొలఁగు వెనక జీవ - వస్తువులే'ల? వి.

౧౮ కల్ల నిజము రెండు కర - కంఠఁడె'రుగును;
నీరు పల్లమె'రుగు, నిజముగాను:
తనయుని జననంబు తల్లిఁదానె'రుగును. వి.

౧౯ అంగమె'ల్ల వదలి, యటు దంతములు నూ'డి,
తనువు ముదిమిచేత దరుచు వడక;
ముప్పు-తిప్పల బడి మోహంబు విడువడు. వి.

౨౦ ఆడు వారి గన్న న'ర్థంబు పొడ గన్న;
సారమై'న రుచుల చవులు గన్న;
యయ్యగాండ్లకై'నఁ నా'శలు బుట్టవా? వి.

౨౧ అనువు గాని చోటన' ధికులమ' నరాదు;
కొంచెము'ండుఁ బె'ల్ల కొదువ గాదు;
కొండ యద్దమందు కొంచెమై'యుండదా? వి.

---

16 Salt and camphor are of one semblance; but if you examine and t
the flavors, their tastes are diverse: thus do the excellent differ *fro*
other men.

17 Before the spirit depart give vital medicines and stay the soul in life;
but when the soul hath departed, to what end are reviving remedies?

18 Truth and falsehood the Great Spirit alone knows: water alone truly
knows the declivity and the rising ground: and the mother alone know
the generation of her son *and who is his father.*

19 Though the limbs all wither, the teeth drop out, and the body tremble
greatly with decrepitude; though they be infirm with age, cupidity will
never leave man.

20 If they see women, view wealth, or taste delicious sweets, will not
desires be produced in all, even the best of men?

21 In an unsuitable place never let us hold ourselves superior. To be
low is no humiliation. Small is the image of a hill in a mirror.

౨౨ తన - మది కపటము గలిగిన;
తనవలెనే కపటము' ండు, తగ జీవులకున్.
తన - మది కపటము విడిచిన;
తనకే' వ్వడు కపటి లేడు, ధరలో వేమా!

౨౩ చేంప దగిన యట్టి శత్రుడు తన - చేత
జిక్కెనే' ని, కీడు సేయ రాదు.
పొసగ మేలు జేసి పొమ్మ' నుటే' చావు! వి.

౨౪ తామసించి సేయ తగదె' ట్టి కార్యంబు:
వేగిరింపన' దియు విషమమ' గును -
పచ్చి - కాయ దెచ్చి, పడ - వేయ, ఫలమా' నె? వి.

౨౫ నీళ్ల లోన నోడ నిగిడి తిన్నగ బ్రాకు;
బైట మూరెడై' న బ్రాక లేదు:
నెలవు దప్పు చోట నేర్పరి కొర గాడు! వి.

౨౬ నీళ్ల లోన మొసలి నిగిడి యేనుఁగు బట్టు;
బైట కుక్క చేత భంగ పడును;
స్థాన - బలిమి గాని, తన - బల్మి కాద' యూ! వి.

౨౭ కులము లో నెకండు గుణవంతుడు' ండెనా?
కులము వెలయు, వాని గుణముచేత.
వెలయు వనము లోన మలయ - జంబు' న్న' ట్లు. వి.

---

22 If thine own mind contain duplicity, others will, like thyself, use craft towards thee: but if dissimulation leave thy heart, none in the world will be deceitful toward thee.

23 Though a foe worthy of death fall into thy hand, afflict him not: Conciliate him by goodness and bid him depart. This is death to him!

24 It is fit to perform no act tardily; if thou hurry it, it will itself become evil. If thou take and cast down a raw fruit, will it ripen?

25 In the waters a ship will float and swim smoothly: but if out, it cannot crawl even a cubit. Thus where he is not at home, the skilful is of no avail.

26 A crocodile while swimming in water will seize *and destroy* an elephant; but out *of the stream* it is discomfited *even* by a dog. Its might *then* is local, not individual.

27 If there be in a tribe one of excellence, the tribe becomes illustrious by reason of his virtues, as the grove is distinguished for the sandal tree therein.

౨౯ పంది పిల్లలీ' ను, పదియు నై' ది' ంటిని;
కుంజరంబు యీను, కొదమనో' కటి.
యుత్తమ - పురుషుండు యొక్కడు జాలడా? వి.

౨౯ ఎరుఁగు వాని దెలుపనే' వ్వాడై' నను ఁజాలు;
నో' రుల వశము గాదు వోగు దెల్ప;
యేటి వంక దీర్ప నే' వ్వరి తరమ' యూ? వి.

౩౦ అల్పుఁడె' పుడు బల్కు నా' డంబరము గాను,
సజ్జనుండు బలుకు, చల్ల గాను.
కంచు మోగిన' ట్లు కనకంబు మోగునా? వి.

౩౧ ఓగు నో' గు మెచ్చు, నో' నరంగన' జ్ఞాని
భావమి' చ్చ, మెచ్చు పరమ లుబ్ధు:
పంది బురద మెచ్చు, పన్నీరు మెచ్చునా? వి.

౩౨ గంగ పారుచు' ండు, కదలని గతి తోడ;
మురికి బారుచు' ండు, ఘ్రోఁత తోడ;
దాతదొర్చిన' ట్ల ధముడో' ర్వఁగా లేడు. వి.

౩౩ కాని - వాని చేత కాసు వీసములి' చ్చి
వెంట ఁదిరుగుఁ బె' ల్ల వెర్రితనము:
పిల్లి బట్ట కోడి పిలిచిన పలుకునా? వి.

---

28 A pig will bring forth young at five or ten at a time: an elephar produces but one. Is not then one man truly excellent, enough?

29 Any one can instruct a man of understanding, but it is not in th power of others to teach the vile: Is it possible for any one to straighte the bend of a river?

30 The light man will always talk big, but the excellent speaks coolly. *Consider*, will gold ring like bell metal?

31 The vile countenances (or applauds) the vile, and agreeably to this does the hard miser laud the mind of the fool: the swine delights in mud, will it take pleasure in rose water?

32 The Ganges flows with a tranquil course, but a foul *stream* rushes with a roar. Thus the base can never be mild as the noble.

33 If you have given your money* to an evil man to follow him about is all folly. If a cat has seized a fowl will it answer to your call?

---

* Literally, pence and farthings.

౩౪ పిసిని - వాని యింట పీనుగు వెడలిన,
కట్ట - కోలలకును కాసులి' చ్చి;
వెచ్చమా' యెన' ంచు వెక్కి - వె క్కే' డ్చురా. వి.

౩౫ కట్ట - లోభి వాని కలిమికినా' సించి,
బడుగు - వాడు దిరిగు పరిణమించు;
తగరు వెంట నక్క దగిలిన చందంబు. వి.

౩౬ లోభి - వాని ఁజంప లోకంబు లోపల
మందు వలదు; వేరె మతము గలదు:
సైకమ' డుగ, చాల భగ్గున పడి, చచ్చు. వి.

౩౭ మాట లె' ల్ల కల్ల, మన సె' ల్ల దొంగ రెక్కి
మే;' టి ప్రాణమి?' ంక నే' టి బ్రతుకు?
మాట సత్యమై - తె మరి శ తా - యుష్యంబు. వి.

౩౮ కలిమి నాడు నరుడు కానడు మదమున;
లేమి నాడు మొదలె లేదు పెట్ట:
కలిమి లేమి లేని కాలంబు గలుగునా? వి.

౩౯ కనియు గాన లేడు కదిలింపడా' నోరు:
వినియు వినగ లేడు విస్మయమున;
సంపద గల వాడు సన్నిపాతక మ' ది. వి.

---

34 If a corpse leave a miser's house when he has given the money for the shroud and bier, "alas for the fees!" cries he, sobbing and sobbing as he weeps!

35 Coveting the gains of the hard miser the poor man follows him and bends *humbly:* this attachment is like that of the fox to the ram.

36 Would you kill a miser, no poison in the world is requisite: there is another mode; ask him for a penny, and he will instantly fall down dead.

37 All *their* words are a lie, *their* whole heart is set on fraud. To what end then is the soul any longer? of what good is life? If *thy* word be truth, this is a hundred additional years of life.

38 In the day of wealth a man is puffed up, and cannot see others; when in poverty, he has nothing left to bestow: Is there any season free from *the ills both* of riches and those of poverty?

39 Seeing he cannot see, he will not open that mouth *of his.* Hearing he heareth not, through arrogance. Such is the disorder* of the man of wealth!

---

* Sannipat, nearly answering to *cachexia,* is a term applied to many diseases arising om no definite cause and admitting no specific remedy.

౪౦ తీర్పనా'ర్పలేని తీర్పరి - తనమే'ల?
కూర్పవిప్పలేని నేర్పరే'ల?
పెట్టిపొయ్యలేని వట్టి బీరములే'ల? వి.

౪౧ తాను గుడువ లేక, తగవే'ది యాప్తుల
జేరని'వ్వడ', ట్టి చెనటిగోవు;
చేని లోన బొమ్మ జేసి కట్టిన యట్లు. వి.

౪౨ పూర్వ - జన్మమందు పుణ్యంబు సేయని
పాపి ధనము కాశ పడుట యెల్ల
విత్త మరచి కోయ వెదకిన చందంబు. వి.

౪౩ చమురు గలుగు దివ్వె సరవితో మండును,
చమురు లేని దివ్వె సమసి పోవు;
తనువు తీరెనే'ని తలపు తోడనె తీరు. వి.

౪౪ భూపతి - కృప నమ్మి భూమి జెరుచు వాడు,
ప్రజల యసురు దాకి పడును పిదప;
యెగర వేయు బంతి యెందాక నిల్చురా. వి.

౪౫ పాపమ'నగ వేరె పరదేశమున లేదు
తనదు కర్మములను దగిలియుండు;
కర్మ - తంత్రి గాక, గనుకని యుంటూ'ప్పు. వి.

---

40 To what end is an authority that can neither decide nor determine? of what use is a genius who neither can join nor loose? What good is there in *the* empty bragging *of those who* give neither meat nor drink?

41 He who neither eats for himself, nor will let his friends approach, the vicious brute, is like to a *lifeless* image (scarecrow) made and set up in a field.

42 If a sinner in his former birth performed no virtue, all his longing for wealth is like seeking to reap when you have forgotten to sow.

43 A lamp, *if* supplied with oil, flames meetly: a light devoid of oil expires. *Thus* when the body ceases *to live our* thoughts perish with it.

44 He that, relying on the prince, ruins the land, the sorrows of the people shall reach him, and at last he shall fall. How long shall the bounding ball retain its elevation.

45 What is called sin does not pertain to any peculiar place; it is attached to (or mingled with) our own acts. It is better, then, to keep one's eyes open, than to be a *laborious* performer of *meritorious* works.

౪౬ నకుఱ - వినయములను నైగారములు బలుఱ
కుదువకెల్ల - ధనము కూడ బెట్టు
కొంకుఱ - బోను - వాత కూడు చల్లిన రీతి. వి.

౪౭ వెల్లి వచ్చు నాడు మల్లి పోయే నాడు;
వెంట రాదు, ధనము కొంట బోదు;
తాను యేడ బోను ధనమే' డ బోవునో? వి.

౪౮ పుట్టు - బిత్తలి వలె పోవు - బిత్తలి వలె;
తిరుగు - బిత్తలి వలె, దేహి ధరణి
యున్న నాటి'కై' ను' పకారి గాలేడు. వి.

౪౯ కాశి బోదమ' నుచు గడకట్టగానే' ల?
వాశి - తీర్థములను వగవనే' ల?
దోషకారికె'ట్లు దొరుకురా యాకాశి' వి.

౫౦ ఇనుము విరిగెనే' ని యినుమారు ముమ్మారు
కాచి యతక నేర్చు కమ్మరీడు;
మనసు విరిగెనే' ని మరి యంట నేర్చునా? వి.

౫౧ పరనారీ - దూరగుడై;
పరధనములకా' స పడుక పరహితచారై;
పరుల' లిగిన తాన' లుగక
పరులె' న్నగ బ్రతుకువాడు ప్రాజ్ఞుడు వేమా.

---

46 Practising the humility of a fox, and talking obsequiously, he heaps up all his wealth, and does not use it: thus is rice sprinkled at the mouth of a bandicoot trap.

47 When he departs *this life* his riches follow him not, neither when he returns *in another transmigration;* when he again dies he carries not his wealth with him: where does he go and where does his wealth go?

48 Naked was he born and naked does he depart. He that is in the body wanders the earth as though naked: Long as he live he cannot become a doer of good.

49 Why make projects, saying, I will go to Câsi (Benares)? why long after the noble *holy* springs? How shall that Benares (heaven) be attained by the evil doer?

50 Though iron break twice or thrice, the smith knows how to heat and weld it. If the spirit break who shall restore it?

51 He who keeps himself afar from another's wife; who desireth not another's wealth, but is benevolent; who, though others be enraged, is not wroth; and who lives in the esteem of others, is the wise Man.

౫౨ అజ్ఞానమె శూద్రత్వము;
సుజ్ఞానము బ్రహ్మమా' ట శ్రుతులను వినరా!
యజ్ఞానము' డిగి వాల్మికి
సుజ్ఞానపు - బ్రహ్మమొం' దె జూడర వేమా!

౫౩ నీళ్లలోని - చేప నెరి మాంసమా' శకు
గాలమం' దు జిక్కి కూలిన' ట్లు
యాశ బుట్టి మనుజు డా' రీతి జెడిపోవు; వి.

౫౪ బొంది యెవరి సొమ్ము పోషింప పలుమారు!
ప్రాణమె' వరి సొమ్ము భక్తి సేయ!
ధనము యెవరి సొమ్ము! ధర్మమే తన సొమ్ము. వి.

౫౫ నార యన' నవచ్చు, నమశివ యనవచ్చు;
మేలు - వారి నమ్మి మెచ్చ వచ్చు;
కొంగు - కాసు విడిచి గొబ్బున నీ' రాదు. వి.

౫౬ మేడి - పండు జూడ మేలిమై' యుండును;
పొట్ట విచ్చి చూడ పురుగులు' ండు;
బెరుకు వాని మదిని బింకెమీ' లాగురా. వి.

---

52 Listen to the scriptures, that declare ignorance to be the servile (Sûdra) state, and wisdom to be (Braminship) the priestly rank. Behold Valmiki the bard (who was once a highwayman) when his ignorance ceased, attained the Braminical rank.

53 Like as the fish in the waters, through desire of the delicious bait, is fixed on the hook and perishes: so a man if seized with desire is also ruined.

54 Whose is the body that we should continually nourish it? who [illegible]s the soul that we should be devout to save it? whose is our wea[illegible]? virtue alone is ours!

55 He may ejaculate Nara! (Arjuna) or Namasiva! (a name of the deity), and we may, in seeing him, say, Good! Admirable! and laud *him;* but he is in no hurry to open his purse and bestow a farthing.

56 If you behold the fig (*ficus glomerata*) it is like pure gold; if you open its belly and look in, it is all worms. Such is the ostentation of a reserved man.

౫౭ ఊసురు లేని తిత్తి యిసుమం' త వూదిన
పంచ - లోహములును భస్మమా' ను;
పెద్దలు' సురుమం' టె పెను మంటలె' గయవా? వి.

౫౮ మందు దిన బోటు మానును;
మందు దినగ జేయ పొలతి మహిలో వలసుఁ;
మందు దిన కుదురు రోగము;
మందు దినం గలదు, పుష్టి మహిలో వేమా.

౫౯ తలను పాగ పైని తగు - పచ్చడము బొజ్జ
చెవుల పోగుల' రసి చేరున' ర్థి;
శుద్ధ - పశువులౌ' ట బుద్ధిలోనె' రుగక. వి.

౬౦ స్త్రీల సుఖము జూచి చిత్తంబు నిలుకడ
సేయని మనుజుండు చెడు నిజంబు;
యేటి - గట్టు - మాను కె' ప్పుడు చలనంబు? వి.

౬౧ కూలినాలి జేసి, గుల్లా పుపని జేసి;
తెచ్చి పెట్ట యాలు మెచ్చ నేర్చు;
లేమి - జికుఱ - విభుని వేమారు దిట్టును. వి.

---

57 By the groaning of a buffalo hide bellows (in the world)* the five metals are calcined: when good men grieve, will not a great flame arise *to heaven*?

58 If the medicine is taken the wound will be cured. There is also a medicine which, if thou give it to her, a woman will love thee: there is a medicine by which disease is cured: if thou take a certain medicine, it causes fatness.

59 When he beholds a turban on the head, a well-fitting coat, a fair belly and rings in the ears, the beggar approaches him, little supposing what a mere brute *the miser* really is.

60 He who being given up to the pleasures of women, cannot exercise firmness of mind, verily shall be ruined. Like as a tree on the river bank is ever unstable.

61 If thou wilt work for hire, and slave, and gain, and give it to thy wife, she knows to applaud thee: but a thousand-fold will she revile her husband if he falls into poverty.

---

* The words యిల, భూమి, మహిలో, or భూమి are often used in this author to fill up the metre. So also the words మరి, వినరా, జూడర, &c.

౬౨ ఇంద్రియ పరవశుడ' ధముం
డిం' ద్రియ పరవశుడు భక్తియెడ మధ్యము డౌ;
నింద్రియ జయుడు' త్తముడు జి
తేంద్రియ సమ్మతుడు విన మహేశుడు వేమా.

౬౩ తన గుణము తనకును' ండగ
నెనయంగా నొరుని - గుణమునెం' చును, మదిలో
తనగుణము తాను దెలియక,
వనరి యెరుని న' నెడు వాడు భ్రష్టుడు వేమా.

౬౪ వెర్రి - వానికై' న వేష - ధారికిని' న,
రోగికై' న పరమ - యోగికై' న,
స్త్రీలఁ జూచిన' పుడు చిత్తంబు రంజిల్లు. వి.

౬౫ తావసించు - చోట తగన' ల్లడా' యెనా?
సౌఖ్యము గల భూమి జరుగ వలయు;
కొలకులి' ంకెనే' ని కొంగల' ందు' ండునా? వి.

౬౬ భూమిలోన పుణ్య - పురుషులు లేకు' న్న,
జగములే' ల నిల్చు పొగులు గాక
నం' త తరుచు దొరకరా' డనాడును గాని. వి.

---

62 He that is given up to his senses is the lowest. He that is delivered up to his lusts shall through devotion become medial. He is the best who hath conquered his lusts. He who hath subdued his passions and commandeth himself is (hear me) the mighty lord!

63 His own disposition remaining *unaltered* in him, he concerns himself to weigh in his mind the temper of another! He who, himself yet ignorant of his own nature, laments only for his neighbor, is a fallen creature, O Vema!

64 Whether he be a fool or a fop, be he a patient or a pre-eminent ascetic, instantly on beholding women is the heart of a man delighted.

65 If the place where you are is troubled, you should pass to a more comfortable land. If the pond dry, will the cranes remain in it? (An allusion to a fable in the Hitopadesa.)

66 Were the earth void of the excellently virtuous, how should the world stand nor be burnt with *fire?* They are not so very frequent: but only here and there.

౬౭ చిత్త-శుద్ధి గల్గి చేసిన పుణ్యంబు,
కొంచెమై' నన' దియు కొదువ గాదు;
విత్తనంబు మర్రి - వృక్షంబునకు నెం' త. వి.

౬౮ చెడ్డ వాని మిగుల జెరుచును దైవంబు
అడ్డ పడడు వానికా' పదై' న;
చెడిన - చేనుఁజూచి యొడయడు మెచ్చునా? వి.

౬౯ ఎక్కు-డై' న-యాశ లి' నుమడి యుండఁగా;
తిక్క-బట్టి నరుడు తిరుగుచుం' డు;
కుక్క-వంటి - యాశ కూర్చుండని' వ్వదు. వి.

౭౦ అరయ తరుచు కల్లలా' డెడు - వారిం' ట్లు
వెడల కే'ల లక్ష్మి విశ్రమించు?
ఓటి కుండ నీరు పోసిన చందాన. వి. *

౭౧ గుణవతి యగు యువతి గృహము చక్క-గనుం' డు,
చీకటిం' ట దివ్వె చెలగు రీతి;
దేవి యున్న యిల్లు దేవార్చన - గృహంబు. వి

౭౨ ఇంటి యాలు విడిచి యిల జార - కాంతల
వెంట దిరుగు - వాడు వెర్రివాడు;
పంట చేను విడిచి పరిగె యేరిన యట్లు. వి.

---

67 A good work performed with a pure heart, though small, is not trifling. How large is the seed of the banyan *and the mustard* tree!

68 Utterly does the Deity destroy the wicked. God does not interpose if evil befall him. Will the king be pleased at seeing a barren field?

69 When his passions are redoubled, a man is seized with madness and roams the earth. Cupidity makes a man as restless as a dog.

70 How should fortune dwell in the houses of those who perpetually tell lies? It is like drawing water in a leaky vessel.

71 The house of a virtuous young woman is orderly, she is like as a light shining in a dark room: The house in which a first *wedded* wife dwells is *like as* the place of divine worship.

72 He that leaves his wife at home and roams after incontinent women in the world is a madman. It is like leaving his fruitful field to go and gather mere gleanings.

---

* The rhyme in this line is evidently wrong. Possibly the author wrote

భిన్న ఘటము నీరు చన్న చందంబున.

Yet many similar blemishes in the present volume must be attributed to the author himself.

౭౩ రాజ - వరులకే' పుడు రణ - రంగముల చింత;
పరమ - మునులకే' ల్ల పరముచింత;
యల్ప - నరులకే' ల్లన' తివెలపైచింత. వి.

౭౪ తల్లి - దండ్రి మీద దయ లేని పుత్రుండు
పుట్టనే' మి? వాడు గిట్టనే' మి?
పుట్టలోన చెదలు పుట్టదా గిట్టదా? వి.

౭౫ ముందరి పోటులు మాన్పను
మండె' ండై' నాను గలదు, మహి లోపలనే;
నిందల - మాటలు మాన్పెడు
మం డెం' డై' నాను గలడె? మహిలో వేమా.

౭౬ తత్వమె' రుగు - వాడు దైవంబునే' రుగును;
సర్వ - సారములను జంపఁజేయు;
కదళి మ్రింగు వాడు గరళంబు మ్రింగునా? వి.

౭౭ నీళ్ల మీద బుగ్గ నిలచిన యప్పుడు;
తల్లు వేగ వచ్చి తాకు గాక;
విడెడు - కుండకి' ంత విభ్రాంతి పడుదురు! వి.

౭౮ హేమకార - విద్య నే' రిగిన వారె' ల్ల
వెతల బడని యట్లు విద్య చేత
తత్వమె' రుగు వెనుక తనకు చింతే' లరా? వి.

---

73 The thoughts of kings are perpetually on the battle-field. Eminent saints are constantly thinking on the Most High. But light men are always thinking on women *alone*.

74 The son who hath no regard for mother and father, what matter though he be born, what though he perish? Do not the white-ants in a hillock come forth and perish *as well as he?*

75 A medicine may always be found somewhere in the world to heal wounds received in front. But hath any remedy been found to heal *the wounds of* slanderous words?

76 He who knows the truth knows the Divinity, and this will enable him to slay all his lusts. Will he who has swallowed a delicious plantain swallow bitter venom?

77 When a bubble stands on water, a rapid rush in passing destroys it. Alas! what affection men feel for the frail earthen vessel *of the body*.

78 Like as all those who comprehend the science of alchymy by reason of that skill suffer no *more* sorrows, so when thou hast learnt the truth thou shalt no more grieve.

౭౯ జీవ - భావమె' రుగ జెడదె' న్నటికి మతి;
దైవమునె' రుంగ దనరు బుద్ధి;
తేజము' దయమం' ద దిమిరంబు నిలువదు. వి.

౮౦ ఆశచేత మనుజులా' యువు గల నాళ్లు
గదిరుగుచు' ందురు భ్రమ' ద్రిప్ప లేక;
మురికి భాండమందు ముసరు నీగల భంగి. వి.

౮౧ పర సమి' నుము సోకి బంగారమై' నట్లు;
కప్పురంబు జ్యోతి గలసిన' ట్లు;
పుష్పమందు తావి పొసగిన' ట్ల' గు, ముక్తి. వి.

౮౨ కుండ పగిలెనే' ని కొ త్తది * గొనవచ్చు;
భూ - తలంబునందు పొందుగాను
కూల బడిన నరుడు కుదురుట యరుదయా! వి.

౮౩ జపము బాహ్య - పూజ గజాల గజేసి పిదప
కపటము విడ లేక కష్ట - నరులు
ముక్తినెం' ద లేక మునిగిరి తమమున. వి.

౮౪ ఊర్ధ్వ - లోకమందు' చిత క్రమంబున;
రూపమే' మి లేక రూఢితోన;
పరమ - యోగి చూచు, పరమాత్ముడి' తడ' ని. వి.

---

79 If thou knowest the nature of life, *and that it consists in the temporary union of soul and body*, never shall thy mind perish *in delusion*. If thou knowest the Deity, wisdom shall shine *within thee;* after the light hath arisen darkness shall no more remain.

80 Through strong desire do men wander all the days of their life, unable to rid themselves of delusion; like to flies that settle on a vessel defiled *with wine*.

81 As iron by touching the Philosopher's stone becomes gold; like as camphor unites with the lamp, and both become fire; or like as the odor in a flower is united therewith, such is absorption: *it consists in the uniting of our soul with the Divinity*.

82 Though a vessel be broken, a new one is *easily* procured. Is it then marvellous that after a man's death he should acquire *a new body?*

83 After much meditation and external worship wicked men, who cease not from hypocrisy, are unable to attain beatitude, and sink into darkness.

84 In the world above, *after finishing* his holy course, the perfected saint shall in reality behold the Great Spirit, devoid of all form, and say, This is He!

---

* Several manuscripts read గొబ్బున కొనవచ్చు.

౮౫ సత్యమ' మరి యుండ, జ్ఞానమ' మరి యుండు,
జ్ఞానమ' మరి యుండ, సత్యము ండు
జ్ఞాన సత్యములును సమ మై - న ద్విజుఁడ' గు. వి.

౮౬ దానమె' సఁగు కన్న, దేనంబు * మరిహెచ్చు;
దేనమె' సఁగు కన్న, తెలివి హెచ్చు;
తెలివి కన్న నాసఁ † డెగ వేసిన ది హెచ్చు. వి.

౮౭ దొంగ మాటలా' డ, దొరుకునా మోక్షంబు?
చేత ఁగాని కూతచెల్ల దె' పుడు?
గురువు పద్దు గాదు, గుణహీన మది ‡ గాక. వి.

౮౮ గాలి లేని దీప - కళిక చందంబున,
నలలు సుళ్లు లేని జలధి రీతి;
నిశ్చలా త్మయెన్న నిర్వి కారంబున
నుండె నే' ని, ముక్తియంద్రు వేమ.

౮౯ మంట లోహములను, మాను చీలలయందు
ఁబటము గోడల' ందు, ఁబరగ నిసుకఁ
బెట్టన' ంటున' ట్లు, ఁబెనఁగు దేహము జీవి. వి.

---

85 If thou be endued with truth, thou shalt attain wisdom; by gaining wisdom, thou shalt attain the truth. He is the regenerate who possesseth wisdom and truth in an equal degree.

86 Meditation is of superior merit to the bestowing of gifts, as understanding is superior to meditation; and to cut off our lusts is superior even to understanding.

87 If thou use the words of hypocrisy, how shalt thou attain beatitude? thy vain babbling shall never pass as good: this is no dignified undertaking, but only a fruitless inclination.

88 Like to the flame of a lamp *that is placed* out of the wind—like to the ocean free from defiling whirlpools—is the unagitated soul when free from change. This is named beatitude.§

89 As metals unite with flame, and a spike with wood, and figures with the walls *on which they are painted*, so are the body and living soul united.

---

* దేనము for ధ్యానము; a Tadbhava form. † ఆస for ఆశ. ‡ మది for మతి.

§ Release, freedom, perfection, or salvation; absorption in the Deity.

౯౦ కలుషమె' ల్ల (డెలియ), డదల వంపులకు మూల
మ', రయ తత్వమె' ల్లనా' త్మ డబుట్టు ;
తెలిసిన' ందుకు మరి ధీరుండు గావలె ! వి.

౯౧ అనగ నన్డగ రాగమ తిశయిల్లుచు నుండు
తినగ తినగ వేము తీడపిను' ండు
సాధకమున బనులు సమకూరు ధరలోన. వి.

౯౨ స్థూలము కను గుడ్డు, సూక్ష్మంబు కన్నాప,
కంటిసాపను' ండు కారణంబు.
కారణమున బ్రహ్మ - కళ నెరుంగ వలెను. వి

౯౩ తేనె తెరల జూడ తేనె టీగ యెరుంగు
సుమ - రసంబు జూడ భ్రమర మె' రుడగు ;
పరమ - యోగి జూడ' భక్తుండె' రుంగును. వి.

౯౪ అడవి డదిరుడగ లేదు, యాకసమున లేదు,
అవని డదీర్ఘ - యాత్రల' ందు లేదు ;
ఒడలు శుద్ధి డజేసి, యొడయని జూడరా ! వి.

౯౫ కప్పురంపు మనసు డగాంక్షించు యోగికి
జ్ఞాన - దీప - శిఖయు డదా నటించు ;
కాన వచ్చునా' త్మ - క్రమమాణమై' నిచ్చ. వి.

---

90 Know that sin is always the cause of drooping the head ; that all true good originates in the spirit, but to comprehend this requires much firmness.

91 By talking and conversing affection increases : as you continue to eat *even the bitter* Nimba *leaf*, it becomes sweet ; so by practice may we succeed in any art *whatever*.

92 Large is the eye-ball, minute is the pupil ; *yet* in the pupil *alone exists* the source *of vision :* such are the mediums through which we view the Deity.

93 As the bee knows the direction of the hive ; and as the humble bee seeks where the sweetest sap is found : so does a devoted spirit seek after the perfected saint.

94 Though *we* roam the wilds, *sanctity* is not in them ; nor is it in the sky ; nor on earth in the confluence of holy streams. Make thy body pure and thou shalt behold the king.

95 The devout man who longs for a heart *pure as* camphor, shall himself shine as the flame of the lamp of wisdom. By the gradual progress of his soul shall he attain his desire.

౯౬ నీవా' డిన నేనా' డుదు;
నీవు' ండిన నేను నుం' దు, నిర్వాణ్ణుడనై;
నీవు దలంచిన దలపుము
నీవు నగిన నేను నగుదు! నిజముగ వేమా.

౯౭ నీరు కారమా' యె, కారంబు నీరా' యె;
కారమైన నీరు కారమా' యె
కారమందు నీరు కడు రమ్యమై' యుండు. వి.

౯౮ శివుని యనుభవంబు సృష్టిలోపల లేక,
సంశయంబు చెడదు సాధకులకు;
చెలగు దివ్వె లేక చీకటి వాయునా? వి.

౯౯ ఇంద్రియముల చేతనే' గ్లొందుచు' ండెడు
వెర్రి* మనుజు డే' ల వెదకు శివుని?
ఇంద్రియముల రోసి యీశుని జూడుడీ. వి.

౧౦౦ కడుపు నిండ సుధను గ్రమము తో౯ ద్రావిన
పాల మీద నే' ల పారు మనసు?
తత్వ మె' రుగ వెనుక తత్వంబు లేటికో? వి.

---

96 What thou sayest, *O God*, I will say! where thou dwellest I will remain enwrapt: my thoughts shall be like to thine; and when thou smilest I will also smile.

97 Water becomes saltpetre, and saltpetre turns into water; nitrous water is converted into nitre: so strong is the attraction between a salt and a fluid.

98 If, while on earth, he attain not the enjoyment of God, never shall the aspirant be freed from doubt. Can a house be luminous devoid of a candle?

99 Why should the fool, who is still agitated by his lusts, seek after God? Forsake your passions, and ye shall see him.

100 If one have drunk his belly full of nectar, how should his mind run upon milk? When we know the *divine* essence, to what end are other beings?†

---

* In the present volume I have excluded the letter ఱ for reasons given in "Telugu Prosody Explained." Thus వెఱ్ఱి is printed వెర్రి. We may be sure that Vêmana never used the letter ఱ.

† See note on verse 111.

౧౦౧ ఉత్తమో - త్తముండు తత్వజ్ఞుడి' (ల మోద)
మహిమ ఁజూపు వాడు మధ్యముండు.
వేషధారి, యుదర - పోషకుడ' ధముండు. వి.

౧౦౨ హృదయమందు నున్న యీశుని ఁదెలియక,
శిలల కే' ల్ల మ్రొక్కు జీవులార!
శిలలనే' మి యుండు, జీవులందే కాక? వి.

౧౦౩ ఁగంగి - గోవు పాలు ఁగంటెడై' నను ఁజాలు;
కడవే' డై న నే' మి ఖరము పాలు;
భక్తి ఁగలుగు కూడు పట్టెడై' నను ఁజాలు. వి.

౧౦౪ బండ మోద చెలమ పాటించి తవ్విన,
నలయ కే' కుండా' ను, ఆశ లేదు;
గుంట పట్టు చెలమ కులము' ద్ధరించు రా. వి.

౧౦౫ కాకి - గూటి లోన కోకిలమన్న' ట్లు
భ్రమరమ' గుచు పురువు బ్రతికిన' ట్లు;
గురుని ఁగొల్చు వెనక, గురువు తానో' నయా. వి.

౧౦౬ మాట దిద్ద వచ్చు' మరి యెగ్గు లేకుండ,
దిద్ద వచ్చు రాయి, తిన్నగాను;
మనసు దిద్ద రాదు, మహినే' ంత వారికి. వి.

---

101 The best of the excellent on earth is he who knoweth the truth: he who displays his own greatness is in the middle state: and he who wears a *religious* garb to nourish his belly is the lowest of all.

102 O! ye who, ignorant of the God who dwells in the heart, bow down to all stones, ye mere animals! what is there in a stone *superior to* what is in a living body!

103 A single spoonful of milk from a good cow is enough; of what use is a pailful of ass's milk? a single handful of food given with faith (zeal or affection) is enough.

104 If you painfully dig a well in a rock *devoid of a spring*, you will suffer great weariness, but not gain your desire: but a pit dug in low ground will support a tribe.

105 Like a cuckoo lives in a crow's nest; like the worms live that are hidden by a wasp;* is he who honors a teacher: he shall himself become a master.

106 Speech may be corrected *so as to be* without irregularity; a stone may be carved into a fine form; but the mind can never be altered, no, not in the best of men.

---

* It is imagined in India that the caterpillars placed by a wasp in its nest themselves turn into wasps.

౧౦౬ మనసునందు ముక్తి మలయుచును'ండంగ,
మనసునె'రుగ లేక, మనుజులె'ల్ల,
మనసున'ంట లేక, మాయమై పోదురు. వి.

౧౦౭ మనసు ముక్తి యనుచు, మదినె'రుంగగ లేరు,
మనసుచేత దగిలి మాయమై'రి;
మనసు తాన యైన మర్మజ్ఞుడ'గు యోగి, వి.

౧౦౮ మదినె'రిగిన వాని మహి గానమె'ందును,
మదినె'రుంగు నరుడు మహిని నరుదు;
వెదకి తనువులోన వేడ్కతో నిను ఁజూచు. వి.

౧౧౦ బ్రహ్మమును యెరుగదు భావమి'ందు'ండెనా,
తనువు గుడి - గ ఁజేసి, తన్ను నిలిపి,
లోక - బుద్ధి విడిచి, లో - జూపు ఁజూడ రా. వి.

౧౧౧ నిన్ను ఁజూచుచు'ండ నిండును తత్వంబు;
తన్ను ఁజూచుచు'ండ తగులు మాయ
నిన్ను నె'రి గిన పుడె తన్ను ఁదా నె'రుఁగును. వి.

---

107 *Though the principles in which* beatitude *originates* exist in *our own* heart, all men who are unable to know their hearts, and to restrain their minds, vanish *in death.*

108 They cannot learn that the heart is *the source of* perfection; they are entangled in their lusts and perish; he who is converted into pure mind is the saint who knows the *great* secret.

109 Nowhere do we see one who knows his own heart; he who knows his heart is rarely found. If he search, he shall with joy find Thee, *O God*, even in the body.

110 The mind cannot see God as long as it is in this life: but convert thy body into a temple, and restrain thyself: give up all worldly thoughts, and see him with thy internal eye.

111 By looking to Thee is wisdom* perfected; by looking to ourselves we fall into delusion: when we know Thee we shall know ourselves.

---

* The word *tatwam* is extremely indefinite, and is translated in various modes, as the import of the passage requires: it may be often rendered "That which is" (the highest of blessings or wisdom); the obscure "τὸ ἕν" of Socrates; "The truth," or true good in general. Elsewhere it is equivalent to Nature or to Essence. See verse 100.

౧౧౨ గాలి గాలి ఁగలసె, గగనంబు గగనంబు,
మన్ను మన్ను ఁగలసె, మంట మంట;
నీరు నీట ఁగలసె, నిర్మలంబై' యుండె. వి.

౧౧౩ వెదుక వెదుక దొరుకు వేదాంత వేద్యుండు;
వెదుకు వాని ఁదాను వెదుకుచు' ండు;
వెదుక నేర్చిన' ట్టి వెరవగ్లు గలరకో? వి.

౧౧౪ తను వలచిన ఁదా వలచును
తను వలవక యున్న ఁదన్ను ఁదా వలవడి ['లక్ష.]
తనదు పటాటోపంబులు
తన మాయలు పనికి రావు [ధరలో వేమా]!

౧౧౫ స్వానుభూతి లేక, శాస్త్ర - వాసనల చే,
సంశయంబు చెడదు సాధకునకు;
చిత్ర - దీపమునను ఁజీకటి చెడన' ట్లు. వి.

౧౧౬ శాంతమున సకల కార్యము
సంతోషంబునను బొందు; సత్యము జయమౌ;
పంతము చెల్లును; ధర్మజు -
డే' ంతే' సి ప్రయాసముల జయించెను, వేమా!

---

112 *In the dissolution, at death, of the five corporeal elements,* air returns to air, ether to ether, earth to earth, flame to flame, and water to water; *thus does the spirit* attain purity.

113 By searching and seeking, he who knoweth the scripture* is found: he seeketh the man who seeketh him; alas! are there any who are wise and seek him?

114 If we love him, he will love us; if we love not him, never will he love us: all our display, all our hypocrisy, will be of no avail [in the world].

115 Without personal experience, the mere savor of the scripture will not remove the fears of the aspirant;† as darkness is never dispelled by a *mere* painted flame.

116 By gentleness is every object pleasantly obtained: truth shall become victorious: our vow shall be accomplished. How great were the difficulties overcome by *the gentle* Dharma-Raz!‡

---

* God, the Supreme Teacher.

† The three terms Sâdhaca, Sâdhana, and Sâdhyam in Indian philosophy signify the agent, the instrument, and the object of any act; as mind, deliberation, and execution; or the thinker, his hand, and the work produced. The relative senses of the three words (with their numerous derivatives) may be recollected by the following hexameter:
Sâdhaca, Sâdhana, Sâdhyam, Ego, calamusque, liberque. Or we might read,
Sâdhaca, Sâdhana, Sâdhyam, Scriptor, penna, libellus.

‡ An allusion to a tale in the Maha Bharata.

౧౧౬ ఉర్వి - జనులు, పరమ - యోగీశ్వరుని ఁజూచి,
తెగడు వారు గాని, తెలియ లేరు
అమృతమా' ది రుచుల హస్తమే' మె' రుగును? వి.

౧౧౭ పురుషుడె' న్న గతుల ఁబుట్టింది, * మొదలుగ,
పాప చింత ఁజేయు పామరమున
మదిని గుంటి కుక్క మాంసము ఁదిన్నట్లు. వి.

౧౧౮ అంకిలె' రిగి మాటలా' డ నేర్చిన' పుడె,
పిన్న పెద్ద తనములె, న్న నే' ల?
పిన్న చేతి దివ్వె పెద్దగా వెలుగదా? వి.

౧౧౯ మొదట ఁబోయు నీరు [మొగి] బీజములకె' క్కి,
మొదటికు' రుక వేగ మొలకలె' త్తు;
మొలక పృథివి బెరిగి వెలయును వృక్షంబు. వి.

౧౨౦ మగని కాలము ందు మగువ కష్టించిన,
సుతుల కాలము ందు సుఖము ఁబొందు.
కలిమి లేమి రెండు గలవె' ంత వారికి.
బలిమి, పుత్ర బలిమి బలిమి, వేమ.

---

117 When the sons of earth see the holy saint† they revile him, but cannot understand him. Can the hand discern ambrosia from other tastes?

118 However often he be re-born in the human form, stupidly does he meditate on sin alone: like a lame dog who in imagination eats flesh.

119 When one has learnt to speak prudently, why should we think of his youth or age? May not a lamp burn bright though held in the hand of an infant?

120 The water at first poured on the seed affects it, reaching the root; soon it raises a sprout; the shoot grows in the soil, and the tree comes to light.

121 If in the time of her husband's life a woman labors, she shall enjoy comfort in the time of her sons; all, however great, participate in wealth and poverty. The strength of strong sons is the greatest of all.

---

* For పుట్టింది, a form of the verbal noun which belongs to the గ్రామ్యం or colloquial dialect, we might substitute పుట్టుక, as a more poetical (గ్రాంథిక) form: it would not, however, be expedient to alter the text wherever the metre, the grammar, or the style may have been left imperfect by the author. Verse 122 contains two errors in elision: which, indeed, might be remedied by reading సారమ్ము'క్కటియగు, and భాళ్యుడొ' క్కండ' గు; but critical exactitude is not to be expected in an author who disregarded elegance of style.

† Lit. The lord of consummate devotion.

౧౨౨ ఆరు రుచులు వేరు సారంబు ఒక్కటి;
సత్య - నిష్ఠ వేరు సత్యమొ'కటి;
పరమ ఋషులువేరు, భావ్యుండు ఒక్కడు. వి.

౧౨౩ తారకంబు ఁజూచు దారి వేరే కల్దు;
సమము గాను జూడ, ఁజక్కఁబడును;
వెర్రిగాను జూడ, వెలుగె'ల్ల బారురా! వి.

౧౨౪ సజ్జనముల చెలిమి ఁజాలింపఁగా రాదు;
ప్రకృతినె'రుగకు'న్న, భక్తి లేదు.
పలువలె'ట్టి రీతి భక్తి నిల్పుదుర'యా? వి.

౧౨౫ ఇట్టి కనుల బ్రహ్మమె'ట్లు చూడఁగ వచ్చు?
ఁజూచు కనులు వేరు, చూపు వేరు.
చూపు లోనను'ంచి చూడఁగ వలవదా? వి.

౧౨౬ దూలములను బోలు దురవస్థలను ఎల్ల
రోసి, యాసల'న్ని గోసివేసి
వాసనను ఁడెలిసిన వాఁడెపో, బ్రహ్మంబు! వి.

---

122 The six flavors* are diverse, but taste is one; various are the creeds regarding truth, but truth is one: and saints differ among themselves, while he on whom they meditate is one.

123 If thou look *to God* through the *appointed* means, there is a certain method *of attaining to him:* if thou look steadily to him, it shall become straight; but if thou look to him as a fool, all his light shall depart.

124 Cease not from friendship with the good: till we understand our *fallen* nature, we have no faith; how shall a sinner attain firmness in faith?

125 With such eyes as these how can we view the Deity? the eyes that see him are different, the vision is diverse. Must not we look to him with an internal eye?

126 He who hates all these evil periods of life that are *burthensome* as a beam; and who cuts off all his passions; who knows *the true value of* his feelings, he (go to) is *become endued with* the divine spirit.†

---

* *Viz.*, salt, acid, sour, sweet, bitter, astringent: *uppu, pulusu, câram, tîpi, chêdu, ogaru.*

† The versification in this author (as here exemplified) is sometimes prosaic; the thought obscure; and the mode of argument inconclusive: some of these defects evidently originate in the ignorance of transcribers: with others, the author must himself be charged. The elision (sandhi) in the first line (see note on verse 118) being omitted, దురవస్థ లె'ల్లను might be adopted as a more grammatical form.

౧౨౭ మన్నును దినుమ' ంచె, మండేరు జనులార?
మంటి లోని మేలు మరువనే' ల?
నీళ్ల లోని మేలు, నిఖిలమై యుండురా! వి.

౧౨౮ జీవమే' డను' ండు? భావమె' క్కడను ండు?
కాపురంబు యేడ దగిసి యుండు?
తనరుచు' న్న రెంటి స్థలమే' ల తెలియరు? వి.

౧౨౯ ధనము దగూడ దెట్టి, ధర్మంబు సేయక,
తాను దినక లెస్స దాచుగాక,
తేనెనీ' గ గూర్చి తెరవరికి' య్యదా? వి.

౧౩౦ ఇచ్చే వారల సంపద
హెచ్చేదే' కాని, లేమి యేలా కలుగున?
అచ్చెలమ నీళ్లు చల్లిన,
విచ్చలవిడినూ' రుచు ండు, వినరా వేమా!

---

127 If it is said "Eat earth"* ye flame with rage; why do ye forget the good ye derive from the soil? The benefits of water pervade the world *without acknowledgment.*

128 Where does life reside? where does thought dwell? what place is their habitation? why can ye not perceive the evident† abode of these two *principles.*

129 He heaps up wealth, and gives none in charity: he consumes it not himself, but hides it! Will not the bee that stores up honey yield it *by force* to the traveller?

130 The wealth of liberal men shall always increase; poverty shall never befal them: when that well‡ has poured forth its waters, again shall they be plentifully produced.

---

* A common curse; a pun is here intended. మండేరు is *gramyam* for మండుచురు. See note on verse 118.

† The verb తనరు is here only a పాదపూర్ణక, being inserted merely to fill the metre: it usually signifies *to be manifest, to appear;* and, hence, *to be, to exist.* ఏడ also is *gramyam* for ఎక్కడ. The elision is here neglected, which ought to take place in the second line, *viz.*, కాపురంబె' క్కడ.

‡ The author perhaps wrote ఆచెలమ: but the uniformity requisite in the *prasa* syllable demands this alteration in spelling.

౧౩౧ పాల ఁగలయ నీరు' పాలైమై రాజిల్లు,
నదియు సాంబ యోగ్యమై' న యట్లు'
సాధు సజ్జనముల సాంగత్యముల చేత,
మూఢ జనుడు ముక్తి మొనయు వేము!

౧౩౨ చెడిన మానవులను చేపట్టి రక్షించి,
కడకు దేర్చిన' ట్టి ఘనుడు, తలప,
కడగి పుణ్యమై' న కడు శివు - సన్నిధి,
నెడ తెగకయ యుండురె' పుడు వేము!

౧౩౩ ఒకరి నోరు ఁగొట్టి, యొకరు భక్షింతురు,
వారి నోరు మిత్తి వరుస గొట్టు;
చేఁప పిండునే' ల చేఁపలు చంపును?
జనుడు చేప పిండు ఁజంపు వేము!

౧౩౪ కనులు పోవు వాడు కాళ్లు పోయిన వాడు
ఉభయుల' రయ, ఁగూడి యుండిన' ట్లు,
పేద పేద ఁగూడి పెనగొని యుండును. వి.

---

131 Water mingled with milk bears the appearance of milk; and thus becomes acceptable in sacred rites: thus, by intercourse with the pure and excellent shall even the foolish attain perfection.*

132 The rich man who takes the destitute by the hand and rescues him, shall ultimately, in the presence of the glorious Siva,† shall unceasingly dwell *in happiness*.

133 They will strike a man on the face,‡ and devour his substance; they in turn shall be smitten on the mouth by *the goddess of* death: as fishes, preying on the fishy tribe, are destroyed by man *in just retribution*.

134 He who has lost his eyes, and he who has lost his legs, unite *to aid one another;* so the beggar unites with the poor man.

---

* See note on verse 88.

† The term *Siva* is generally used in this author for God; but in several passages he derides the personages of the Hindu triad; and evidently believed in one God alone. There is a దుస్సంధిమి in the third line: also in verse 134. The reader will perceive such flaws as he proceeds without their being pointed out.

‡ That is, deprive him of his rights: the word *ocaru* here implies generality; indefinitely, one or another. మిత్తి is written for మృత్యు. This verse appears to be translated from the following, in the Naishadham. (Viyógini metre.)

అబల స్వకులాశి నోరుపాఁ
నిజనీడద్రుమ పీడినఃఖగాఁ
అనవద్య తృణాది సోమ్యగాఁ
మృగయాఘాయన భూభృతాంఘ్నతాం.

౧౩౪ పరగ రాతి గుండు పగల ఁగొట్టగ వచ్చు,
కొండల' న్ని పిండి గొట్ట వచ్చు,
కఠిన చిత్తు మనసు కరిగింపఁగా రాదు. వి

౧౩౫ అంత కొరత ఁదీరి యతిశయ కాముఁడై
నిన్ను నమ్మి చాల నిష్ఠ తోడ,
నిన్ను ఁగొల్వ ముక్తి నిశ్చయముగ ఁగల్గు. వి.

౧౩౬ తత్వము తిరమై' న, తావుల వెదకుచు,
తాను తత్వమగును, తత్వ - యోగి
తలపుల' న్ని యుడుగ, తానె, పో, తత్వంబు! వి.

౧౩౭ మాటలా' డ వేరె మనసు కొలది వేరె;
యొడలి గుణము వేరె యోజ వేరె;
యెట్లు గల్గు ముక్తి యేలాగు తనలాగు? వి.

౧౩౮ వెలది చక్రదనము వెరవై' న యీడును
విభుని కరుణ లేక వితగను ండు;
నీదు కరుణ లేక నేర్పులు కొర గావు! వి.

౧౩౯ ఎంత కష్టము ండున' ంత పాపపు చింత;
చింత చేత మిగుల ఁజివుకు మనసు;
చింత లేకయు' న్న చెడని సంపద జూచు. వి.

---

135 A stone ball may be broken, the very hills may be reduced to dust; but the heart of the cruel man can be melted by nothing!

136 He who, free from fault, and full of love, believeth on Thee, and with all austerity worshippeth Thee; he shall certainly attain release (mucti: see v. 88, n.)

137 When he is well grounded in the truth (*tatwa*), he searcheth it in *every* place, and, united with holiness, shall be transformed into it; all his *vain* thoughts shall be done away; and he (go to) shall be perfect.*

138 Talking is one thing, and the temper of the mind is another: the qualities of the body *tend* one way, and our intention another! How shall we attain salvation! and what path is this we are pursuing?

139 As the beauty of a woman and her lovely bloom, if devoid of grace in her husband's eyes, are all unprofitable; so, devoid of Thy grace, all our skill is fruitless!

140 In proportion to a man's difficulties are his wicked devices; by *such* thoughts the mind is much weakened; if devoid of anxiety, he possesses an imperishable treasure.

---

* The word *tatwam* (see note on verse 111) is here used in the three senses translated by *truth*, *holiness*, and *perfection*. తిరము is written for స్థిరము.

౧౪౧ ఎన్నాళ్లును దాను' ండును
యెన్నాళ్లును దాను నేర్చి యెన్నిట వెలయుఁ;
కొన్నాళ్లకు ఁదా ఁజన్నను*
మన్నా' యెను విద్యలే' ల్ల ! [మహిలో] వేమా.

౧౪౨ ధనమె' చ్చిన మనమె' చ్చును,
మనమె' చ్చిన దుర్గుణంబు మానకయె' చ్చుఁ;
ధనము' డిగిన మనము' డుగును;
మనము' డిగిన దుర్గుణంబు మానును వేమా !

౧౪౩ విన వలెనే' వ్వరు చెప్పిన;
వినిన' ంతనె తమక-పడక వివరింప వలెఁ;
విని కని వివరము ఁదెలిసిన
మనుజుడు పో నీతి-పరుడు, మహిలో వేమా.

౧౪౪ ఈ కపట నాటకంబును,
ఈ కపటపు చదువుల' న్ని యింపు దలిర్పఁ
ఏ కపటూ' శ్ముడు సేసెనె,
యా కపటూ' శ్మునకు ప్రొక్కి, యలరుము వేమా.

---

141 However many days he lives, however long he is learning, and however he is distinguished, in a few days he dies, and is turned to earth, with all his skill.

142 As wealth increases, inclinations increase; with our inclinations our evil nature fails not to be aggravated: when wealth ceases, our lusts leave us; and with those lusts are our bad dispositions diminished.

143 Whoever speaks, hear him; while listening be not wroth, but examine it well with discrimination:† if, by listening and viewing, he discover the truth, (go to) a man shall become excellent in wisdom.

144 Him, the hidden spirit, who created this well-contrived mystic dance, and delights in these recondite studies;‡ worship that inscrutable spirit, and rejoice in him, O Vema!

---

*జన్మను for చనును to preserve the metre.

† The sense would appear to require వివేకముతో (if the metre admitted it) instead of *vivarimpa*; but the verse appears in only one of my manuscripts. The last line was written thus: మనుజుడయూనీతి, &c., which gives no clear meaning.

‡ Perhaps we should read చేష్టలన్ని for చదువులన్ని.

౧౪౫ ఎండ వేళ చీక' టే' కమై యున్నట్లు,
నిండు కుండ నీరు నిలిచిన' ట్లు,
దండిని ౮బరమా' త్మ తత్వంబు దెలియరో! వి.

౧౪౬ ఎండిన మా నెం' కట' డవిని
ఉండినన' ంద' గ్ని పుట్టి యూడ్చును చెట్ల;
దండి గల వంశ మెల్లను
చండాలుండో' కడు పుట్టి చదుపును వేమా!

౧౪౭ శివ్య - వర్గమునకు శివు ౮జూప నేరక
కాని మతము లోన ౮గలుపు నట్టి
గురుని యెరుకన', రయ, గుడ్డె' ద్దు జొన్న, రా. వి.

౧౪౮ ఇంటి లోని ధనము, "యిది నాది"యనుచును,
మంటి లోన దాచు, మంకు జీవి!
కొంట ౮బోడు వెంట గుల్ల కాసును రాదు. వి.

౧౪౯ దేశ వేషములను తేట సేయక దేవు
డా' త్మ లోనను ండున' నగి పెనగి;
వేసమ' రసి చూడ, గ్రాసంబు కొరకయో! వి.

---

145 Like as when the sun shines *clearly*, and darkness hides itself;* and as when *clear* water fills a vase; so *fully and clearly* let us comprehend the essence of the supreme spirit.

146 If there be one dry tree in a forest, it will produce flame *by friction* and sweep away all the rest: thus if a base wretch† be born in a noble race, he will destroy it all.

147 The teacher‡ who is unable to show the path of holiness to his disciples, and plunges them in an evil creed, his wisdom is like that of a bullock entangled in a field of maize.§

148 The wicked wretch‖ considers the wealth in his house as his own for ever, and hides it in the earth; yet he cannot carry a *cauri* or a farthing with him when he dies.

149 God regards not¶ our country or our garb; he dwells in the soul, intimately entwined therewith; *an assumed* garb** is merely worn for the sake of the belly.

---

* See the Vasu Charitra, book 4, verse 6.

† Lit. a *Chandula*, which answers to "*heathen*," and is generally applied to outcasts.

‡ Guru, a teacher, doctor, or preceptor in religion.

§ Also called cholum or جوار, the stalk of which is sometimes ten feet high.

‖ జీవి literally, an *animal* or *brute*; a common expression of Vêmana in such passages.

¶ తేట సేయక would appear erroneous; but the correct reading is not easily conjectured.

** As that worn by hermits and religious beggars. In this line వేస is written for వేష to preserve the prasa-yati rhyme.

౧౫౦ మిరప గింజ ఁజూడ మీద నల్లగను' ండు ;
కొరికి చూడ, లోన చురుకుమ' నును ;
సజ్జనులగు వారి సారమి' ట్టులను' ండు. వి.

౧౫౧ పర్వత - వన - వాసి, పరిణామ వర్తన,
కూప - వాసి కే' ట్లు గురుతు పడును ?
బ్రహ్మ - నిష్ఠు వెంట ప్రాకృతుడ' రుగునా ? వి.

౧౫౨ కస్తురి యట చూడ, కాంతి నల్లగను' ండు ;
పరిమళించు దాని పరిమళంబు ;
గురువు లైన వారి గుణములీ' లాగు, రా. వి.

౧౫౩ దొంగతనము రంకు దొరసి యుండు జగతి ;
రంకులాడికి' ంత శంక ఁబుట్టు ;
దొంగ కె('న్న) రే - వెలుంగొ' ప్పు కాన' ట్టు. వి.

౧౫౪ గురువు లేక విద్య గురుతుగా దొరకదు,
నృపతి లేక భూమి తృప్తి గాదు ;
గురువు విద్య లేక గురుతర - ద్విజుడౌ' నె ? వి.

---

150 If you look at a grain of pepper, it is externally black ; if you bite it, you perceive* that internally it is pungent. Thus *imperceptible* is the worth of the excellent.

151 How can the conduct—so different from his own†—of the hermit who abides in the mountains and wilds be comprehended by him who dwells in the pit of secularity ? will the natural man follow after him whose practice is godlike ?

152 Look closely at musk ; its hue *indeed* is dark, but its fragrance perfumes *all things*. Thus *hidden* are the virtues of men of weight.

153 Theft and whoredom are alike in the world ; the adultress is full of apprehension like the thief, who dares not view the beauty of moonlight.

154 Without a teacher learning cannot be accurately gained ; as without a ruler the earth is not nourished : without a teacher and learning how can one become distinguished among the twice-born ?‡

---

* To see : çuçu is applied to the perception of all the senses.
† Lit. of diverse conduct.
‡ *Dwija ;* generally translated, *a Bramin ;* because supposed to be *regenerated* by the rite of wearing the sacred thread. Vema uses this word in a more extensive sense.

౧౫౫ అల్ప - సుఖములె' ల్లనా' శించి మనుజుండు,
బహుళ దుఃఖములను బాధపడును;
పర - సుఖంబు నొంది, బ్రతుకంగ నేరడు. వి.

౧౫౬ కాల - వశము ఁబట్టి, కర్మ - జీవుల పిండు *
మత్తుల' గుచును మద - మత్తులై' రి;
మత్తులైన జనుల మనసే' టి మనుసయా? వి.

౧౫౭ [కడగి †] వట్టి యాస కడతేర నివ్వదు
ఇడుములందు ఁబెట్టి యూడ్చు గాని;
పుడమి జనుల భక్తి బొడమంగ నియ్యదు. వి.

౧౫౮ పాల లోన పులుసు లీలతో ఁగలసిన,
విరిసి తునకల' గును, విరివిగాను;
తెలివి మనము లోన దివ్య తత్వము తేట. వి.

౧౫౯ దేహము లెస్సగను' ండిన,
పోహణ - తత్వంబుల' న్ని పొందుగ దెలుసుట;
దేహము బడలిక బడినను,
పోహణ - తత్వములు [వచ్చి] పొందవు, వేమా.

---

155 The man who longs after trifling comforts suffers the grief of many sorrows; it is out of his power to attain the highest of bliss, and live *for ever*.

156 Sinful creatures are all subject to time; they are intoxicated by the lusts they delight in; ah! what kind of heart is the heart of a drunken man?

157 Vain desire suffers not to attain our end; it only plunges us in troubles, and drags us along; it prevents faith from being born in men.

158 If you mingle an acid with milk, it will separate, cracking into pieces; thus does the divine influence‡ divide the understanding heart.

159 If the body be well, the real nature of our course is clearly seen; but when the body falls into weakness, we cannot perceive the truth of our state.

---

* For జీవులదెల్ల as it stands in the MS.

† కడగి merely fills the verses: see note, p. 11.

‡ *Tatwam*. See on verses 111 and 137.

౧౬౦ అధికుడై' న రాజు *యల్పుని ఁజేపట్ట,
వాని మాట చెల్లు వసుధలోన
గణకులూ' ప్పియు' న్న గవ్వలు చెల్లవా? వి.

౧౬౧ ధర్మము' రసి ఫ్రౌని ధర్మరాజా' దులు,
నిర్మలంపు ప్రౌఢి నిల్పు కొనిరి;
ధర్మమే నృపులకు తారక - యోగంబు. వి.

౧౬౨ దానములను సేయ ధర చేతులా' డక,
బహు ధనంబు ఁగూర్చి పాఁతి పెట్టి,
తుదను దండుగని' డి మొదలు చెడు నరుడు. వి.

౧౬౩ నిత్యంబు కాని యొడలికి,
నిత్యము దుఃఖంబు ఁబడును, [నిరతము ధరలో;] †
నిత్యా' నందపు పదవికి
నిత్యంబును దుఃఖ పడఁగ నేరరు, వేమా!

---

160 If a mighty prince takes a light man by the hand, his word will pass *current* in the world; if merchants own them, are not even shells accepted *for money?*

161 By practising what was right,‡ did Dharma Raz and other warriors maintain their spotless heroism.§ Righteousness is to all rulers the means of *attaining* salvation.‖

162 He will not move his hands to bestow gifts; he collects much wealth, and buries it; ultimately he shall pay the penalty; the man shall be ruined root *and branch.*

163 For this body, devoid of perpetuity, they bear perpetual pain; but never will they take any pains to attain the abode of eternal bliss.

---

* Error in Sandhi: see on 132.

† The words bracketed merely fill up the measure.

‡ *Dharmam:* that which is peculiarly *right*, due, or befitting; as an imperative duty: righteousness; duty; id quod *fas.* It is thus distinguished from punyam, which implies *merit* acquired by the action.

§ *Praudhi:* maturity, well-grounded confidence, or just pretensions.

‖ More literally "the ground or basis of attainment:" mystic writers, of whom Vêmana is one, use this word (târaca) for the "attainment or enjoyment of the deity after absorption."

౧౬౪ విను; వివేకమ నెడు వింత గొడ్డలి చేత,
న' లయ విద్య యనెడు నడవి నరికి,
తెలివి యనెడు గొప్ప దీపంబు చేపట్టి,
ముక్తి ఁజూడ వచ్చు, మొనసి వేమ.

౧౬౫ ఎక్కఁడి సుతులె'? క్కఁడి పతు.
లె?' క్కఁడి బంధువులు, సఖులు? నెక్కఁడి భృత్యుల్?
డొక్కఁ బడి పోవు వేళల,
చక్కటికిని నెవరు రారు, సహజము వేమా.

౧౬౬ పాల నీరు క్రమము పరఁగ హంస యెరుంగు;
నీరు పాల క్రమము నెమలికే' ల?*
అజ్ఞుడైన వాడున' ల శివుఁ నె' రుగునా? వి.

౧౬౭ కన్నులందు మదము గప్పి కానరు గాని,
నిరుడు ముందటే' డు, నిన్న మొన్న,
దగ్ధులై, న వారు తమకంటె తక్కువా? వి.

---

164 Hear! if with the admirable axe of discrimination, thou cut down the forest of ignorance, holding in thy hand the great lamp *that is* called understanding, then shalt thou see† perfection.

165 Where are sons or wives; where are relations; where are friends or servants‡ at the time when we perish? none of them will approach us: this is their nature.

166 The swan alone can distinguish water when mingled with milk:§ how should the peacock distinguish *these fluids?* and how shall the ignorant man discern the deity from his own works?

167 They cover their eyes with fatness, and cannot see: but are those who were burnt *on the funeral pyre* (last year, or the year before; yesterday, or the day before) inferior to these, *so blind in their pride?*

---

* False elision: see on verse 132.

† Or, attain. On mucti. v. n. v. 88.

‡ *i.e.*, What have they to do with us.

§ This is the common idea regarding the *hamsa:* often translated *flamingo* and *goose;* but it is acknowledged to be a creature no longer to be found; and may be best translated the *phœnix*, being a fabulous bird to which all that is superlatively excellent or beautiful is compared.

168 దీపంబు లేని యింటను
రూపంబుల దెలియ లేరు, రూఢిగ తమలో;
దీపము'గు తెలివి గలిగియు,
పాపంబుల మరుగు త్రోవ బడుదురు, వేమా.

169 ఏరు దాటి మెట్ట కే'గిన పురుషుండు,
పుట్టి సరకు దగొనక పోయిన'ట్లు
యోగ - పురుషుడే'ల యొడలు బాటించురా? వి.

170 మంటి కుండ వంటి మాయ శరీరంబు
చచ్చునే; న్నడైన జావదా'త్మ;
ఘటములె'న్నియైన గగనంబె యేకమే. వి.

171 మాయ'ను చెర - సాల, మనస'ను గొలుసౌను;
భేదమ'నెడు బొండ బెరసి యుండు;
యిట్టి బద్ధ - జీవి కే'న్నడు మోక్షంబు? వి.

172 ఎరుక కన్నను సుఖమే' లోకమున లేదు,
యెరుక నెరుగ నెవ'నికే'రుక లేదు;
యెరుక సాటి యెరుక యెరుకయే తత్వంబు. వి.

---

168 In a house without a lamp they cannot clearly perceive each others countenances; if you possess the light of understanding, why do you fall into the dark path of sin?*

169 The man who has crossed a river and reached the shore cares no longer for the *hide-sewn* boat; why should the man who has attained *happiness* trouble himself about the body?

170 This false body, like an earthen vessel, will die: never shall the soul die; however many vessels there be, *there is but* one expanse *into which they are ultimately resolved.*

171 We are imprisoned in delusion; our inclinations are as chains; *empty* distinctions† are the shackles attached to us: when shall be the deliverance from this life of bondage?

172 In no world is there a blessing greater than wisdom: none possesses wisdom but he who recognizes *its value.* Knowledge is comparable to itself alone. Wisdom is (tatwa) the chief good.

---

* See note, page 23.

† The creed in which Vâma believed teaches that all things are in common as beings, whether human or divine (to use the words of Pope),

"All are but parts of one stupendous whole,
Whose body nature is, and God the soul."

౧౭౩ కని యుండి కాన లేర ట
విని యుండియు వినగ లేరు విస్మయమే మో
"కని గుడ్డియు విని చెవుడం"
చ' నున' ది నిజమ' య్యె జగమున' ందున, వేమా.

౧౭౪ ఊరకు' ంట ఁదెలియను' త్తమ యోగంబు,
మానసంబు కలిమి మధ్యమంబు;
నాసనా' ది విధులున' ధమ యోగంబు, రా. వి.

౧౭౫ మనసు ఁబూని గెల్చి మనసులో సుఖియించి
కడకు మోక్ష పదము ఁగనును వాడు;
చెట్టు ఁబెట్ట ఫలము చేకూరకు' ండునా? వి.

౧౭౬ మాట లాడ వచ్చు మనసు నిల్పగ రాదు;
తెలుప వచ్చు ఁదన్ను ఁదెలియ రాదు;
సురియ ఁబట్ట వచ్చు శూరుడు ఁగారాదు. వి.

౧౭౭ చూపు వెలయ ఁజేసి, సూక్ష్మంపు వత్తిచే
చిత్తమ' నెడు దివ్వె, చెన్ను పరచి,
పాపమ' నెడు తిమిర మే' పార ఁబాపని
పాప జాతి గురుడు, పశువు వేమ.

---

173 Seeing they cannot see; hearing they cannot hear! what pride is this? *the saying* is verified, that "blind is his sight, and deaf is his hearing."

174 Quietism is the highest means of attaining *absorption*: the possession of intellect is the middle grade: postures and other *superstitious rites* are the lowest degree of worship.

175 He who undertakes to subdue his heart shall find comfort therein: at last he shall see the abode of beautitude (môcsha); shall not he who plants a tree obtain its fruit?

176 It is easy to talk, but hard to stay the mind; we may teach others, but cannot ourselves understand: it is easy to lay hold on the sword, but hard to become valiant.

177 The teacher,* of sinful nature, who cannot clear thine eyes, and with the subtle flame† illumine the lamp of thy heart: who cannot dissipate the darkness of sin, *this teacher* is *no better than* a brute.

---

* Guru or Master, v. 147. n. † Lit. The wick.

౧౭౮ గురువు చిల్ల - గింజ; 'కుంభమీ' దేహంబు;
ఆత్మ - కలుష - పంకమ' డుగు డబ్బ,
తెలసి విరిచెనే' ని దివ్యా - మృతము తేరు. వి.

౧౭౯ గురుడ నగా మొదల'ంతకు;
గురు - శిష్యుల' నంగనే' ల్ల కొమ్మలు కాగా
గురువును డగానగ డజాలరు
ధర లోపల మనుజు లె' ల్ల; తలపరు, వేమా.

౧౮౦ గురుడ నగా పరమా' త్ముడు
పరగంగా శిష్యుడ' నగ పటు జీవుడ' గుఁ
గురు - శిష్య - జీవ - సంపద
గురు తరముగ డగూర్చు నతడు, గురువ' గు, వేమా.

౧౮౧ లోకములకు గురువు, లోకులకును గురు,
వదియు డెలిసి 'మోక్షమ' ందరో' రి
గురుని డగనక నరక కూపము డబొందిరి. వి.

౧౮౨ జీవి లోనను' ండు స్థిరమును గానక,
తిరుగున' స్థిరంబు, వరుస నమ్మి,
స్థిరము నస్థిరమును దెలియ జీవికి ముక్తి. వి.

---

178 The teacher is the clearing nut;* the vessel is this body; if the impurities of thy soul sink like mud; through this separation, caused by wisdom, shall divine nectar† be produced.

179 The teacher is the root of all; the disciples of a teacher are the branches:‡ men can seldom discern the *really excellent* teacher in the world.

180 The great spirit is our instructor; the intelligent living creature is the learner: he is the real teacher who duly applies to each other the qualities of the preceptor and learner.

181 Know him who is the teacher of the worlds and the instructor of the people; hereby shall ye attain release (*môcsha*): by not looking to the teacher, they have fallen into the pit of hell.

182 Unable to perceive the immortality *of the soul that is* within the living *body*, he wanders, trusting to that which is unstable; our final happiness (mucti) depends on knowing what is eternal and what is temporal.

---

* The nut called *strychnos potatorum*—in Sanskrit *calaca*—which has the property, here alluded to, of cleansing water, if rubbed in the vessel.

† *Amrit*; signifying nectar as well as water.

‡ I have ventured to substitute కొమ్మలు కాగా for the common reading (కొంచెంబన్నీ), which gives no clear sense.

౧౮౩ గతము జూతమ' ంటె, కల గన్న యర్థంబు;
నడుచు కాలమే' మి నమ్మ రాదు
తృణము లోని బ్రతుకు సంసార - విభ్రాంతి. వి.

౧౮౪ తాన నంగనే' వరు తన - వార' న నెవరు
తెలిసి తెలియ లేరు, తిక్క-నరులు!
అరిది పిసిని - కాయ పురుగు పద్ధతి గాఁగ! వి.

౧౮౫ భయము సుమీ యజ్ఞానము
భయము' డిగిన నిశ్చయంబు పరమా' ర్థంబౌ;
లయము సుమీ యీ దేహము
జయము సుమీ జీవుడ' నుచు, ఁజాటర వేమా.

౧౮౬ చచ్చె చచ్చెన' నుచు చావుకు వగచెడు
దీన - నరుల వెర్రి ఁదెలుప రాదు
ప్రాణమునకు మృత్యు - బంధంబులు' ండునా? వి.

౧౮౭ జనన మరణములకు సరి స్వతంత్రుడు గాఁడు
మొదల కర్త గాఁడు, తుదను గాడు
నడుమ కర్తన' నుట నగుబాటు కాద' కో! వి.

---

183 If I say "Let me view the past," it is like a thing seen in a dream: neither can I rely on the time now passing: our attachment to our earthly connections lives but for a moment.

184 What mean we by "self," or "our own people"? knowing, they know not, the madmen! *they live* like a *silk* worm in a cocoon, *seemingly secure, but in reality helpless.*

185 Lo, all fear is ignorance: when fear leaves us, the divine spirit shall become our own: surely* this body is perishable; proclaim, O Vema, that the living soul *alone* shall be victorious.

186 He grieves for death, crying, "He is dead! He is dead!" the folly of miserable men cannot be told: what, is the soul subject to the bonds of death?†

187 Neither in his birth or at his death is he free; he is the disposer‡ neither of his origin or his end. Is it not ridiculous to talk of lordship in his intermediate life?

---

* నుమీ or నుమ్మీ with జుమీ and జుమ్మీ are contracted for చూడుమీ the imperative of చూచు to see: the plural is నుండి for చూడండి, *behold ye;* equivalent with *verily* or *surely. Perishable* and *victorious* might be more literally translated *perishability* and *victory.*

† The ordinary reading is ప్రాణి కే' క్కడి మృతి, బంధంబు' లూడెనా.

‡ *Carta,* a lord, agent, or disposer, signifies the responsible person on whom a matter rests; one who has authority: Matt. vii. 29: in the tale of Saranga Dhara, the verse "ధనఋణంబుల కర్త తనయుండు కాదె" must be translatad "Is not a son the *person chiefly concerned in* our gains and losses."

౧౪౪ బ్రహ్మమే' డద' నుచు, పలుమారు నా డేరు,
వెర్రి మూర్ఖ - జనుల విధము ఁజూడ;
బ్రహ్మమ' న్నిట ందు, పరిపూర్ణమై యుండు. వి.

౧౪౯ పసుల - వన్నె వేరు పాలే' ల్లనె' క్కటి;
పుష్ప - జాతి వేరు, పూజ యొకటి;
దర్శనంబు వేరు, దైవంబు*యొక్కటి. వి.

౧౫౦ పని తొడవులు వేరు, బంగార మొ' క్కటి
పరగ ఘటలు వేరు ప్రాణ మొ' కటి
యరయ తిండ్లు వేరు,†యూకలి యొక్కటి. వి.

౧౫౧ కాన లేదు నుదురు' కర్ణముల్, వీపును,
నెరులు గాన లేదు నెత్తి మీద,
తన్ను గాన లేదు తత్వమే' మె' రుగును? వి.

౧౫౨ తిరిగి తిరిగి నరుడు మరలుకొనుఁ బె' గాక,
నందు వలననే' మి యాస లేదు;
అంతరా - త్మ నిల్పు నతడె పో బ్రహ్మంబు! వి.

---

188 Mad and idiotic are those who perpetually enquiring where the deity resides: God dwells in all things in his complete fulness.‡

189 Kine are of divers colors, but all milk is alike; the species of flowers vary, yet all worship* is one; systems of faith are different, but the deity is one.

190 Worked chasings are various, but all gold is the same; these *earthly* tenements vary, but the soul is one; viands are many, but hunger is always the same.

191 We cannot see our own forehead, our ears, or our backs; neither can we know the hairs of our head; if a man knows not himself, how should he know (tatwam) the deity?

192 A man roams and rambles, and turns back unsatisfied; he has therein obtained nothing his heart desires; he who has fixed *unalterably* his inmost heart, go to, he is the divinity.

---

* In which flowers are always used.

† Here the elision is omitted.

‡ Lives in all life, extends through all extent,
Spreads undivided, animates unspent.

The whole of this passage, in Pope's Essay on Man, conveys the precise ideas entertained regarding the deity, or ruling spirit; by those who hold the Vêdânti creed.

౧౯౩ చిత్తము' నెడు వేరు శిథిలమై' నప్పుడె
ప్రకృతి యనెడు చెట్టు పడును పిదప,
కోరుఁల నెడు పెద్ద కొమ్మలె' ండును గదా. వి.

౧౯౪ తిట్టి కొట్టిరేని తిరిగి మారా' డక,
నూరకున్న ఁజూడను' ర్వి మీద,
వాడ' గు పరమా త్మ' వర్ణింప శక్యమా? వి.

౧౯౫ కల్మషంబు పోక కనిపించడె' ందును,
రూపమె' వ్వరికిని రూఢి తోడ;
తామసంబు' డిగిన, ఁదగ ఁగల్గు జ్ఞానంబు. వి.

౧౯౬ నీటి లోని వ్రాత, నిలువక యున్న' ట్లు
పాటి జగతి లేదు, పరము లేదు;
మాట మాటకే' ల్ల మనసు గోరుచు' నుండు? వి.

౧౯౭ దొంగ తెలివి చేత, దొరుకునా మోక్షంబు?
చేత ఁగాని పనుల ఁజేయ రాదు;
గురుడ' నంగ వలదు, గుణ హీనుడ' నవలె. వి.

౧౯౮ ఆశల ఁడెగ ఁగోసి యనలంబు చల్లార్చి,
గోది బిగియ ఁబెట్టి కోపము' డది;
గుట్టు మీరు వాడు గురువుకు గురువు రా. వి.

---

193 When the mind, which is the root, decays, the tree of *our mortal* nature falls; then are its great boughs, the affections, dried up.*

194 He who, though reviled or struck, returns it not, but remaineth unagitated; behold, on earth he is already become the great spirit; can we fitly describe his perfections?

195 Unless impurity be removed, to no one can the *divine* image become truly visible; when passion leaves thee, wisdom shall be thine.

196 Like as what is written in water remains not, so are all the blessings of this life unstable: why does the empty *heart* desire word upon word?

197 Can salvation be attained by him who is false hearted? labor not in works that are fruitless; the fool that thus acts shall never be called a teacher.

198 He who has cut off his desires, who has quenched the fire *of passion*, who has bound up his loins, and crushed all anger; he who has attained to the great secret is the teacher of teachers.

---

* Some copies add కుక్తిబయలు మెరసి మొనయు, వేమ.

ఁగ్గ ఆశల' నెడు త్రాళ్లు నమర గొయగ జేసి,
పార వైవ గాని పరము లేదు
కొక్కు తిండి యాస చిక్కు చచ్చిన యట్లు. వి.

ఁం౦ చెవులు గోరును మంచి జిలిబిలి పాటల,
తియ్యని మాటల తెరగు వినగ
చర్మంబు గోరును సరవి తోడుత శీత
మృదుల సంస్పర్శ సంపదలనె పుడు
కన్నులు గోరును కమనీయ వర్ణంబు
లై' నట్టి రూపంబుల నువు తోడ
నాలుక గోరును, నయము తోడుత, తీపి,
యొగరు, కారమ్ము, చేదు' ప్పు, పులుసు,
ముక్కు గోరును సద్గంధములను జెలఁగి,
చెవులు చర్మంబు కన్నులు జిహ్వ ముక్కు,
నిన్నియును గూడినటువంటి యిల్లు రోసి,
తన్ను గనుగొని సుఖియింప దగును వేమ.

---

199 Unless thou cut away the cords of desire and cast them off, there is no heaven for thee; thou shalt perish like a mole ensnared by the love of food.

200 The ears delight in gentle harmonious songs and sweet words well ordered: the skin in like manner is gratified by coolness and soft touches: the eyes desire forms adorned with lovely hues and delicately proportioned: the tongue naturally is pleased with *tastes* astringent, pungent, bitter, salt, and acid: and the nose takes pleasure in grateful scents. But let us abhor the *corporeal* mansion that renders us subject to the five feelings perceived by the ears, skin, eyes, tongue, and nose. See that thou art a being distinct from these earthly ties: and thus shalt thou be happy, O Vêma!

END OF BOOK I.

వేమన పద్యములు.

ద్వితీయ భాగము.

౧ సూక్ష్మ - రూపమె' రిగి, సుఖమొ' ందగా లేక
బహులముగను ఁజదువు ఁబడుచు నరుడు;
చావు చే౬ె' రుగని చదువే' ల చదువడో?
విశ్వదాభిరామవినర వేమ.

౨ ఉత్తముని కడుపుననో' గు జన్మించిన
వాడు చెరుచు వాని వంశమె' ల్ల;
చెరుకు వెన్ను పుట్టి చెరచదా తీపెల్ల? వి.

౩ తనువు యెవరి సొమ్ము తనద' ని పోషింప?
ధనము యెవరి సొమ్ము దాచు కొనగ?
ప్రాణమె' వరి సొమ్ము పాయకు' ండగ నిల్ప? వి.

౪ జీవుఁ జంపు౬ె' ల్ల శివభక్తి దప్పుట,
జీవున' రసి చూడ శివుడు గా౬ె?
జీవుడు శివుడ' నుచు, సిద్ధంబు తెలియరో? వి.

BOOK II.

1 A young man who is unable to see the recondite form *of God* can enjoy no comfort, but studies excessively: why does he study that which would teach him how to die.

2 If a wicked son is born from the womb of the excellent, he will destroy his entire race; as *an empty* ear growing on a sugarcane destroys all its sweetness.

3 To whom does your body belong which you nourish so carefully? whose is your wealth that you should hide it? to whom does the soul appertain that it should not leave the body.*

4 All killing of animals is a sin against Siva: consider all animals as forms of the deity; indeed every living creature *if sinless* is as a god.†

---

* In another MS. the third line is equivalent with the first, *viz.*, బొందియెవరి సొమ్ముపోడుండ నిల్పను. In the first two lines there are two errors in elision.

† See note on I, 126.

5 వర౯ చెట్ట - బట్టి పాలింపకు' ండెనా,
వెలుగు డాటి వీడు వెళ్ల బారు,
ఆడువారి చిత్తమ' టువలెను' ండు రా. వి.

6 కొంకణంబు డబోవ, కుక్క సింహము గాదు,
కాశి డబోవ పంది గజము గాదు,
వేరె జాతి వాడు విప్రుడు గాడ' యా. వి.

7 ఇచ్చు వాని యొద్దనీ' ని వాడు' ండిన,
చచ్చు గాని యీవి సాగనీ' డు;
కల్పతరువు కింద, గచ్చ చెట్టు' న్న ట్లు. వి.

8 అల్ప - బుద్ధి వానిక' ధికారమి' చ్చిన,
దొడ్డ వారినె' ల్ల డొలగ గొట్టు;
చెప్పు దిన్న కుక్క చెరుకు తీపె' రుగునా? వి.

9 ఆపదందు డజూడుమా' రయ బంధుల
భయము వేళ డజూడు బంటు గుణము
పేద పడ్డ వెనుక, పెండ్లామ గతి డజూడు! వి.

---

5 If after marrying her you do not treat her with kindness, she will cross the fence and run off down the street: such is the temper of women.*

6 Though he roam to Concan,† no dog will turn into a lion; going to Benares† will make no pig an elephant; and no pilgrimage will make a saint‡ of one whose nature is different.

7 If a covetous man§ dwell near the liberal, he will die rather than endure to see his benevolence; as the thorn bush perishes if planted near the tree of desire.‖

8 If authority be given to a low-minded man, he will chase away all the honorable: can a dog that gnaws shoes taste the sweetness of the sugar-cane?

9 In adversity observe well the behaviour of your relations: in the time of fear observe the worth of your soldier; and when you fall into poverty, look well to your wife's steps.¶

---

* Verses containing illiberal notions regarding the female sex are but too frequent in Vêma and other Hindu authors. See on this subject Colebrooke's Digest of Hindu Law.

† Two holy cities.

‡ *Vipra*, generally translated a Bramin. See on *Dwija*, Book I., 154.

§ Lit. The *no-giver*.

‖ The wishing tree that grows in paradise.

¶ The second and third lines I have corrected, both in sense and metre, from the old reading.

చూడు భయము వేళ జూడు బంటు
పేదరికమున గను, పెండ్లామ జూడల. వి.

౧౦ మగడు మదనుడై' న, మంచి కాపురమై' న,
సహజమే' ల మాను, జారకాంత?
పాలు ద్రావు కుక్క బడిబడి పోవదా? వి.

౧౧ పురుషుడె' రుగ ఁజంపు, భూపతి విన, ఁజేటు!
అఖిల నిందకే' ల్లనా లయంబు,
పర - పురుష - గమనము ప్రత్యక్ష - నరకంబు! వి.

౧౨ ఆలి వంచ లేక యధమత్వమునను' ండి,
వెనక వంతున' నుట వెర్రితనము;
చెట్టు ముదరనిచ్చి, చిదిమిన ఁబోవునా? వి.

౧౩ యెలుగు తోలు దెచ్చి, యెండాక నుతికిన,
నలుపు గాక నేల తెలుపు ఁగల్గు?
కొయ్య బొమ్మ ఁదెచ్చి, కొట్టితే గుణియూనె? వి.

౧౪ కుక్క తోక దెచ్చి, గొట్టంబు జేర్చిన?
క్రోవి చెంతను' ండు కొంత దడవు
యెంత జెప్ప చెడుగు పంతంబు మానునా? వి.*

---

10 Though her husband be Cupid himself, and her home be agreeable, how shall the slippery-*footed* woman change her nature? Though a dog *be tamed* and reared with milk, will it not still rove from place to place?

11 "If my husband knows it, he will kill me: if the king hears it, it will be terrible." To go *astray* with a strange man is the greatest† of infamy: it is hell open before her eyes.

12 If through the baseness of your spirit you fail to subdue your wife *in the first instance*, it is vain to think of afterwards governing her. If you let a tree grow up, will it move for a pinch?

13 If you take a bear-skin and wash it ever so long, will it, instead of its native blackness, ever become white? If you beat a wooden image will it hence acquire any good quality?

14 If you take a dog's tail and put it into a *bambu* tube, it will remain straight but for a while; say what you will, a bad man will not lose his crooked disposition!

---

* In another copy the third line is

క్రోవి తీయ వెనక కొంకలు పోవునా?

† Lit. The home or abode of shame.

౧౫ ఆలు మగని మాటక' డ్డంబు వచ్చెనా?
యాలు గాదు వాని వ్రాలు గాని
యట్టి యాలు విడిచి యడవిను' ండుట మేలు! వి.

౧౬ మాట వినని యాలు మగనికి వ్యతియాను *
యోర పడగ సర్ప మో' ంటి గ్రహాము;
తనకు గాని యాలు దానవు రాలయా! వి.

౧౭ ఓజ మాలు పొలతి యోలి మాడల చేటు,
పోటు కే' డలు బంటు కూటి చేటు;
పనికి మాలు తొత్తు బత్తెంబు చేటు రా! వి.

౧౮ తప్పులే' న్ను వారు తండోపతండము;
లు'; ర్వి జనులకే' ల్లను ండు తప్పు;
తప్పు లె న్ను వారు తమ తప్పు లే' రుగరు. వి.

౧౯ ముచ్చు యాత్ర (బోయి ముల్లె విడుచుగాని,
మ్రొక్క - పొద్దు లేదు మొనసి యెపుడు;
కుక్క యిల్లు (జొచ్చి, కుండలు మోసునా? వి.

---

15 Has the wife opposed her lord's commands? she is no longer his mate but his fate.† To such a wife, a dwelling in a wilderness is preferable.

16 A disobedient wife is as *the goddess* Death to her husband; a springing hooded serpent; a very demon; a wife at enmity with you is a fit wife for a demon?

17 *Upon* a wife devoid of consideration‡ the money of the dowry is wasted: if a soldier will not meet the battle, his subsistence is thrown away, and board is wasted on an unprofitable wench.

18 There are crowds upon crowds of those who reckon the faults of others: yet every one in the world has his failings. Those who look to the faults of others are often ignorant of their own.

19 A thief, if he goes to a holy place, will only pick the pockets of the comers; he has no leisure to draw near and bow *to the god*. If a dog enters a house, will he tend the hearth?

---

* Other manuscripts read మగనికి మగరాలు and మగసికి మరుగాలు.

† A play upon words is intended in the original.

‡ O'za appears to be from yôchana.

౨౦ కల్లలా' డు వాని గ్రామ - కర్త యెరుంగు;
సత్యమా' డు వాని, సామి యెరుగు;
పెక్కు- తిండిపోతు పెండ్లామే' రుంగు రా; వి.

౨౧ పాగ, పచ్చడంబు, పైకి కూసంబును,
పోగులు,' ంగరములు, బొజ్జ కడుపు,
గలిగిన' ట్టి వాని ఁగందురు చుట్టాలు. వి.

౨౨ ఈత కం' టె లోతునే' ంచగ పని లేదు;
చావు కంటె కీడు జగతి లేదు;
గోచి పాతకం' టె, కొంచెంబు మరి లేదు. వి.

౨౩ జాణలైన యట్టి చపలాయతా' క్షుల,
వలపుల' రసి చూచి, భ్రమయనే' ల?
బయలి రూపులె' ల్ల పరికింపగానే' ల? వి.

౨౪ ఇంతి ఁజూచెనేని, నింతంత యన రాదు,
కాల వహ్ని లక్ష- గరగిన' ట్లు
వట్టి మోహమి' ట్లు రట్టుల ఁజేసె రా! వి.

౨౫ కలిమి గలిగెనే' ని కామునిగా ఁజూతురు,
లేమి చేత ఁజిక్కి, లేవ లేని
మదను వంటి వాని మూలగా ఁజూతురు! వి.

---

20 He that is a liar is known to the lord of the village: the lord knows him who speaks the truth: but the vile glutton is known to his *wretched* wife alone.

21 A turban, a quilted dress, and a fine coat,* necklaces, rings, and a fair round belly. He that has these virtues is looked to by all his kin.

22 If you know how to swim, there is no necessity to sound *the stream*: if you know how to die, there is no grief in the world *from which suicide will not release you.* If you *are content with* a girdle, no poverty *will distress you.*

23 Why, at viewing the charms of the roguish swimming eye, do we become enamoured of its light? why should we so delight to view all external beauty?

24 When he beholds a woman, he is deprived of power to estimate her justly; and is consumed *with love* as resin would be in the hottest fire: into what follies are we led by empty desire!

25 If one be possessed of wealth, they look upon him as the god of love; but if he falls into poverty, and is unable to rise *and help himself*, be he Cupid himself they look upon him as a Pariar.

---

* For "pai ki cûsambunu," which also means a snake's skin; some read "paicambu sanculu," or bags of money.

౭౬ కలిగిన మనుజుండు కాముడు సోముడు
మిగుల తేజమునను మెరయుచు'ండు
విత్త-హీనుడె'ంత రిత్తయై పోవును! వి.

౭౭ విటుల కనులకె' ంత విభ్రమమై' యుండు,
సాటి లేని పొలతి చక్కదనము
కంటిలోని పాప కుంటెన గాడయా. వి.

౭౮ గురువునకును పుచ్చ కూరై' న నివ్వరు, *
అరయ వేశ్యకి త్తుర థమె' ల్ల
గురుడు వేశ్య కన్న కుల హీనుడే' మకో? వి.

౭౯ తీపి లోన తీపి తెలియంగ ప్రాణంబు
ప్రాణ వితతి కన్న పసిడి తీపి;
పసిడికన్న మిగుల పడతి మాటలు తీపి. వి.

౮౦ పనస తొలల కన్న పంచదారల కన్న
జుంటి తేనె కన్న జున్ను కన్న
చెరుకు రసము కన్న చెలి మాట తీపిరా! వి.

౮౧ కొమ్మ దిమ్మరై' న దిమ్మ రులకె' వల్పు;
సరస విటులకే' ల సమ్మతించు?
పేడ దిన్న పురుగు బెల్లమే మె' రుగురా? వి.

---

26 The man of wealth is *considered fair* as Cupid or the *regent of* the moon; he shines illustrious by his possessions: but if he loses his riches, how vile he becomes!

27 How strong a charm cast on the eye of the lover is the form of a matchless beauty: surely the pupil of her eye is the go-between!

28 To the teacher they will not give even a mess of stale food; but on a courtezan they will bestow their whole wealth: ah! is the doctor more degraded than the dancer?

29 What is dearest† of all things? life: but gold is dearer than a thousand lives: and dearer than gold are the words of a maiden.

30 Sweeter than the core of the jack-fruit, than refined sugar, than the honeycomb, than thick cream,‡ and than the juice of the sugar-cane; sweeter than all these are the words of a beloved damsel.

31 A woman who is a rover loves none but rovers: how should she be pleased with a delicate lover? The dung-beetle cares not for the sweetness of sugar.

---

* Dus-sandhi.
† Lit. Sweetest.
‡ Lit. Beestings, the first milk given by a cow after bearing a calf.

32 ఆలి వంక వారలా' త్మ బంధువులై' రి;
తల్లి వంక వారు తగిన పాటి;
తండ్రి వంక వారు దాయాది శర్మమా. వి.

33 కుక్కయేమి యెరుగు గురులింగ - జంగంబు?
పిక్కయొడసి పట్టి పీకు గాక
సంత పాక తొత్తు సన్యాసి నే' రుగునా. వి.

34 తొత్తు తోటి పొందు తొర్రి పెసల మూట
ముచ్చు తోటి పొందు వచ్చు నింద
తలవరి' ంటి పొందు తలతోటి దీరురా? వి.

35 తనదు నృపతి తోడ తన యాయుధము తోడ,
నగ్ని తోడ, పరుల యాలి తోడ,
హాస్యమా' డుటె' ల్ల, ప్రాణా - ంతమా సుమ్ము వి.

36 మంచి రుచుల గోరు' మంచి స్త్రీలను గోరు,
మనుజుడె' ంత చెడ్డ మనసు జూడ;
యించుక' ంత యైన నేల' ని విడువడు. వి.

---

32 Your connections on your wife's side are your most intimate relations: those of your mother's kin are but so and so; but your connections on your father's side belong to the side of your enemies.*

33 Will a dog recognize the linga-zangam† priest; it will only snap at him, seize, and tear the calf of his leg. And equally little does the prostitute who lives in a booth at a fair care for the *saintly* palmer.

34 Intimacy with a callet‡ is like a hole in a bag of grain; connection with a rogue leads to infamy; and to associate with bailiffs will be paid for with your head.

35 If you sport with your prince, with weapons, with fire, or with a strange woman; this will lead to destruction!§

36 He desires pleasant food, and he longs for fair women: behold the evil heart of man! He‖ cannot for an instant relinquish these *temptations* and reflect that they are unprofitable.

---

* Dâyadi, paternal relations, here used for "enemies." We find the same idea in Latin attached to the term *patruus*. In some copies the first line is thus, neglecting the requisite elision. ఆలి వంక వారు యాపద బంధువుల్.

† A class of the priests of Siva. Several verses in this author appear, like this one, to have originated in some casual occurrence that the poet happened to witness.

‡ See Shakespeare, Othello, Act iv., Scene 2. The word also occurs in Chaucer: and I use it rather than more common modern synonymes.

§ In other copies సరస మాడు టెల్ల చాపుకంతేగదా.

‖ Lit. He cannot even in the least say Why these?

౩౭ తరుణి సొగసు ఁగన్న తనయుల ఁగన్నను,
మరుని కళల మించి మనము ఁబారు;
పాప-జాతి మనము బట్టంగ రాద యా! వి.

౩౮ తేనె, పంచదార, తియ్య మామిడి పండు,
తిన్న గాని తీపి తెలియ రాదు;
కన్ననిం'పు-బుట్టు ఁగామిని యధరంబు! వి.

౩౯ ఎద్దుక న్న దున్న యేలాగు తక్కువ?
యెరుపు లేక పోయి తరిగె విలువ *
నేర్పు'రుగని వాని నెర యోగి యందురా † వి.

---

37 Gazing on the beauty of his wife and on his sons the affection‡ of love increases, and his heart runs on them. How difficult is it to curb the sinful mind!

38 Whether it be honey, sugar, or a luscious mango, unless we taste it sweetness is not perceived; but at merely seeing the lip of a lovely maid, we feel its sweetness.§

39 In what respect *is it that* the buffalo is so inferior to the ox; what is its price lower because it is not red *but black?* Then let no one be called wise who is devoid of understanding: *his intrinsic value alone should be considered.*

---

* In most copies this line stands thus, iluva being, for the sake of rhyme, put for viluva—

యెరుపు లేక పోయి యిలువ దరిగె

Were we to write విలువ the rhyme would be defective, as is explained in Prosody under the title Akhanda yati అఖండయతి.

† Here అందురా is for అనుదురా.

‡ Cala. A word used in many different senses; which, however, may, I think, be all resolved into "Degree, grade, shade, tint." It is particularly applied to degree of light, whereby the moonlight of one night differs from that of the next: applied to the mind, it denotes feeling or affection; to natural objects, the *effect* or AFFECTION produced on one body by another. In mystic philosophy, Vêmana and other authors seem to use the term for feelings that affect the nerves. It is there used in conjunction with two other words: "nâdem" *sound* and "belucu" *radience;* the three terms thus signify ideas received through the *ears*, the *eyes*, and the *feelings* of the body. Thus among the erotic works, the Cala-sâstra is a *Treatise on Feelings;* the humour or disposition of the body being imagined to vary daily.

In Telugu Grammar the term Cala is applied to "sixteen classes of words, the last of which is very dubious." The reason for using this title is given in none of the grammars, but I imagine it is borrowed from the *calas* or phases (so to call them) of the moon, of which fourteen are reckoned in each lunar fortnight, while the fifteenth is considered apart, being either new or full moon. In my opinion the *Cala* in the grammar are all easily reducible to four or five classes instead of sixteen.

§ See note, p. 23.

౪౦ పదుగురా' డు మాట పాటియై ధర ఁజెల్లు
నొక్కఁడా' డు మాట యొక్కఁడే' ందు ;
నూరకా' డు - వానికూ రెల్లనో' పదో * వి.

౪౧ గుణ - యుతునకు వేరు గోర' ంత ఁజేసిన,
కొండ యీను వాని గుణము చేత ;
కొండ కొద్ది మేలు గుణహీనుఁడె' రుగునా. వి.

౪౨ పతిని విడువ రాదు, పదివేలకైనను,
పెట్టి చెప్ప రాదు, పేదకై' న ;
పతిని ఁదిట్ట రాదు, సతి రూపవతి యైన. వి.

౪౩ సుతులు సతులు మాయ ; సుఖ దుఃఖములు మాయ ;
సంసృతియును మాయ జాలి మాయ †
మాయ బ్రతుకుకి' ంత మాయ గప్పి' స్తివి ! వి.

---

40 What ten men affirm passes current in the world ; is the assertion of a single witness ever valued ? the whole town detests the mere *interminable* talker.

41 If you do the smallest‡ service to a worthy man, his worth makes it *in his eyes* a mountain *of benefits :* but will the unworthy acknowledge even the heaviest obligations ?

42 Desert not the king even for a thousand§ *others :* when you have given a man food, tell it not, however poor you are ; and however fair the wife be, let her not scorn her husband.‖

43 Sons and wives are a mere delusion ; pleasure and pain are a deception ; a family and the affections we feel are unreal : thou hast filled this delusive life with empty forms.¶

---

* In general written నూరకు' ండు వానికూ' రెల్ల నొూపదో.

† This I conjecture must have been what the poet wrote. The verse occurs only in one manuscript, and there the line stands thus

సంసరణము మాయ, జాల్వ మాయ.

Where జాల్వ would seem contracted for జాళువా gold, a word that does not admit of such a change.

‡ Lit. A nail-full.

§ A common intensive phrase.

‖ The second line might also be interpreted "however poor he be;" the carelessness of style in this writer often leaves passages thus doubtful, and has led to the erroneous idea entertained among the natives that his verses are all riddles, conveying a different meaning from that which appears.

¶ *Mâya, "Unreal;* because things which are always changing have no real existence. The doctrine of Plato, who calls God TO' "ON, and describes material things as scarcely really existing." (Stillingfleet on Paradise Lost, x. 471.) Thus the *Param-A'tma*, or Great Spirit, is described as "That which supremely *exists*." (Compare Exodus, iii., 14).

౪౪ మాట నిలుప లేని మనుజుండు చండాలు
డా' జ్ఞ లేని రాజు * యాడు ముండ
మహిమ లేని వేల్పు మంట ఁజేసిన పులి ! వి.

౪౫ సిగ్గు వారలమ' ని సృష్టి లోపలి వారు
వెర్రి వేమని గని వెరగు పడిరి;
తనకు గలుగు సిగ్గు దైవమె' రుంగురా ! వి.

౪౬ విడువ ముడువ లేక, కుడువ కట్టగ లేక,
వెరపు లేక, విద్యనె' రయ లేక;
వెడల లేని వాని నడు పీనుగం దురో. వి.

౪౭ లేని కాలమునకు, లేని మనమునె' ందు;
యీనిన పులి రీతి నె' రుగకు' ండు
కఠిన బుద్ధికి' ట్లు కలిమే' మి గల్గురా. వి.

౪౮ ఇంచుక' ంత బోనమీ' శ్వరా' ర్పణమ' న్న,
పుణ్య లోకమునకు ఁబోవున' తడు †
అన్న దానమునకు నధిక దానము లేదు. వి.

---

44 The man who cannot keep his word is *vile as* a pariar; a king devoid of authority is as a lone widow woman*; and a god not acknowledged in the land is no better than a clay *image of a* tiger.

45 Those who consider themselves decent *and reputable* look upon the mad‡ Vêmana with astonishment; ah, the deity knows his *real* humility, *while he appears only to deride others !*

46 He who can neither loose nor close *his purse;* who will neither feed nor clothe himself; devoid of genius and unpolished by learning; he who thus walks is like a walking corpse.

47 In time of poverty the heart itself becomes poor, and senseless as a cubbed tigress ;§ how should any good accrue to one so base-minded ?

48 If he offer ever so little of his meal to the Lord, he shall go to the blessed abodes‖ *in heaven.* Thus no charity is superior to that of bestowing food.

---

* Dus-sandhi. † Dus-sandhi.

‡ Vêmana has, in many passages, called himself a madman, with a view, we may suppose, to securing himself from the vengeance he was likely to incur by his unsparing satires on Hinduism and the Braminical hierarchy. Thus, also, Lucian and Rabelais assumed the garb of fools and madmen while the arguments conveyed in their writings were undermining the polytheistical systems of their times. Erasmus, too, in his book entitled *Laus Stultitiæ,* has adopted this method with a like object.

§ Which is imagined to lose sight and sense, and even to devour its cubs.

‖ Punya. Blessed or holy. Holy acts are explained to be those which cause actual merit in the performer; they are thus distinguished from *Dharmam* (already explained), which confers no *merit*, but to omit which is sinful: while *punyam* is that which is voluntary or spontaneous, without any immediate hope of reward: being a work of *supererogation*, or which is gratuitous and uncalled for. In this sense it is even applied to evil acts. (Compare note on *Carmam*, v. 51.)

౪౯ ప్రియము లేని విందు పిండి -వంటల చేటు,
భక్తి లేని పూజ, పత్రి చేటు,
పాత్రమె' రుగనీ' వి' * బంగారు చేటురా. వి.

౫౦ తన్ను తా నే' రుగడు తా నే' వ్వరికి నేర్పు ?
పాలుమాలి తిరుగు పశువు కొడుకు !
కాసుల కొరకై తె కర్మముల్ ఁగట్టురా ! వి.

౫౧ సుతుల చేత పుణ్య - సుఖము బొందుదమ' ని,
మనుజుడ' ండు కర్మ - మతము దగిలి ;
యేను గు పడి యున్న నె,' త్తునా మశకంబు ? వి.

౫౨ ఎంత చదువు ఁజదివి యె', న్ని విన్ననుగాని,
హీనుడ' వగుణంబు మాన లేడు
బొగ్గు పాల గడుగ, ఁబోవునా మలినంబు ? వి

౫౩ మొదల తన మతము వదలక,
తుదనె వ్వరి మతమునై' న దూషింపకయుఁ,
ఁబదిలుడ' యి, కోరి ఁగోరక,
ముదమున జరియించు వాడె, ముఖ్యుడు వేమా !

---

49 A feast given without kindness is a mere waste of flour-cakes; worship devoid of piety is a waste of the sprouts *used in sacrifice*;† and gifts devoid of charity are a mere waste of gold.

50 Being ignorant of himself, how shall he instruct others? he roams about idly, no better than a brute,‡ and performs religious ceremonies for the sake of pitiful fees.

51 Imagining that by acquiring sons he will attain the happiness that is the reward of merit,§ a man remains entangled in the creed of works. If an elephant fall into a pit, how can a gnat extricate it?

52 Let him study what he will, or listen *to the holy texts*, the sinner will not relinquish his vile nature. Though you wash a coal in milk, will its blackness be removed?

53 He who, in the first place, swerves not from his own religion; who, in the second place, reviles the creed of no other man; and who cautiously refrains from forming any *evil* desire: he shall live in happiness: he is the first of men.

---

* భక్తి లేని యాది in another MS.

† See note on I, 189.

‡ For పశువు one copy has పనస. The sense of the third line is not clear.

§ See note on II, 48, on *Punyam* here opposed to *Carmam*, which forms the lowest grade in the scale of merit. See the preceding verse.

౫౪ తిర్రివాని మిగుల దీవించగా రాదు,
వెర్రి వాని మాట వినగ రాదు,
వెర్రి కుక్క ఁబట్టి వేటాడ వచ్చునా? వి.

౫౫ ఆలు బిడ్డలు, ధనమ' రయ తల్లియు ఁదండ్రి,
కై,* మనుజుడు మిగుల కష్ట - పడును
తనకు నెవరు లేరు, తాను బ్రహ్మము గన్న. వి.

౫౬ పూస పోగులై' న పుట్టంబు, విడియంబు,
కాయ - పుష్టి మిగుల గలిగి యున్న,
హీన జాతినైనని' ందు రమ్ము' ందురు. వి.

౫౭ మాసిన పని తోడ, మలిన - వస్త్రము తోడ,
యొడలజిడ్డు తోడను' ండెనే' ని
యగ్ర' - జన్ముఁడైన, నట్టె పొమ్ము' ందురు. వి.

౫౮ కొండెగాడు ఁజావ కొంప దనుక బోవు,
వంతు కి' ంతె కాని, వగపు లేదు
కొంకనకుఁ ఁజావ గొర్రెలే' మిటికే' ద్ద్చ? వి.†

---

54 Why utter benedictions on a worthless wretch? why listen to the words of a fool? who can pursue the chase with mad dogs?

55 A man labors to gain wealth for the sake of his wife, his child, his mother, and his father. But if he looked to God, these should no longer exist *so as to agitate him.*

56 If they see a man wearing beads, earrings, and a vest, with a roll of betel, and plumpness of body, be his caste what it may, they invite him to *sit by* them.‡

57 But if unshaven, with soiled garments and a foul body, *like a hermit,* be his birth what it may, they bid him begone.

58 When a backbiter dies, you should go *to the funeral at* his house, but merely for decency's sake: it is impossible to grieve in reality: can the sheep lament the death of the wolf?

---

* The Syntax is here imperfect

† In the original తొడెల' ట్టిచావతో గొర్రె యేడ్చునా, a line in every point wrong; here tôdêlu becomes a dactyl. I have, therefore, corrected it from conjecture.

‡ Compare verse 21. Sometimes in this author we meet (as in Martial and the Anthologia) with the same epigram in different forms; and it is not always easy to decide which the poet ultimately preferred.

౫౯ వాడకు రికి తిట్టు, వలద' న్న మొర ఁబెట్టు ;
ముందు మగని ఁదిట్టు ముసుగు ఁబెట్టు ;
గడుసురాలు మగని గంప బెట్ట' మ్మురా. వి.

౬౦ ఆస పాప - జాతి యన్నిటిక' ంటెను
ఆస చేత యతులు మోస పోరె
చూచి విడుచు వారు శుద్ధాత్ములే' ందును. వి.

౬౧ నిజములా' డు వాని నిందించు జగమే' ల్ల
నిజములా' డరాదు నీచు తోను
నిజ - మహోత్ముగూడి నిజమా' డ వలయురా. వి.

౬౨ వెరువ వలె పాపమునకును,
వెరువగ వలె మరణమునకు, విశ్వము లోన
మరువగ వలె సంగమముల,
మరి మరువగ వలదు మేలు, మహిలో వేమా.

౬౩ ఇచ్చకము భువిన' వశ్యము *
కుచ్చితమిా లోక నింద కోవిదునకునీ,
తుచ్ఛమున, హాని వచ్చును ;
మచ్చర మే తన్ను ఁజెరుచు, మహిలో వేమా.

---

59 She runs wrangling down the street : if you check her, she screams, she first scolds her husband, *and then* hides her face *in a fury :* the shrew is ready to sell her husband in a basket.

60 Covetousness is a sin of the worst nature : through lust have not even hermits been deluded ? he who hath viewed and relinquished all this is the pure spirit !

61 He who speaks *rough plain* truths is reproached by all the world. Truth should not be declared to the vile ; but if you meet with a truly great soul, declare the truth to him.

62 Let us fear to sin and stand in awe of death. Let us forget the ties of earthly affections ; but never let us forget kindness *that we have received.*

63 Civility is indispensable in the world, but hypocrisy is a disgrace to the most sagacious *of men :* baseness leads to ruin, and malice towards others leads to our own destruction.†

---

* This would more correctly be thus ఇచ్చకము వశ్య - కరమగు, but in the original it is ఇచ్చకములోకవశ్యము.

† Maççaram appears to be derived from the Sanscrit *matsaram.* The prasa in the third line is not accurate.

౬౪ కోతి ఁబట్టి తెచ్చి, కొత్త పుట్టము గట్టి *
కొండముచ్చులె' ల్ల గొలిచి' నట్లు,
నీతి హీనులూ' ద్ధ నిర్భాగ్యులు' ందురు. వి.

౬౫ గాడ్తి మేను నిండ గంధంబు బూసిన
యేమి యెరుగ లేక యెగసి తన్ను
నీడు కాని దానికి' ష్టమి' లాగు, రా. వి.

౬౬ విడువ వలయునూ' రు విశ్రాంతి గాకున్న,
విడువ వలయునా' లి విధము దెలిసి
విడువ వలయు రాజు వితరణి గాకున్న. వి.

౬౭ అప్పు దీయ రోత హరి హరాదులకై' న †
మొప్పె తోడ మైత్రి మొదలె రోత
తప్పు ఁబలుక రోత తాకట్టి' డిన రోత. వి.

౬౮ ఎడ్డె దెలుప వచ్చు యేడాదికైనను,
మూని ఁదెలుప వచ్చు మార్గ మునను;
మొప్పె దెలుపరాదు ముప్పదే' ండ్లకునై' న. వి.

---

64 If you catch a monkey and dress it in a new robe, the hill apes will all worship it. Thus are the luckless subject to the senseless.

65 Though you anoint an ass all over with perfumes, it feels not *your fondness*, but will turn again and kick you: and equally fruitless is love shown to a young girl.

66 You should go from a town where you are not at ease; quit a wife whose temper you have found out; and leave a prince who is devoid of liberality.

67 To fall in debt is vile even to the noblest: intimacy with fools is an utter abomination: a lie is disgusting; and to give a pledge is intolerable.‡

68 A blockhead may be taught in a year's time; a silent recluse may be led in the path; but an idiot can never be instructed, no, not by thirty years' teaching.

---

* *Al.* (కొండ పట్టముగట్టి) "constitute it king of the hills."

† Lit. "To Hari, Hara, and the rest;" that is, "to Vishnu, Siva, &c."

‡ The word *rota*, vile, is here translated in four different ways; as the reiteration of the same word is not in English approved as it is in Telugu.

౬౯ చూలు * వలన బుట్టు సుఖ దుఃఖములు రెండు;
పతికి సతికి బుట్టు పరగ సుతుడు
సతికి సుతుని వలన సౌఖ్యంబు గలుగును. వి.

౭౦ నీళ్ల మీద (జూడు నెరయ నోడల పర్వు;
బయలు మీద (జూడు పక్షి పర్వు;
నాడు వారి గమనమా' లాగు నుండు రా. వి.

౭౧ ఆలు రంభయైనన' తి శీల వతియైన,
జార-పురుషుడే' ల జాడ మాను?
మూల వాడ కుక్క మరగిన చందంబు. వి.

౭౨ చాకి వాడు కోక చీకాకు-పడ (జేసి,
మయిల (బుచ్చి మంచి మడుపు (జేయు,
బుద్ధి (జెప్పు వాడు గుద్దిననే' మయా? వి.

౭౩ కలిమినాడు మగని కామిని నూచును,
లేమి (జిక్కు నాడు లేవకు' ండు
మనిన మగనినై' న మడియం(గ (జూచును. † వి.

---

69 From our offspring originate both pleasure and pain; the son is born equally of the husband and the wife; and the wife derives comfort from the son.

70 Like the course of ships on the sea; like the course of a bird in the sky; such is the conduct of a woman that leaves no traces behind it.‡

71 Be his wife Venus, and full of fidelity, how shall the fickle husband cease from his habit *of rambling*; he is like a dog that delights only to roam the Pariar-street.

72 The washerman torments a cloth to take the stains out, and then folds it properly; what then though he who teaches thee chastise thee.

73 In the time of his wealth the wife looks *with kindness* on her husband; when he falls into poverty she will not *even* rise *to meet him:* she looks then upon her living husband as though dead.

---

* I have substituted చూలు for చూపు which would seem an error of the transcriber.

† మడియం(గ. In some copies మాయను, and మూలవానిగచూచు.

‡ Compare Proverbs, xxx. 19. Another copy reads in the second and third lines

బట్ట బయలు జూడు బండి బలిమి
ఆడదాని బలిమి యాడనే చూడరా

౭౪ పాలు పంచదార పాపర పండ్లలో
జాల ఁబోసి వండ చవికి రావు
కుటిల మానవునకు గుణమే' ల కలుగురా. వి.

౭౫ భూమి నాది యన్న భూమి పకుఁన నవ్వు
దాన హీను ఁజూచి ధనము నవ్వు *
కదన భీతు ఁజూచి కాలుండు నవ్వును. వి.

౭౬ తనదు భ్రాతలె' ల్ల దానంబు సేయంగ,
తనకు గలద టంచు' మనగ రాదు;
తనదు కాలు గోయ, తన తమ్ముడే' డ్చునా? † వి.

౭౭ పంకజా' క్షి ఁగన్న బంగరు పొడగన్న,
దిమ్ము బట్టి యుండు తెలివి కెల్ల; ‡
మనుజులకును తత్వ మహిమె' ట్లు గల్గురా? వి.

---

74 Though you pour milk and sugar over bramble berries and boil them, they will acquire no flavour; how then can *good* qualities be produced in the crooked heart *by any kindness.*

75 If he says this ground is my own, the field laughs at him. His wealth derides *the miser* who never bestows a gift; and death§ laughs at him who is afraid in battle.

76 If your elder brothers by charity become doers of good, do not suppose that the reward of this will accrue to you; the younger brother might as well feel a wound inflicted on the elder.

77 When we behold a bright-eyed‖ girl, or gaze on gold, every one's mind is seized with wavering *thoughts;* how then can the power of truth¶ be felt by men?

---

* Al. ధనమునాది యన్న ధనము నవ్వు.

† In another copy a more apt expression is introduced by sacrificing metre,
తన యన్న కాళ్ళో' య తన కాలు నెచ్చునా.

‡ For తెలివి కెల్ల some copies read బొమ్మకైన, or బమ్మకైన (derived from Bramha), while others have తమ్మునికిని. Possibly the allusion to Bramins is what the poet intended; as the Hindu authors constantly represent their gods as subject to every human passion. In such passages the name Bramha may well be translated as Jupiter.

§ Câla is Time or Destiny.

‖ Lit. *Lotus-eyed;* allusions to the lotus (padma), or water-lily, perpetually occur in the Sanscrit and Telugu authors. In their poetical use we may always translate the *pundarîcam*, or white species, as *the lily;* and the red lotus, or *ken-dâmara*, as *the rose*, a flower apparently little known to the poets of India. The *utpalam*, or blue lotus, may thus be rendered, *the violet.*

¶ Tatwam. See on I, 137.

౭౮ దాత గాని వాని తరుచుగా వేడిన,
వాడు దాత యౌనె వసుధ లోన?
నీ వురు దర్భ యౌనె యబ్ధిలో ముంచిన? వి.

౭౯ మొండి వానికే' ల ముంజేతి కడియాలు?
తోక్రి వానికే' ల కర్ర పంక్లు?
గాడిదెలకునే' ల గడ్డముల్ మీసముల్? వి.

౮౦ దొడ్డి వాండ్లమ' నుచు, దోవ డొంకలు కట్టి,
యడ్డమై' న జనులన' ంట గట్టి; *
దోచుకొన్న నట్టి దోషమె' క్కడ బోవు? వి.

౮౧ పట్ట నేర్చుపాము పడగ యోరగ జేసు;
చెరుప జూచు వాడు చెలిమి జేసు;
చంప దలచు రాజు చనువి' చ్చుచు' ండు, రా. వి.

౮౨ ఎంత సేవ జేసి యేపాటు బడినను,
రాచ మూక నమ్మ రాదు ర' న్న?
పాము తోటి పొందు పదివేలకైనను? వి.

---

78 However importunately you pray *relief* of an illiberal man, will he ever become bountiful? Will plunging *them* in the *sacred* sea convert bulrushes into darbha grass?†

79 What has a cripple to do with bracelets? of what advantage are wooden teeth to the harelipped? will an ass be the better for *assuming* a beard and whiskers? *Mere pretensions are wholly fruitless.*

80 You think yourselves brave men when you obstruct a road with bushes, bind the people who come up, *and plunder them:* how shall the guilt of robbery be removed from you?

81 A serpent when ready to strike sidles its crest: he who seeks to destroy you contracts friendship with you; and the prince who meditates your destruction allows you every freedom.

82 Whatever obedience you use, whatever toil you undergo for them, never, O my brother, trust the assembly of kings; it is always‡ *hazardous as* intimacy with a serpent would be.

---

* Al. అడ్డమైన పనుల నంటగట్టు
దొడ్డి బెట్టిన' ట్టి ద్రోహమెక్కడబోవు!

† Which is used in sacrifice.

‡ Lit. For ten thousand; a common intensive. See on II, 12.

౮౩ మొదల క్రియను ఁదప్పి మోసంబు ఁజేసుక,
పొట్టకొరకు మనసు పొందు పరచి
బీదకుక్కరీతి పెరుగును మనుజుండు. వి.

౮౪ కడు విచిత్రమ' రయ కాముని యంత్రంబు; *
పువ్వుబోడి చుక్క బొట్టు ఁగన్న;
కాంచి - బెళుకు † గన్న కడు సొక్కు పుట్టురా. వి.

౮౫ చక్కెర గలుపుక తింటె.
ముక్కిన తవుడై' న లెస్స; మోహము గలచో
వెక్కురు బాని సై ‡ యైన
మక్కువతో దివ్య ఛామ; మహిలో వేమా.

౮౬ ఎట్టి వానికై' న ఁబుట్టును మోహంబు,
పుట్టు మోహమె' ల్ల పూడ ద్రొక్కి,
గట్టి చేసి చూడ, గనిపించు బ్రహ్మంబు. వి.

౮౭ పట్టు గొమ్మ లేక బహుపాటు ఁబడు వారు
పెట్టి పొయ్య లేక పెట్టు వారు,
ముట్టి శివుని పూజ మొదలె సేయగరాదు. వి.

---

83 He who neglects the highest end *of his being*, practises guile, and who restrains his inclinations merely for the sake of his belly, such a man lives like a miserable dog.

84 Singularly fanciful is the talisman of Cupid to behold; the spot§ in *the forehead of* the rosy nymph; at the glance of her waist is the heart agitated.

85 If you mix sugar with it, even mouldy chaff *has flavor;* so wherever there is inclination, the most unpalatable hussy is loved as a divine angel.

86 Love is produced in *the heart of every man* whomsoever; but if thou bury and trample upon desire *whenever it is* produced, and restrain it, then, behold, the deity shall be displayed to thee.

87 Those *on the one hand* who are without sustenance, and suffer distress; and those *on the other* who will give neither meat nor drink, but only revile others; are equally incapable of performing the worship of Siva.

---

* Al. కామినియంగంబు. † Al. కాంచనంబు.

‡ Al. కక్కెరపు బానిసై which gives a similar sense.

§ The *tilaca*, or beauty spot; an ornamental patch worn in the forehead.

౮౮ ఆత్మలోన శివునిన' నువుగా శోధించి,
నిశ్చలముగ భక్తి నిలిపెనేని,
సర్వ - ముక్తుడౌ' ను సర్వంబు తానౌ' ను. వి.

౮౯ ఎరిగిన శివ - పూజ యెన్నడు చెడి పోదు,
మొదల బట్టు పట్టు వదల రాదు.
మొదల విడిచి గోడ తుది ఁబెట్ట ఁగల్గు నా? వి.

౯౦ చేటు వచ్చెనేని చెడనాడు దైవంబు,
మేలు వచ్చెనేని మెచ్చు ఁదన్ను,
చేటు మేలు తలప చేసిన కర్మము.* వి.

౯౧ కడుపు చిచ్చుచేత, కామా' నలము చేత,
క్రోధ - వహ్నిచేత, కుటిల పడక,
నెక్క మనసు తోడను' ండిన' ప్పుడె ముక్తి. వి.

౯౨ ఏవంక మనసు కలిగిన
నావంకకుని' ంద్రియంబుల' న్నియు నేగున;
నీవంక మనసు గలిగిన
నేవంకకుని' ంద్రియంబు లే' గవు, వేమా.

---

88 He who seeks aright the God who dwells in the heart, and fixes unalterable faith on him, he shall attain utter absorption; he shall be resolved into the universe.†

89 Worship of God, performed according to knowledge, shall never perish *fruitless*; never let *a man* leave the hold he first takes; can a wall be completed if the foundation be neglected?

90 If misfortune befall him, *the sinner* reviles the deity; if he meets with good, he lauds himself for it: but evil and good are the *result of his own* acts.

91 Be not ensnared by the fire of hunger, by the flame of desire, or the heat of anger. If thou maintain one changeless disposition, this is freedom.‡

92 Whatever be the inclination of the heart, to that side do all the senses turn; if the heart be once turned to Thee, the passions will never wander in any other direction.

---

* Al. కర్మము మీలు కీడు రావటి కుండలూ.

† On *Siva*, see I., 133, n. On *mucti*, see I., 88, n. On *Sarvam*, I., 171, n.

‡ *Mucti*. Liberty. See verse 94.

౯౩ పాలు పెరుగు వెన్న * పాయసా న్నము నెయ్యి
జున్ను నెన్నియైన ఁజూడ పాలు
పాలవంటి కులము † బ్రహ్మంబు గానరో. వి.

౯౪ చదువులందు రాజ్య - పదవులందును, పాడి
మొదవులందు, స్త్రీల పెదవులందు
నా' శలు' డుగున' ట్టి యయ్యలు ముక్తులు. వి.

౯౫ కడుపు కే' ల మనస కళవళ పడియెదు
కడుపు కే' డ తృప్తి కలుగుచు' ండు?
కడుపు రాతిలోని కప్పకు గలుగదా? వి.

౯౬ శూద్రుతనముపోయె, శూద్రుడ గానని,
ద్విజుడ' నుకొనుటె' ల్ల తెలివి లేమి ‡
ఖ్యత్తడె' సగు పసిడి యీడ' నవచ్చునా? వి.

౯౭ అధికమైన యజ్ఞమ' ల్పుండు తా ఁజేసి,
మొనసి శాస్త్రము విడి మురువు దక్కు
దొబ్బ నేర్చు కుక్క దుత్తలు మోసునా? వి.

---

93 Plain milk, or curds; butter, or rice-milk; *neyi*§ or beestings; however many *shapes it may assume*, it is still milk: men cannot perceive *that* the deity is thus *also capable of various appearances*.

94 Those who no longer delight in reading, in royal mansions, in milch kine, and in the lips of women—these venerable men‖ are the free.

95 Why suffer anxiety, O my heart, for the belly? either here or there the belly will be filled. As to having a belly, the frog that lives in a rock is thy equal.

96 To say, "Sûdraism has left me, I am no Sûdra, I am a Bramin,"¶ is all folly; though brass resemble gold, can it be esteemed its equal?

97 If a light man perform the dignified *yagya* sacrifice, departing from the prescribed rule, he shall miss the enjoyment *of good:* a dog will merely push down the cup it attempts to lift.

---

* Al. చల్ల. † Al. గుణము. ‡ Substituted for తెలివిలేక.

§ Clarified butter, called in Hindustani *ghee*.

‖ *Ayya*, Sir. A father or master. A wife calls her husband *Swâmî*, my lord, but never *Ayya*.

¶ The sons of Bramins are considered to be by birth Sudras; the ceremony of *upanayanam* or *initiation*, performed at about six years old, confers the name of Dwija, or Twice Born. (See p. 29, n.) according to the verse

జన్మనా జాయతే శూద్రః । కర్మణా జాయతే ద్విజః ।
వేదా' థ్యాయీచ విప్రః స్యాత్ । బ్రహ్మ-జ్ఞానీచ బ్రాహ్మణః॥

"By birth he is a Sudra; by religious rites he becomes a Dwija; by reading the (Veda) Scripture, a (Vipra) perfect priest; and, by a knowledge of Brahma, a (Brahman) divine.

౯౮ శాంత మానసమున జల్లనై శీతల.
భాతిను' న్న వాడు పరమ - యోగి
యట్టి వాడు ముక్తిన' తి వేగ నైకొను. వి.

౯౯ కనక మె' డల, మంచి కాంతల యెడలను,
వలచి యుందు రె' ంత వారలై' న
తోయ జాక్షి ఁబాయు దొరలె' వ్వరును లేరు. వి.

౧౦౦ మధు - రసంబు గోరి, మక్షికంబులు చేరి
చొచ్చి వెడల లేక చొక్కి-న' ట్లు,
మునిగి వెడల లేడు మోహాంబు రాశిలో. వి.

౧౦౧ ఒడలు ఁబెంచు లంజె యుబ్బసంబునై' న,
వేగ, విటుని మీద విరిగె నే' ని,
పందికొ కుర్-మీద, బండి కల్ * పడ్డట్లు వి.

౧౦౨ వెలయాలి వలన కూరిమి
కలుగదు, మరి, కలిగె నే' ని, కడతేరదు రా
పలుగురు నడిచెడు తెరువున,
పులు† మొలవదు; మొలిచె నే' ని పొదలదు; వేమా.

---

98 The man of calm mind, whose disposition is benign as a cool *temperature*, he is the perfect Yôgi. Such a man shall very soon attain *to holy* liberty.

99 All men, be they who they will, desire gold and fine women. Not the mightiest of lords can relinquish a fair-eyed‡ maiden.

100 Like flies that longing for honey, approach it, enter, are intoxicated, and unable to extricate themselves; so, plunged in a multitude of passions, a sinner perishes without escape.

101 If a prostitute with a well-nourished body, and puffed up, suddenly fall on a paramour, rushing on him, he perishes like a dormouse under the wheel of a cart.*

102 She who sells herself has no real affection for you; or, should she have any, it will not last. In a path trodden by many no grass will grow; or, should it spring, it will never thrive.

---

* కల్ for కల్లు A stone. The wheels of carts are sometimes formed of stone.

† పులు for పుల్లు.

‡ Lotus eyed. See on II., 77.

౧౦౩ తొత్తు తోటి పొందు దోషంబు దోషంబు;
లంజె తోటి పొందు లజ్జ చెడును:
జార తోటి పొందు చావుకు మూలమౌ. వి.

౧౦౪ బ్రహ్మ'మ్ము చోటు పరగంగ నెరియక,
యెందు వెదుక బ్రహ్మమే' ల కలుగు?
నంజనంబు లేక నా' సొమ్ము దొరకదు? వి.

౧౦౫ వెర్రి మొద్దు కే' ల వేద శాస్త్రంబులు?
ముద్దులాడి కే' ల ముసలి మగడు?
సద్ది మిగులని' ంట సంసార మే' ల రా? వి.

౧౦౬ సాధు చరిత యైన, సతి సత్ప్రవర్తన,
జార యేమె' రుంగు సాధువైన?
బ్రహ్మ నిష్ఠ' యెరుగు బ్రాకృతు డె' రుగునా? వి.

౧౦౭ హీను డె' న్ని విద్యలి' లన' భ్యసించిన,
ఘనుడు గాడు, హీన - జను డె కాని
పరిమళముల గర్దభము మోయ ఘనమౌ నె? వి.

---

103 To associate with a slut is ruin upon ruin; he who has to do with a whore, loses all shame; and joining with an adulteress is the source of utter death.

104 If we know not truly the abode of the deity, how should we discover it, search as we may? that object cannot be traced without the *requisite divining* rod.*

105 What has a stupid fool to do with the *Vedas* and *Sastras?* what has a lovely woman to do with an old husband? and what sort of family is that where nothing is kept *for the morrow* ?†

106 As the inconstant woman comprehends not the faithful wife's virtuous conduct; so the natural man cannot understand steadfastness in religion, when he sees it.

107 Though the man of base heart have learnt all the sciences in the world, he does not *thereby* become noble, but is a depraved being. Will rubbing perfumes over an ass, at all alter its nature?

---

* *Anjanam.* A spell, or more properly a collyrium; a salve which, applied to the eyes, was supposed to give the power of discovering mines or buried treasures. It is alluded to by Milton, *Paradise Lost*, xii., 415.

† Lit: for breakfast: సద్ది being probably contracted for చలిమి; cold food prepared the preceding day and eaten in the morning by children before the regular hour at which grown persons eat. See note, page 23.

౧౦౪ చక్రాదనములే' ల, సంపత్కరములే' ల,
విద్యలే' ల, భూమి విరివి యేల?
పుత్ర - పదవికన్న పుట్టునా పదవులు? వి.

౧౦౯ భాగ్యవంతురాలు పరుల యాకలి దప్పి,
ఁడెలిసి, పెట్ట నేర్చు' ఁదీర్చ నేర్చు,
తనదు దుష్ట - భార్య తన యాకలిని గాని *
పరుల యాకలె' రుగద' రయ వేమ.

౧౧౦ మనసు లోనను' న్న మమతల' న్నియు ఁగోసి,
దృఢము జేసి మనసు ఁదేట పరచి,
ఘటము నిల్పు వాడు, ఘనతర - యోగిరా. వి.

౧౧౧ పచ్చ విల్తుచేత గ్రచ్చర జనులె'ల్ల
తచ్చనా' డ బడిరి ధరణి లోన,
కులజుఁడె' వ్వడి' ందు ఁగుల - హీనుడె' వ్వడు? వి.

౧౧౨ కాగల పనులె' ల్ల ఁగాకే' టు బోవును!
కాని పనులు కానె కావు భువిని,
మహిమ వేరె యుండ మనతోడను' న్నదా? వి.

---

108 To what end is gracefulness of form, or the acquisition of riches, or *the knowledge of* arts, or extent of landed *possessions?* Can any gain equal that of having offspring?

109 A lucky woman perceives the hunger and thirst of others; she helps them *to food* and satisfies them; but your unlucky, senseless wife considers no one's hunger but her own.

110 He who understands all the secrets of his heart; who has cut off his passions and purified himself; he who restrains his body, this is the true saint.

111 By *Cupid*, the green-bowed *god*, are all men in the world suddenly deluded; who, then, *in this respect* is the noble, who is the abject?

112 How should all that is destined to happen fail of occurring? that which is not doomed to us shall never befall us? The *ruling* power is independent of ourselves.†

---

* Al. తనదు దుష్ట భాగ్య తనయాకలిని గాని.

† A paraphrase of a verse difficult to translate literally, but useful as exemplifying various forms of the verb *agu*, to *become*.

౧౧౩ శత్రువులను ద్రుంచి, శాంతంబు వహియించి,
కృత్యములను నడపు నిత్యు నె' రిగి,
సత్యమ' ణగకుండ * సాధించిన' టువంటి
పురుషుడౌ' ను పుణ్య పరుడు వేమ!

౧౧౪ తనదు దేహమందు తనకు' న్న పరివార
మ' ందరి చిలిపించి, హర్షమె' సగ,
నెల్ల చావు దెలిసి, యింద' ందునె' రిగియు
నడువ నేర్చునా' తడ' రుదు వేమ!

౧౧౫ మొదటనా' స చెట్టి, తుద "లేదు పొమ్మ" న
పరమ లోభులై' న పాపులకును;
వారి యుసురు దాకి వగ చెడి పోవరా? వి.

౧౧౬ బడుగునె' రుగ లేని ప్రాభవంబ' ది యేల?
ప్రోది యిడనిబంధు - భూతి యేల?
వ్యాధి దెలియ లేని వైద్యుడు మరి యేల? వి.

౧౧౭ తుంట వింటి వాని తూపుల ఘాతకు
మింట మంట నడుమ మిడుక దరమె?
యింటి యాలు విడిచి, యెట్లు' ండ వచ్చురా. వి.

---

113 He who has quelled his foes, *the passions;* who has put on patience; who recognizes the eternal agent in all that happens; and, without failing in the truth, has attained *to it:* this man shall become a holy saint.

114 He who willingly summons *the passions,* his servants in the body; who knows they shall all *perish in* death; who knows this world and the next :† he who thus walks is rarely to be found.

115 Those who first excite hopes *in the poor,* and at last say "Go, I have nothing for you;" those sinners, the hard misers, shall ultimately feel the effect of the sighs‡ of men, shall lose their hopes and perish.

116 To what end is wealth if unknown to the poor? of what profit is the prosperity of a relation who shows no liberality? and of what good is a physician unknown to the sick?

117 There is no living between earth and sky for the pain of the wounds inflicted by Cupid.§ How can a man live who deserts the wife of his home?

---

* Al. అడగకుండ which gives the same sense. The fourth line is commonly thus
పురుషు డుండుపుణ్య భూమివేమ.

† *Indu. Andu* answering to the Sanskrit *Iham* and *Param,* literally signifying *here* and *there;* but imply the *present* and a *future* world.

‡ B. I., 44. § Lit. *Him of the sugar-cane bow.*

౧౧౪ పాముకన్న లేదు * పాపిష్ఠ మ' గు జీవి
యట్టి పాము (జెప్పిన' ట్లు వినును;
[యిలను] మోహి డెల్పనే' వ్వరి వశమయా. వి.

౧౧౫ ఎవ్వరె' రుగకు' ండనే' ప్పుడు (పోవునో?
పోవు జీవమ' ట్ల బొంది విడిచి,
యంత మాత్రమునకున' పకీర్తినే' రుగక,
విరగ (బడును నరుడు వెర్రి వేమ?

౧౧౬ తనువు విడిచి తాను తలి పోయెడు వేళ,
తనదు భార్య సుతులు తగిన వార
లా' క్రైననే గరు' సురు మాత్రమె కాని,
తనదు మంచి తోడు తనకు, వేమ.

౧౧౭ పూర్వ వాసన గల పుణ్యా - త్ముని కలిమి
యూట చెలమ రీతి నూరు నెప్పు
డె' ందరికిను సంగనే' ప్పటి యట్లు' ండు. వి.

౧౧౮ ఆడి తప్పు వారల' భిమాన హీనులు
గోడె' రుగని వాడు, కొద్ది కాడు,
కూడి కీడు సేయ క్రూరుండు (దలపోయు. వి.

---

118 No animal is more vile than the serpent, yet the serpent will obey that which is said to it; but in whose power is it to teach mildness to the lustful man?

119 This soul† will depart; it will pass away, and leave the body one day or other unknown to any one: he is a madman who, unconscious of the degradation he shall meet *in death*, is puffed up *with pride*.

120 When he quits the body and departs, neither his wife, sons, nor connections will one of them follow him: nothing but the soul‡ will then remain; and the good he has done will be his only possession.

121 The wealth of him who is virtuous, and retains a consciousness of his former births, shall flow *continually* like a wellspring. To how many soever he gives, he shall still remain *wealthy*.

122 Those who give their word, and break it, are lost to all shame: he who disregards distress is vile: and cruel is he who, after contracting friendship, grieves his friend.

---

* In the original the verse stood thus, with an error in elision పాపిష్ఠజీవము యట్టి, &c. In several other passages I have made similar conjectural emendations without pointing them out to the reader.

† *Jîvi* is properly the living *body*. Perhaps the poet wrote *bratucu*.

‡ Lit. breath, *usuru*.

౧౨౩ వాన రాకడ మరి ప్రాణంబు పోకడ
కాన ఁబడదు ఘనునకై' న గాని
కాన ఁబడిన మీద కలి యిట్లు నడుచునా. వి.

౧౨౪ తగిన కులజుడై' న, తల యెత్తు ధనమైన,
భాగ్య - పురుషుడే' ల పట్టనే' ంచు
పరమ -సాధ్వి చూడ, పరులన' ంటదు సుమీ. * వి.

౧౨౫ పరుల దత్తమి' ట్లు పాలన జేసిన,
నిల స్వ దత్తమునకుని' నుమడించు
నవని పరుల దత్తమ' పహరించిన స్వద
త్తంబు నిష్ఫలంబు; ధరణి వేమ.

౧౨౬ తనదు దానమ' వని తన కూతురి సమంబు,
తండ్రి దానమె' ల్ల ఁదనకు తోడు
అన్యులి' చ్చు దానమ' ది తల్లి వంటిది † వి.

౧౨౭ కృతము చేసిన' ట్టి కర్మ బంధముల' న్ని,
పరిసి పోవు, సత్య - గురుని వలన;
కుమ్మరికొ' క యేడు, గుదియకు, నొక నాడు ‡ వి.

---

123 The coming of rain and the departing of the spirit are not to be foreseen even by the wisest. Could we perceive *the future*, surely this iron age (Cali yuga) would not proceed as it does.

124 Though he see wealth heaped as high as his head, the man of pure birth,§ rich in himself, will not touch it; and a chaste, virtuous wife will regard no strange man.

125 If thou duly guard the benefactions of others, *thy ancestors, such as charitable institutions*, this shall double the merit of thy own charities: but if thou embezzle the alms of others, thy own charities shall become fruitless.

126 Consider the gift made by thyself, *such as endowments for charitable uses, granted in life time*, as thy daughter: thy father's bequests, as thy sister; and those of thy elder brother, as thy mother.

127 All the bonds wherewith our former actions, *in an earlier transmigration*, have bound us, shall be done away by a teacher of the truth; *as they say* "a year to a potter and a day to a cudgel." ‖

---

* See note p. 36.

† Borrowed from the Sanskrit verse.

స్వదత్తా పుత్రికా భార్యా, పితృ - దత్తా సహోదరీ.
అన్య - దత్తా స్వయం మాతా, విప్ర - దత్తా - వసుంధర.

‡ Al. నొక వేత a single blow. § Or, The fortunate man.

‖ Which can easily destroy his year's work. Some copies for nâdu read pettu, *a blow*.

౧౨౪ జాతుల' ందు మిగుల జాతి యేదె' క్కువో?
యెరుక లేక తిరుగనే' మి ఫలమొ?
యెరుక గలుగు వాడె, హెచ్చైన కులజుండు. వి.

౧౨౫ కూటికి వగ లేక కూర్చున్న' వారికి,
నా' డు దాని మీది యాస గలదె?
యన్న - మదము చేతన' న్ని మదంబులౌ. వి.

౧౩౦ అన్ని జాడలు' డిగి యానంద కాముడై
నిన్ను నమ్మి జాలు, నిష్ఠ తోడ,
నిన్ను నమ్మి ముక్తి నిక్కంబు, నీయాన. వి.

౧౩౧ ఒడ్డు పొడుగు ఁగలిగి, గడ్డంబు పొడుగైన,
దాన - గుణము లేక దాత యగునె?
యెనుము గొప్పదై' న, యేనుగు ఁబోలునా? వి.

౧౩౨ సతుల జూచి, నరుడు సౌఖ్యంబు గోరును;
గతుల గాన లేడు, కర్మమందు
గతులు సతుల వలన గానంగ లేరయా. వి.

---

128 Which is the chief caste among all the sects? What is the use of going on without sense?* He who has understanding is of the noblest tribe.

129 Can they who have no means of subsistence feel any desire for women? All our lusts originate in fulness of meat.†

130 He who gives up every other object, and, seeking happiness alone, trusts in Thee with full reliance; by that faith shall (I protest by Thee) gain perfection.

131 Be he stout or tall, or wearing a long beard, devoid of liberality he is no noble: however large a buffalo be, it cannot compare with an elephant.‡

132 Looking on women, a man desires happiness, but cannot foresee what will thereby befall him; by reason of women they are blinded to their destiny.§

---

* Here, as in many other prosaic passages, fidelity of translation requires the use of very unpoetical (gramya) language.

† See I., 12. ‡ See note, p. 23.

§ Or, To salvation: *gati* being equivalent to *mocsham*.

౧౩౩ ఆలి మాటలు విని, యన్న దమ్ముల రోసి,
వేరు బడెడు వాడు, వెర్రి వాడు;
కుక్క తోక బట్టి గోదావరీ దునా; వి.

౧౩౪ స్త్రీలు గల్గు చోట, చెల్లాటములు * గల్గు;
స్త్రీలు లేని చోటు చిన్నబోవు;
స్త్రీలచేత నరులు చిక్కుచు న్నారయా. వి.

౧౩౫ మాల మాల గాడు, మహీ మీదనే' బ్రాహ్మ్డు;
మాట తిరుగు వాడు మాల గాక;
వాని మాల యన్న - వాడె (పో) పెను మాల. వి.

౧౩౬ చిప్ప లోను బడ్డ చినుకు ముత్యంబా' యె
నీళ్ల బడ్డ చినుకు నీళ్ల గలసె;
ప్రాప్తము గల చోట ఫలమే' ల తప్పునో? † వి.

౧౩౭ కులము గలుగు వారు, గోత్రంబు గలవారు,
విద్యచేత విప్రవీగు వారు,
పసిడి గల్గు వాని బానిసె కొడుకులు. వి.

౧౩౮ కాని వాని తోటి కలసి వర్తించెనా
హీని వచ్చునే' ంత వానికై' న,
తాటి క్రింద పాలు తాగిన చందమా. వి.

---

133 He is a fool who, listening to his *fractious* wife, quits his brothers and separates himself *from them*. Can a man swim in the Godavery by holding on to a dog's tail?

134 Where there are women, there is sport: the town would be ruined but for women; men are indeed in the hands‡ of women.

135 Consider not him a Pariar *of degraded rank* who is so by birth; he who breaks his word is far viler. He who reproaches the Pariar is (go to) worse than him.

136 The drop that falls into the oyster-shell becomes a pearl, while the drop that falls into the wave turns to water: if the situation be suitable, the fruit shall not fail.

137 Men of *pure* caste, and of high descent, and those who overflow with learning, are *after all esteemed less than* the sons of the handmaid of the rich man.

138 If he joins himself to the vile, and associates with him, he will be ruined, whoever he be. It is like drinking milk under a palm-tree.§

---

* In another MS. బిందు లోన పడ్డ బిద్దడు పుట్టడా.

† Al. కొరకు for చేత. ‡ Al. చెల్లాటం.

§ Where, however innocently, it would be suspected he was drinking wine. Some copies read యీగకడుపు చొచ్చి యిట్ట ట్టు నేయడా.

౧౩౯ కరగ కరగ ఁబుట్టు కనకంబునకు వన్నె;
పెనగ పెనగ బుట్టు ప్రేమ సతికి;
ముదియ ముదియ ఁబుట్టు మోహంబు, లోభంబు. వి.

౧౪౦ ఎరుక లేని దొరలనే' న్నాళ్లు ఁగొలిచిన,
బ్రతుకు లేదు, వట్టి భ్రాంతి గాని,
గొడ్డుటా' వు పాలు గోరితే చేపునా? వి.

౧౪౧ గొడ్డుటావు ఁబితుక కుండ గొంపోయిన,
పండ్లునూ' డ ఁదన్ను పాలు లేవు,
లోభి వానిన' డుగ లాభంబు లే' దయా. వి.

౧౪౨ కులము లేని వాడు, కలిమిచే వెలయును;
కలిమి లేని వాని, కులము దిగును;
కులము' కన్న మిగుల కలిమి ప్రధానంబు. వి.

౧౪౩ నెయ్యి లేని కూడు, (నీ యాన) కసువ' ది
కూర లేని తిండి కుక్క తిండి
ప్రియము లేని కూడు పిండపు కూడు రా! వి.

---

139 By melting and fusing, the hue of fine gold is produced: by embracing and clasping, is love produced in a woman; and as we grow older and older, cupidity and avarice are produced.

140 However long you serve a prince void of sense, *you will gain* no living, but mere expectations; if you stroke a dry cow's udder, will it produce milk?

141 If you go with a pail to milk a dry cow, it may kick your teeth out, but you will get no milk. Such is all that you will gain by begging of a miser!

142 The man of no birth is still honored for his wealth; and he who has nothing, sinks in caste. Thus is wealth honored above birth.

143 Rice dressed without *neyi** is, I protest to thee,† mere grass; a dinner without herbs is only fit for dogs; unpalatable meats are as vile as funeral oblations.

---

* See on verse 93, Book II.

† Nî âna, a form of adjuration, as in Romeo and Juliet, "Swear by thy gracious self." This phrase is supposed to come from ఆనుట, because the swearer laid his hand on the object sworn by. In the tale of Saranga Dhara, we meet with the word in this couplet:

ద్వి॥ కామాఖీ యీ దుష్ట వర్తను గావ
నా మీద యాన, నీ నయనంబులా' న.

"Cease, O lady, from these evil thoughts, by thyself, by thine eyes I adjure thee!"

౧౪౮ నోటి పుప్పి కే' ల్ల నెప్పి లేకు'ండగా
నా' కు పోక సున్నమూ' షధంబు
పెట్టకు'ండెనే' ని పెను రోత వేసురా! వి.

౧౪౯ అన్న - మదమువలనన' తివలు' నరుల' ట్లు
లే' పు రేగి, మదనుడే' చెన' ందు
ర;' న్నము' డుగు వెనుకన' తడె' ందు బోయెరా! వి.

౧౫౦ ఎర్రదానివాడు నేపా' ర జూచిన,
వేకి బుట్టి చాల వెర్రి బట్టు,
పల్లు డెరచి నగిన, బట్టు పెనూభతంబు. వి.

౧౫౧ హీన - జాతి వానిని' లు జేర నిచ్చినా
హాని వచ్చునే' ంత వానికైన;
యాగ కడుపు జొచ్చి, యిట్ట' ట్టు జేయదా? వి.

౧౫౨ అల్పుడైన వానిక' ధికారమ' బ్బినా,
దొడ్డు కొంచెమ' నక తూల, బలుక,
చెప్పు గొరుకు కుక్క చెరుకు చవే' మె' గ్గు? వి.

౧౫౩ ఎట్టి స్త్రీల గనినని' ంతంత యన రాదు,
కాలవహ్ని లక్క గరగిన' ట్లు,
యిట్టి గాఢ మోహ మె' ంతైన జేయురా? వి.

---

144 Paun, areca, and chunam, serve as a medicine against decay of the teeth; and not to use this is very uncleanly.

145 When women and men are heated by fulness of meat, they say that they are tormented by Cupid. But when they have no food to eat, what becomes of that god's power.*

146 When we ardently behold a fair female, we feel a thrilling fever, we are seized with madness; if she smiles and shows her bright teeth, the great devil seizes us.

147 If you suffer a low-minded wretch to creep into your house, you will lament it whoever you be. If a fly enter the stomach, will it not torment you?

148 If a light man gain authority, he will not inquire who is worthy or not, he will overthrow all: what should the shoe-gnawing dog know of the sweetness of the sugar-cane?

149 We admire all women without discrimination, whoever they be;† we melt as gum would do in the flame of destruction: this strong cupidity plunges us in unspeakable troubles.

---

* See. II., 129.
† Lit. Whatever (qualescunque) women we see, we cannot esteem them such or such.

౧౫౦ కాంత కుంకయైన కాని కులంబైన,
బాయ లేక విటుడు * భ్రమసి యుండు
మరగి గుడ్డి కుక్క మాంసంబు గన్నట్లు. వి.

౧౫౧ పప్పు లేని కూడు పరులక' సహ్యమా ;
న' ప్పు లేని వాడె యధిక బలుడు ;
ముప్పు లేని వాడు, మొదల సుజ్ఞానుడు. వి.

౧౫౨ పేదరికమ' ంత దోషం
బే' దో యీ జగతిలోనినీ' శ్వరుడె' రుగుక
పేదను పొడగను వాడుక,
కాదని శవమ' నుచు జూచు : గదరా వేమా.

౧౫౩ ధార్మికునకు గాని ధర్మంబు ఁగన రాదు,
కష్ట జీవికె' ట్లు గాన బడును,
నీరు ఁజొరక లోతు నిజముగా ఁదెలియదు. వి.

౧౫౪ మొగము జూచినపుడె, మోహంబు ఘనమౌను,
ధనము † జూచినపుడె, దగులు మనసు,
కూలిన వ్వుడ' రయ కుసులె ల్ల విరుగును. వి.

---

150 Though a woman be a widow, or of a degraded tribe, her spark* doats upon her, unable to quit her, like a blind dog that pines after flesh.

151 Rice without herbs is ungrateful to the guest ; one who is out of debt is *thereby* the more powerful ; and he who is free from death, is the noblest of the wise.

152 The misery of poverty is known to God alone. He who views the poor man and holds him as nought, is no better than a corpse.

153 A good deed is valued by the good alone : how should the vile sinner perceive its excellence ? unless you enter the water (I protest to thee‡) its depth cannot be known.

154 At beholding her face, love arises in the heart ; at viewing money, we are ensnared ; we fall *into the snare*, and all our joints are broken !

---

* Vitu*d*u or vitaca a beau, rake, or gallant ; a paramour or lover ; an "amorist or amoroso," words by which the Latin term *procus* is explained in Ainsworth.

† Al. భగము.

‡ See on verse 143.

౧౫౫ ఎన్ని మతములై' న, నే' మంత్రమై నను,
సత్యమి' ంత లేక ఁజూడ విడదు
సత్యము గలిగు' న్ను, జగతిలో' ద్విజుడ' య్యో. వి.

౧౫౬ పరుల మోసపుచ్చి, ధర ధనమా' జిఁంచి,
కడుపు నించుకొనుట కాని పద్దు,
ఋణము సేయు మనుజుడె' క్కువ కే' క్కునా? వి.

౧౫౭ స్థిరము గాని క్షుద్ర - పర - కూటముల ఁజేసి,
హెచ్చు తగ్గు నెంది హీన-మతులు
గాడ్డి పిల్లల' గుచు గ్రక్కున ఁజెడుదురు. వి.

౧౫౮ ధర్మమ న్న వినరు, తము నమ్మి భూ - నరుల్
యమని వారు వచ్చి యడలు నించి
చొచ్చి కొట్ట తమరు చొరబార గలర' కో. వి.

౧౫౯ దానమ' డుగు - వాడు ధరలోనన' ధముండు
దానమ' డుగ డే' ని, దైవసముడు,
దానమీ' ని వాడు ధన్యుండు కాడ యూ. వి.

---

155 Be thy creed or thy prayers what they may, unless thou have a little truth thou shalt not attain the path *to happiness*. He who possesses the truth is the twice-born *saint*.*

156 To deceive your neighbour, heap up wealth, and so fill your belly, is infamous. He who is free from all debts, shall rise higher than all others in distinction.

157 The base wretch who forms criminal connections, *equally* unstable and infamous, and plays fast and loose *with others*, shall, like a young ass, suddenly be destroyed.

158 The men of the earth trust to themselves, and will listen to no *teacher of* righteousness :† but the messengers of Pluto‡ come, and fill them with horror, rushing upon them to destroy them : ah! how shall they escape ?

159 He who sues for charity, is the lowest of men : he who refuses to ask for it, is *independent* as a god : and he who bestows nothing, is no rich man.

---

* Dwija. See on verse 96.
† Dharmam. See note page 31.
‡ Yama.

౧౬౦ తనకు ప్రాప్తి లేక, దాతలి' వ్వర' టంచు,
దోష - బుద్ధిచేత దూరు 'టె' ల్ల
ముకుర వంక ఁజూచి, ముకురంబు దూరుట. వి.

౧౬౧ పెకుర్ర జనుల ఁజంపి, పేదల వధియించి,
డొక్క కొరకునూ' ళ్లు దొంగిలించి,
యెక్కడికిని బోవనే' రిగి - యముడు ఁజంపు. వి.

౧౬౨ తండ్రికన్న సుగుణి తనయుడు గల్గెనా,
పిన్న పెద్దతనము లే' న్న దగదు,
వాసుదేవు విడిచి, వసు దేవు నే' ంతురా? వి.

౧౬౩ పాలనీ' డిగి' ంట గ్రోలుచును' ండెనా,
మనుజు లే' ల్ల గూడి, మద్యమ' ండ్రు,
నిలువ ఁదగని చోట నిలువ నిందలు వచ్చు. వి.

౧౬౪ కన్న - పుత్రునా' స కనకంబు మోదా' స,
స్త్రీల మీది యాస, చిత్తమె' డలి,
భ్రమలు విడువకు' న్న, బ్రహ్మంబు ఁగానరో? వి.

---

160 If by your own misfortune the patron bestows nothing on you, to revile him out of an evil heart is like abusing the mirror because it reflects your own crooked nose.

161 He who kills many men, and slays the poor, and plunders the villages to fill his belly, go where he will, Yama will find and destroy him.

162 If the son be more excellent than the father, why should we consider which is younger and which is the elder; who would esteem Vâsudeva higher than *his supposed son* Crishna ?*

163 Were you to drink milk at a tavern, all would imagine it to be wine : so he who stands where he ought not, will *inevitably* incur reproach.

164 Unless thou free thy mind from the love of thy own† son, or of gold, or of women, and free thyself from such delusion, thou shalt not see God.

---

* Here called by *vriddhi*, Vâsudeva. Some copies read
వసుధ కృష్ణునివలె వసుదేవు నెంచురా.

† This expression, *canna*, prefixed to the words father, mother, son, or daughter, implies relation by blood, not by mere adoption.

౧౬౫ చెట్టు చేమ * గొట్టి, చుట్టు గోడల గట్టి,
యిట్టున' ట్టు పెద్ద యిల్లు గట్టి,
మిట్టి పడును నరుడు మీది చేఁ' రుగక ? వి.

౧౬౬ † వచ్చేదిని పొయ్యేదిని
చచ్చేదిని గనగ లేక సహజముల' నుచుఁ;
విచ్చల విడిగా దిరుగుట
చిచ్చున బడిన' ట్టి మిడుత చెలువము, వేమా.

౧౬౭ ఒకఁ తోలు దెచ్చి యొరపు బొమ్మను జేసి,
యాఁడు నట్లు జేసి, యట్టె వేసె;
తన్ను దిప్పు వాని దాఁనే' ల కానఁడో? వి.

౧౬౮ పర - బలంబు జూచి, ప్రాణ - రక్షణమున
కు' రికి పారిపోవు పిరికి నరుడు,
యముడు కుపితుఁడై' ననడ్డమె' వ్వండ' యా? వి.

౧౬౯ తల్లి దండ్రి చావ, తనయుడు తానే' డ్చు,
మగడు చావనా' లు వగచుచు' ండు,
కార్య - వశమె కాని కలుగదు మోహంబు? వి.

---

165 After felling the trees, and walling in a spot, and building so large a house, a man is puffed up with pride; and forgets the ruin that awaits him.*

166 We reflect not on our coming and going, or on dying; these we consider inevitable; we rove at random; like grasshoppers we leap into the flame.†

167 We take a skin, and form it into an elegant puppet; we make it play, and then throw it away. But who can see Him who *thus* plays with us *as puppets?*

168 When the coward beholds the enemy's army, he flees to save his life. But if Yama be enraged who can oppose him?

169 When his mother or father dies, the son weeps; when the husband dies, the wife laments. This, however, is selfishness,‡ not real love.

---

* *Chema* is a mere expletive, or *anucarana*, and may be translated by "and the like" or etcetera.

† The forms of the verb here used are unpoetical, and belong to the colloquial style. We may, therefore, substitute వచ్చునదిపోవున దియునుచచ్చునదియు. Or else, వచ్చుట యునుపోవుటయును, చ చ్చుటయును. Or else, వచ్చునది, పోవునదియును చచ్చునదియు.

‡ *Carya vasham*, lit: Subjection to acts; participation in (good) treatment.

౧౭౦ మనసు లోని ముక్తి మరి యెo' కగు చోటను
వెదుక ఁబోవు - వాఁకు వెర్రి వాఁకు,
గొఱ్ఱె ఁజంక ఁబెట్టి గొల్ల వెదుకు రీతి. వి.

౧౭౧ ఆశకన్న దుఃఖమ' తిశయంబుగ లేదు,
చూపు నిలుపకు'న్న సుఖము లేదు
మనసు నిలుపకు'న్న మరిముక్తి లేదయా. వి.

౧౭౨ తత్వ హీనులు' ండ్రు తరుచుగా భువిలోన,
తత్వమె' రుగు వారు తరుచు లేరు
కలిగి రేని వారు కన్పింప రార' య! వి.

౧౭౩ తాను నింద్రియముల ఁదనర జయించిన,
తత్వమ' రసి చూడ ఁదాన యగును
రాజ - యోగి యిట్లు ఁదేజరిల్లుచును' ండు. వి.

౧౭౪ స్త్రీల మాయచేత ఁజిక్కి తా ఁగొన్నాళ్లు,
తగులు ఁగోరున' ట్లు దగిలి పోవు,
తనిసి పొలిసి తాను దైవంబు చే ఁజెడు. వి.

---

170 The source of final happiness is inherent in the heart : he is a fool who seeks it elsewhere *as at holy places and pilgrimages* : he is like the shepherd who searched for the sheep which was in his bosom.

171 There is no torment greater than that of our lusts : unless thou fix thine eye upon it, thou shalt attain no ease : and unless thy heart be fixed, there is no salvation for thee.

172 Numerous are those who are ignorant of (tatwam) the truth ; and few are those who are aware of it : and it is difficult to perceive who they are that know it.

173 He who has truly vanquished his lusts, shall, by knowing the truth, be converted into truth. Thus shall he shine illustrious as the exalted Yogi.

174 Being for a while entangled in the delusions of women, he longs to be united to them, and is ensnared. He grows aged, and dies, and is destroyed by God.*

---

* The variations in the manuscripts are so numerous in this verse, that it is difficult to determine what the author intended.

౧౭౫ చెప్పులోని రాయి, చెవులోని జోరీగ,
కంటిలోని నలుసు, కాలి ముల్లు,
నింటిలోని పోరు, నింత' ంత గాద' యా. వి.

౧౭౬ వార కాంతలె' ల్ల వలచి యే తెంతురా?
పొందు ఁజేసి ధనము పుచ్చు కొరకు,
మారకమ్ము ఁజొచ్చి, మరి యిల్లు వెళ్లునా? వి.

౧౭౭ గురము * గూడు ఁజేసి, గుణము వత్తిగ ఁజేసి,
సరవి కర్మ - సమితి ఁజముురు ఁజేసి,
మూలనె' క్క జ్యోతి ముట్టించి చూడరా? వి.

౧౭౮ ఎన్ని యెన్ని పూజలె' న్ని ఁజేసిననే' మి?
భక్తి లేని పూజ ఫలము లేదు!
భక్తి గల్గు పూజ బహుళ - కారణము రా! వి.

౧౭౯ శివు - గుడిని దీపమి' డినను,
శివు మందిరమె' ల్ల వెలుగ ఁజేయుట యరుదా!
శివ - యోగి జ్ఞాన దీపము
భువనంబుల వెలుగ జే' యు, పొలుపుగ వేమా.

---

175 A stone in the shoe, a gadfly in the ear, a mote in the eye, a thorn in the foot, and a quarrel in a family—*however small in themselves* are unspeakably tormenting.†

176 Is it through affection that courtezans draw near to men? They approach you to plunder your property. If you suffer the goddess of death to enter your house, will she again quit it?

177 Convert thy *corporeal* dwelling into a candlestick, and the properties *of thy nature* into a wick; let thy acts be instead of oil; and, finally, be illuminated with a certain *divine* flame.

178 However many modes of worship we reckon up, no adoration, devoid of faith, is of avail. Faithful homage is the only true means of attainment.

179 If a lamp be lighted in a temple, is it wonderful that its brightness should fill the whole dome? Thus shall the light of wisdom, shining in the heart of a saint, illuminate the whole world.

---

* Tadbhava, for కృతం ; and on కుణం see Lexicon.

† This is one of the few verses in which Vêmana appears to have intended a double sense. The import is mystical, though the words are plain.

౧౪౦ ఆపగాలి వెంటన' డవుల వెంటను,
కొండ రాళ్ల వెంట, గొడవనే ల?
ను' ల్లమ' ండె శివుడ' టుండుట ఁడెలియరు! వి.

౧౪౧ లలిత - శివ - తత్వ - పథమున
గలసిన శివ - యోగి యేల గలసును జనుల
జల బిందువు ముత్తియమై,
కలమునె తొల్లింటి నీట గనరా వేమా?

౧౪౨ గాడ్డి' యేమె' రుంగు, గంధంబు వాసన?
కుక్క యేమె' రుంగు గొప్ప కొద్ది?
యల్పు డేమెరుంగు హరుని గొల్చు విరక్తి? వి.

౧౪౩ మూడు వేళలందు ముదముతో శివునా' త్మ,
పూజ సేయు - వాడు పుణ్య - మూర్తి!
పూజ లేక, మోక్ష - భోగంబు దొరుకునా? వి.

౧౪౪ రుద్ర - రూపు ఁదాల్చి, రుద్రుని నిందించి,
భ్రష్టు త్రోవ ఁదిరుగు భ్రష్ట జనులు,
రంకుకు ఁదిరిగేటి రమణుల వలెను' ండ్రు. వి.

---

180 To what end is this toil of pilgrimages to the confluence of rivers, to holy streams, and round the rocks of the mountains? They know not that God dwells in their own body.

181 How should the holy saint, who is become united with the divine abode, again be mingled with men? When a drop of water is converted into a pearl, will it again unite with its former wave?

182 Can an ass comprehend the fragrance of perfumes? Does a dog know good from bad? Can the light fool understand the *holy* separation of him who serves God?

183 He who at the three times *of morn*, noon, and night, delights to worship God in spiritual adoration, he alone is absolutely holy: devoid of worship, can we attain the enjoyment of sacred freedom?

184 The fallen wretches who walk in a depraved path, who wear the form of Rudra,* and still dishonor him, are like fair women who live in adultery.

---

* A name of Siva, whose titles in most of these verses are equivalent to the name of the Supreme Being.

౧౮౫ ఒడలు బడల జేసి, యోగులమ' ను వారు*
మనసు కల్మషంబు మాన్ప లేరు,
పుట్ట మీద ౧గొట్ట భుజగంబు చచ్చునా. వి.

౧౮౬ మాల - వాని ౧జూచి యేల నిందింపంగ?
పాటి - లేని మాట పలుకుటొ' క్క౬టె,
వాని - లోన ౧బలుక్ వాని కులంబే' ది? వి.

౧౮౭ కుక్క యేకతంబు, కొక్కెర ధ్యానంబు,
గాడ్దె రాగమె,' న్న ౧గప్ప మునుగు?
ఆత్మనె' రుగు † భావమ' దియే ల ౧జేయరో. వి.

౧౮౮ సకల శాస్త్రములను ౧జదివియు వ్రాసియు
తెలియ గలరు చావు దెలియ లేరు,
చావు దెలియ లేని చదువుల' వే' లరా. వి.

౧౮౯ కొండ రాళ్లు ౧దెచ్చి, కోరిక ౧గట్టిన,
గుళ్లి లోన ౧దిరిగి కుళ్లనే' ల?
పాయరాని శివుడు ప్రాణియై యుండంగ. వి.

V.R. NARLA MEMORIAL LIBRARY
V.R.NARLA
D.P.R.I.
Acc. No. 6403

185 Those who mortify their bodies, calling themselves saints, are yet unable to cure the impurity of their hearts. If you merely destroy the outside of a white-ant hill, will the serpent *that dwells therein* perish?

186 Why should you revile a Pariar when you see him? this is merely unmannerly language. Of what caste is He who speaks in the Pariar? ‡

187 The recluseness of a dog! the meditations of a crane! the chanting of an ass! the bathing of a frog! ah, why will ye not try to know your own hearts! §

188 They read the entire (sastras) institutes, they transcribe them; these they can understand; but of death they know nothing! To what end is study that teaches us not how to die?

189 Why should you collect stones from the hills and build fine temples to walk about in them? Why torment yourselves so, while the God, as a living being, constantly dwells within you?

---

* Al. వొడలబన్నకొన్న, నోగులవేషంబు.

† Al. యాత్మనెరుగుటకును యటియూసజేయరో.

‡ See notes on Book I., verses 171 and 183.

§ Here the satirist reviles four of the ordained religious observances.

౧౯౦ కులము వలన ఁగొంత, బలము వలన ఁగొంత,
కలిమి వలన ఁగొంత, గర్వమునను,
రంకు చదువు ఁజదివి రంకున బడుదురు. వి.

౧౯౧ విశ్వమును నడిపెడు విశ్వే' శ్వరుండు' ండు,
బ్రహ్మలకును నేల సాటి దక్కె?
వనములోని కోతి వసుమతి నడుపునా వి.

౧౯౨ చదువు వానిక' న్న, చాకలి తామేలు,
గురము * వేల్పుకన్న, కుక్క మేలు,
సర్వ సురలకన్న, సర్వేశ్వరుడు మేలు.. వి.

౧౯౩ బూది పూతలె' న్న, భుజముల పొంకాలు,
వ్రాలు లింగములును వరుస మతము,
లి' క్కడ ఁదగు గాక, నక్కడ ఁదగదె' ట్లు. వి.

౧౯౪ అడుగ ఁదగు వారిన' డిగిన,
ని' డిన యెడ, కొసర కొసరనీ' లేన' నగా, †
గడుసు - పడి, యాస చే, తా
న, డిగిన, దుర్మార్గ - వృత్తుల' గు రా, వేమా.

---

190 Through pride, arising partly from birth, partly from power, and partly from wealth, men follow licentious studies and fall into sin.

191 There is but one Lord of the universe who rules the world; is honor due to the rest of the Bramhas ?‡ an ape of the woods might as well govern the earth.

192 Better is the *humble* washerman than the *empty* student; better is the house dog than the *inanimate* household goddess; and better than all demigods is the Lord of the universe.

193 All this smearing *your bodies* with *holy* ashes, these *sectarian* decorations on your shoulders, and *images* dangling from your necks, in short, your entire creeds, are of avail in this§ world alone, not in the next.

194 If you ask *aid* of one whom it is fit to solicit, and, on his granting it, if you redouble your importunity, and he say I can give no more; if then you be still obstinate *in solicitation* through cupidity, such conduct is utterly vile.

---

* గురము, an *unauthorized* corruption of కృపం; which is, I believe, used by Vêmana alone.

† ఈ - లేను, for ఇవ్వ - లేను.

‡ The term "Bramhas" would seem to be improperly used here for "gods." I have heard of but one temple to Bramha, and that was recently built by Vencatadri Naydu, at Chêbôle near Guntoor.

§ See note on II., 114. This is a satire on the lingam worshippers, a sect who are devoted to Siva.

౧౯౪ అదనె' రిగిన మగువ, యనువె' ర్గు, చనువె' ర్గు;
ముదము తోడ మగని మోహమె' రుగు,
విభుని శ్రేష్ఠ - గుణము వేశ్య తానె' ర్గునా? వి.*

౧౯౬ ఆకటికి ఁదొలంగు నాచార - విధులె' ల్ల!
చీకటికి ఁదొలంగు చిత్త - శుద్ధి!
వేకటికి ఁదొలంగు వెనకటి బిగువె' ల్ల. వి.

౧౯౭ త్రాసును, పడిసే లంజయు
భాసుర గతిసె' క్కరూపు పరికింపంగా;
వీసంబ' ధికంబై' న ను,
వాసరమున నెక్కువంక వాలుర వేమా.

౧౯౮ నిరు పేదల రక్షించే
సరసుడు నెర దాత, గాక, సంపన్నుల దా
భరియించు - వాడు దాతయె?
మెర - మెచ్చుల - దాత యతడు, మేదిని, వేమా.

౧౯౯ తన్ను జూచి, యెరులు [దగ] మెచ్చ - వలెన' ని,
సొమ్ములె' లమి బెట్టు, నెమ్మె మీర;
నెరుల కొరకు దాన, యుబ్బుచు ను' ండును,
తన్ను దెలియ లేడు, ధరణి వేమ.

---

195 A woman who knows the right time for *this and that duty* is aware of what is proper and what is convenient; and with joy she recognizes the love of her lord. But how can a courtezan rightly value the virtues of a husband?

196 He that is hungry forgets every religious tie, all purity of heart disappears in the dark,† and pregnancy destroys all former plumpness of body.

197 Why is a courtezan like a pair of scales? Because she balances daily in favor of those who will give her a penny more.‡

198 He alone can be called beneficent who relieves the poor and miserable; but is he liberal who merely gives to the rich? He is liberal merely for the sake of applause.

199 He wears many ornaments and is puffed up with delight that others gaze at him. Surely he is unable to know himself!

---

* Al. సంతపాకలంజదనుమానమెర్గునా.

† Or; all crimes seem excusable by night.

‡ This verse appears in six manuscripts, but so greatly corrupted by ignorant transcribers, that the meaning was discovered only after comparing them all.

ఆ౦౦ ధనము లేక యున్న, ధైర్యంబు నిలువదు;
ధైర్యమొ' దవడే' ని, ధనము లేదు;
ధనము ధైర్యమ' రయ, దగు భూమి - పతులకు. వి.*

ఆ౦౧ ఇచ్చి పుచ్చు - కొన్న హితమైన మనుములు
తగ్గు - లేక, న' ల్లు, తామర వలె;
కాచి, పూచి, పండి, కడు రమ్య మైయుండు. వి.

ఆ౦౨ సతికి పతికి నైన, సంపద సంపదే?
పుత్ర - సంపదలును భువిని మేలు,
సరిగ ముదిసి బ్రతుకు, సంపద సంపద. వి.

ఆ౦౩ కడక నింద్రియముల దగట్టి - వేయ - గ లేక,
చావు వచ్చున' పుడు, సన్యసించు
నాత్మ - జితము లేక, నందునా మోక్షము. వి.

ఆ౦౪ అధిక సూక్ష్మమై' న యానందమె' రుగక,
మతియు లేక చదివి, మగ్నుడ' య్యో;
నతి - రహస్యమె' ల్ల నా జనుడె' రుగునా? వి.

---

200 If wealth leave us, resolution will not remain; and if spirit be wanting, wealth is nothing. Possessions and valor united constitute a king.

201 Marriage contracts, given and received with friendship, shall not lead to decrease, but shall flourish, *spreading* as a lotus plant *does over the* water, blossoming, budding, and bearing abundant fruit.†

202 Are riches the real wealth of either the wife or the husband? Surely the possession of a son is the first of blessings, and to grow old together is the greatest of all riches.

203 During life he restrains not his lusts, but when death approaches he turns recluse: unless thou subdue thy heart, how shalt thou attain release.

204 Reading without understanding, or feeling that delight in wisdom which is the most refined of all, he is plunged *in ignorance*. How should this man know every recondite mystery.

---

* A fourth line appears in some copies,

తగులుకొనుచునుండు ధరణి వేమ.

† I find a series of twelve verses regarding marriage in two copies of Vêmana, but have retained this verse alone, the rest appearing spurious.

౨౦౪ కడకన' ఖిలమునకు నడి నాళమందు' న్న,
వేగు - చుక్కవంటి, వెలుగు, దిక్కు
వెల్గు కన్న దిక్కు వేరె' వ్వరు' న్నారు? వి.

౨౦౬ †రామ - నామ - పఠనచే' మహి వాల్మీకి,
పరగ బోయ యయ్యు, బాపడ' య్యె;
కులము ఘనము గాదు, గుణము ఘనంబురా. వి.

౨౦౭ కలిమి గల్గ నే' మి, కరుణ లేకు' ండెనా,
కలిమి యేల నిలుచు, కర్ములకును?
తేనె గూర్చి యీగ తెరువున బోవదా?

౨౦౮ చన్న - గవ రీతి, సంపద,
కొన్నాళ్లకు వ్రేగు ఁజూపి, గొబ్బున వ్రాలున్,
వెన్నెల చీకటి సరి యగు
నన్నా శివ - లింగ - మాయల' న్నియు, వేమా!

౨౦౯ ఆలు పతి - సౌఖ్యములకి' [ల]
నా' లాయంబై' న దాని నాల' న వచ్చున్.
ఆలాగున గాకు' ండిన,
కాలుని పెను దూత గదర, కదియగ వేమా.

---

205 That light, like the morning star that dwells in the inmost heart of every man, is our refuge. What asylum is there superior to this illumination? *

206 By *devoutly* repeating the *sacred* name of Râma, Vâlmîki the savage† became a Bramin. Eminence depends not upon birth, but virtue.

207 If after acquiring wealth he use it not with liberality, how shall the sinner preserve it? Does not the bee, after storing up its honey, go its way, *and leave it to others?*

208 Riches flourish, like the charms of women, for a season, but rapidly fade away; as moonlight dies when a cloud passes over the sky.

209 If a woman be as a dwelling prepared for her husband's enjoyment, she is justly called a wife: and if not so, she is but the chief messenger of death.

---

* These expressions have reference to the mystic system. See note, page 46.

† Boya or Nishâda, nearly the same as the Erkela tribe. This is related of himself by the poet in the Râmâyana. పఠన, *aliter* పుట్టి.

తే౧౦ తుమ్మ చెట్ల ముండ్లు తోడనె పుట్టును,
విత్తు లోనను'ండి వెడలిన' ట్లు,
మూర్ఖునకును బుద్ధి ముందుగా బుట్టునో. వి.

తే౧౧ "కామి గాని వాడు, కవి గాడు, రవి గాడు!"
కామి గాని, మోక్ష - కామి గాడు;
కామి యైన వాడు, కవి' యగు, రవి యగు. వి.

తే౧౨ కుక్క గోవు గాదు, కుందేలు పులి గాదు;
దోమ గజము గాదు, దొడ్డదై' న
లోభి దాత గాడు, లోకంబు లోపల. వి.

తే౧౩ కూడు గుడిచి లెస్స కూర్చున్న వాడైన*
నాడు దాని గన్న న' ట్టె తగులు,
న' న్న రసము, యొడలిక' తి మదంబ' గు సుమీ. వి.

తే౧౪ దేవ - పూజ సేయ, దివ్య - భోగము గల్గు,
తత్త్వమె' రిగెనే' ని, దైవ - సముడె,
యేమి లేని నరున కే' గతి లేదు ర. వి.

రెండవ యాశ్వాసము సంపూర్ణము.

---

210 As thorns are produced along with the mimosa tree, springing from the same seed, so does the evil mind of the stubborn fool grow up along with him.

211 "What poet or what god is there free from the darts of love?" this is mere desire, not love of wisdom. Poets and demigods are all mere libertines. †

212 What comparison in the world is there between a dog and a cow, a hare and a tiger, or a gnat and an elephant, be it as large as it may; or between a miser and a liberal man?

213 When a man has feasted and sits at his ease, should he see a woman, he is touched with love; the vigour given by food fills the body with cupidity.

214 Through the performing of divine worship is divine enjoyment attained. He who knows the truth is verily‡ as a god. But he who has nothing, shall attain to nothing.

---

* Al. మనుజుండు, and జనుడు తా.

† Here, as in some other verses, I have given rather a paraphrase than a close translation, which would not convey the idea intended. The word *Ravi* appears to be a mere echo to *Cavi*. The first line probably is a quotation.

‡ This intensive is implied by the syllable *e* added to samu*d*u. See Matth. xiii., 12.

END OF BOOK II.

వేమన పద్యములు.

మూడవ ఆశ్వాసము.

౧ కలియుగమునను' న్న కాపు కులానకు
వేమన దన' కీర్తి విక్రయించె;
ను' న్న ధర్మమె' ల్లను' ర్విలో నరులకు,
కోరు ఁబెట్టె, పరము ఁగోరి, వేమ.

౨ చెవినిని' ల్లు గట్టి చెప్పెను వేమన,
బట్టబయలను' ండు బ్రహ్మమ' నుచు
బుద్ధి ఁగలిగి య ందు ఁబొంది సుఖించుడీ.* వి.

౩ పొంకముగను మనసు పోనీక సర్వేశు
వంక - నిల్పు వాడు, వంశ వరుడు,
వంక నిల్పకు' న్న వచ్చునా పదవులు? వి.

BOOK III.

1 In this iron age† has Vêmana, by his celebrity, rendered the farmer tribe honorable; striving to attain to the Supreme Good, he has dealt forth to all men every truth he knew.

2 Incessantly‡ did Vêmana speak in our ears, saying, "Evident and manifest is the deity; be wise, attain it, and be for ever happy!"

3 He who duly restrains his heart, and directs it to the Lord of all, is the noblest of his tribe; unless he so direct it, how can he attain to happiness? §

---

* In some copies a fourth line is added.

నుకపులైన వారు నుఁరముగ.

† The four ages (Yuga) of the world, denominated Crita, Trêta, Dwâpâra, and Cali, answer to the Golden, Silver, Brazen, and Iron ages spoken of in the poets of Europe.

‡ Literally: Making his dwelling at our ear. This colloquial phrase occurs also in the *Mrityanjaya Vilasa*, where Rati Dêvi (Psyche) exclaims, on the death of her husband Cupid,

నీll చెవినిల్లు గట్టుక చెప్పిన నా మాట
అపునాని వినవైతి, యయ్య మదన!

§ *Padavi* is here a Telugu word, and distinct from the similar Sanskrit word.

4 ఉండి యుండి జ్ఞాని యుగములు చని పోవ
ప్రాణ హాని లేదు ప్రళయమునను
ప్రాణ - హాని యైన పరమా' త్ము గలసునో? వి.

5 గురువు తాన యినను, హరుని ఁదా ఁజూపును,
బ్రహ్మ - లోకమ' తడు పార ఁజూపు,
శిష్యున' రసి పట్టి చీకటి ఁబాపురా? వి.

6 ధనమే మూలము జగతికి,
ధనమే మూలంబు సకల ధర్మంబులకున్;
గొనమే* మూలము సిరులకు,
మనమే మూలంబు ముక్తి - మహిమకు వేమా.

7 కడగి గాలి లేని గగనంబు భంగిని,
బలు తరగలు లేని జలధి మాడిక్,
నిర్వికారమునను నిశ్చలత్వమున తా
ను' ండెనేని, ముక్తి యొనరు వేమ.

8 నీళ్లు పోసి కడిగి, నిత్యంబు శోధించి,
కూడు బెట్టి, మీద కోక ఁగట్టి,
యేమి పాట్లు ఁబడుదురీ' దేహమునకి' ల? వి.

---

4 He that has wisdom shall live for ever; even in the final destruction his soul shall not perish: at the time of that destruction he shall be united to the Great Spirit.

5 He who is a teacher will instruct others regarding God;† he will plainly reveal the celestial abode: he looks well to his pupil, and dissipates the darkness of his ignorance.

6 In this world riches form the chief objects; on wealth does the due performance of every duty depend; virtue is the origin of every blessing; and final beatitude depends on *the conduct of* our own hearts.

7 If thy heart become calm as the breezeless firmament and the unruffled waveless deep, changeless and unfluctuating—this is denominated freedom!‡

8 We continually pour water over our bodies, and wash, feed, and dress them; how many cares we suffer for the perishable body!

---

* This line generally stands thus:

గుణమే మూలము స్త్రీలకు.

But to preserve the prasa rhyme గొనమే (the tadbhava of గుణము) is substituted; as also సిరు (*i.e.*, సిఱు) for సిరి, a conjectural emendation, which I think the sense requires.

† See on II., 67. ‡ Mucti. See notes, pp. 16, 31, 58 († & ‡), and 59.

౯ గద్దె, గణము, నిద్ర - కలలు, కోరి కెలును,
ముదమొ' సంగు శకునములును ఁజెలగు,
ప్రశ్నలు పది వేలు, పరికింది చూడంగ'
నవును కాకపోవున [వని] వేమ.

౧౦ లేడు లేడ నినను లేడు లేనే లేడు,
కాడు కాడ' టన్న, కానె కాడు;
తోడు తోడ' నినను, తోడనే తోడౌ ను. వి.

౧౧ శివుని మీద మనసు స్థిరముగాను' ంచిన,
నౌ' ను మోక్షమ' రయనౌ' నడౌ' ను,
శివుని మీద మనసు చీమంత తప్పిన,
కాదు, కాదు, ముక్తి కాదు, వేమ.

౧౨ తల్లికె' దురు కొనుట, తండ్రికె' దురు కొంట, *
యన్న కెదురు కొనుట, యరయ మూడు,
పాతకములనె' రిగి వర్తింపగా వలె. వి.

౧౩ లోభ, మోహములను, స్రాభవములు దప్పు,
తలచిన పనులె' ల్ల ఁదప్పి చనును;
తా మొ కటి ఁదలచిన, దైవమొ కఁటి ఁదల్చు. వి.

---

9 Fortune-telling, possession *by a demon*, dreams of sleep, idle wishes, and pleasing auguries, with divinations of all sorts,† turn out true or false, *as it may happen, who can rely on them?*

10 If thou say *of the divinity* that he exists not, he is no more accessible; if thou say he is not, then *with regard to thee* he is of no avail; if thou call him thy helper, he will surely aid thee.‡

11 If thou stay thy mind firmly on the deity, beatitude shall be thine, shall be thine! if thy heart swerve even in the least§ from him, never shall heaven be thy lot.

12 Conduct thyself so as to beware of three sins—disobedience to thy mother, rebellion against thy father, and despising thy elder brother.

13 Avarice and lust are sufficient to ruin any dominion; all that we have devised shall fail and perish; the thoughts of men are one way, and the providence of God is another.

---

* This is an inelegant form of the verbs. † Padi vêla. See on II., 42 and 82.

‡ A verse the sense of which is obscure; it is hardly translateable; the second line may be rendered differently: this negative when placed absolutely signifying "it is nought or of no avail." Thus *câni-vadu* is an enemy. The next verse contains similar expressions.

§ Lit. as much as an ant's length. See notes on *Siva*, pp. 24, 58, and 76.

౧౪ వరలు రత్న - సమితి, వలె గూర్చు ధాన్యంబు.
గజకర్ణదంచి, వండి మికుటముగ,
సుష్ఠు భోజనముల గజూర గాని' డు వాడు
చెప్పనే' ల? వాడె శివుడు వేమ.

౧౫ ఒకటి కిందనె' క్కటొ నర లబ్ధము గబెట్టి,
వలనుగ గుణియింప వరుస బెరుగు,
న' ట్టి రీతిను' ండునొ' దార్య - ఫలములు. వి.

౧౬ అన్నమ' రుగన' తనిక' న్నంబు గబెట్టిన,
పారవేసు, దాని ఫలితమే' మి?
ధనికునకునె' సంగు దానముల' టువలె. వి.

౧౭ ఇరుగు పొరుగు వారికె' నయు సంపద గజూచి,
తమకు లేద' టన్న, ధర్మమే' మి?*
ధర్మమ' న్న తొల్లి దన్నుక చచ్చిరి,
కర్మఫలము నేడు గలిగె, వేమ.

౧౮ ఆకల' న్న వారిక' న్నంబు బెట్టిలె,
హరునక' ర్పితముగనా' రగించు,
ధన - విహీనునకి' డు దానముల' టువలె. వి.

---

14 He who collects grain, precious as gems *in a famine*, dresses it, and liberally distributes that excellent food, is no less than a beneficent deity.

15 As surely as figures added to figures form a total, so surely shall liberality and beneficence lead to wealth.†

16 He whose digestion is weak throws away food as unprofitable; and equally useless are presents made to the rich.

17 Why should a man grieve because he lacks the wealth which he sees heaped up in the houses of others? In his former birth he died without attempting to perform any charitable act, and now reaps the fruit of that life.

18 To give food to the hungry is as meritorious as offering it in sacrifice; so great is the charity of relieving the poor.

---

* Al. తనకులాడు or తన్నకు' ండ్రు for ధర్మమే' మి. This verse would seem spurious.

† Paraphrase. See note, p. 82.

ఁగ్ కలిగి పెట్ట లేని కృశ - జీవులకే' ళ్ల,
తిరిపెమును దొరకదు దీనులార!
తెలియ ఁజూచు కొనుడు దృష్టాంతమి' ది మీకు. వి.

౨౦ తిరిపెగాడ' యినను తిరిపెమె' త్తినయట్టి
తిరిపెమ' ందు తాను తిరిపెమి' డిన,
తిరిపెము తిరిపెమున' దిగబడి పోవురా. వి.

౨౧ తాము బలిమి ఁబెట్ట తమకు తామే కల్గు,
నడుగని' డిన తామున' డుగ గలుగు,
ని' ందునీ' ని వానికె' ందును గల్గదు. వి.

౨౨ తాము గడన సేయు ధనము తమది యని,
నమ్మి యుండ్రు వెర్రి నరులు, భువిని,
తాము నెు కరికి చ్చు, ధనమి ంతియే కాక,
కడమది తమ కేల గలుగు వేమ.

౨౩ తాము ఁదినకన' టుల ధర్మము సేయక,
కొడుకులక' ని ధనము ఁగూడ బెట్టి,
తెలియ ఁజెప్ప లేక తీరిపోయిన వెన్క,
సొమ్ము పరులన' ంటు, ఁజూడు వేమ.

---

19 Those who have and bestow not (O ye poor!) shall in their next birth not receive even alms. Know and understand this; it is evident to all men; say not that you are deluded.*

20 If a mendicant bestows as alms any part of what he has received in charity, this renders his begging *not disgraceful, but* honorable.

21 The alms that are bestowed without being asked shall, unsought, return to you; whatever we give, being asked, so much shall return on our asking: and he who bestows nothing shall receive nothing.

22 If you consider your possessions as your own, fools alone will agree with you. That alone is yours which you have bestowed on others, the rest is not at your disposal.†

23 If thou consume it not thyself, nor bestow it in charity, but hoard up thy wealth for thy sons, and then die without pointing out *where it is buried*, all thy riches shall fall to the lot of strangers!

---

* Here and in some other passages the doctrine of transmigration is inculcated very strongly. We may, however, doubt whether these verses were written by Vêmana, who has elsewhere pointed out the absurdity of this belief. † See II., 75.

అ౪ దాచిన ధనమునకు, తానును కొడుకును
వాంఛ బడుటె కాని, వట్టి భ్రమలు;
భాగ్య - హీనునకును, ఫలము లభించునా? వి.

అ౫ భాగ్యహీనునకును, పరుసవేది దొరుక
న' దియు నిల్వ ద పుడు వదలు గాక;
వానతోడ వచ్చు వడగండ్లు నిల్చునా? వి.

అ౬ ధన - విహీనుడై' న తండ్రి గర్భంబున,
భాగ్య - పురుషుడో' కడు [పరగ] బుట్టి,
బహుళ ధనము గలిగి' భద్ర - మార్గంబున,
పరులకు' పకరించి, ప్రబలు వేమ.

అ౭ ఇహమునందు బాధలె' న్నైన ఁబడ వచ్చు
యమని బాధ - లేక న' మర వలెను,
పరుల - బాధ లేక బ్రతుకుడీ, నరులార. వి.

అ౮ *వల్ల వైపు లేక, వాగ్దత్తమ' టుచేసి,
యదిగొ యిదిగొ యనుచునా' స బెట్టి
గడువు బెట్టి రేపు గడియగా నిమ్మని
గడియ లోన బడియె, గదర వేమ.

---

24 If you have buried your wealth, what good can you or your son derive from it? you merely suffer anxiety regarding it. A luckless wretch can never have any real enjoyment.

25 If an unlucky fool should even find the philosopher's stone, it would never remain in his hands, but vanish: it would melt away like the hailstones that come with rain.

26 If one whose destiny is good be born even of a luckless father, he will attain to wealth, and by heedfully benefiting others, shall become mighty.

27 Whatever pain we may suffer in this life, let us be careful to escape from the pains of hell; injure not others, O men, and live for ever!

28 He who, without considering his own means, makes oral promises and deludes you, saying Here *it is*, or There, *take it*,* and, after fixing a period for payment, says, I will pay you to-morrow, he shall suddenly perish.

---

* The words *idugo* and *adugo* appear to belong to the class grammatically termed *Cala* (see page 47). In some manuscripts the verse begins with the words వల్ల కాకైపులేక which give no clear sense.

౨౯ పరులకు' పకరింప, పాప - క్షయంబ' గు,
పరులకు' పకరింప, పట్టు కొమ్మ,
పరులకు' పకరింప పరలోక - సాధన ;
పరులకు' పకరింప, బలిమి వేమ.

౩౦ అర్థవంతు - సొమ్మునా' సింతుర' ర్థుల ;
'య్యర్థికీని సొమ్ము వ్యర్థమా ను
వ్యర్థమై' న సొమ్ము వ్యర్థుల ఁజేరురా. వి.

౩౧ ధర్మ - కంటకుండు ధనముచే గర్వించి,
సకల సంపదలను చాల బొరలి,
కడకు, తాను మేలు గానక, చెడి పోవు. వి.

౩౨ ఇంతి తనదు పేరు నే' ల్ల కాలంబును,
ప్రజలు దలచున' ట్లు ప్రతిభ గాంచె,
ని' ంతికి పతి - భక్తి యెంత' న వచ్చును ? వి.

౩౩ ధర్మమునకు కీడు ఁదలచిన వాడు, తా
దుష్ట - మార్గుడ' గును, దోవ చెడును ;
గురువు పత్ని గవయ ఁగోరెడు - వాడు, తా
మొదలు నెడును, ఁజూడ మొనసి వేమ.

---

29 Beneficence to others shall cover thy sins ; it shall be a stay to thee ; it is a means* of attaining the world above ; it forms a refuge for thee.

30 The beggar naturally seeks for the substance of the wealthy ; and that which is bestowed on no mendicant shall perish : and those who are ready to perish shall enjoy that perishing wealth.

31 He who values himself on his wealth and bestows none on others, revelling in riches, shall, in the end, perish and never see good.

32 When a woman has *by her virtues* acquired lasting celebrity, and men remember her excellence—how can we too highly esteem her devotion to her husband ?

33 He who meditates opposition to virtuous† acts, becomes an evil doer, and shall perish from the way : and he who thinks upon the spouse of his preceptor, shall utterly perish.

---

* See note, page 21. † Dharmam. See notes, pp. 31 & 49.

౩౪ అలయ చేసి మలచి యడిగెంట్లు మలిగెంట్లు,*
తిరిపెమి డెఁకు, కటిక దేబెలే' ల్లు,
నే' లమి మన్ను దినెఁకునే' ర్రలౌ' దురు సుమీ. వి.

౩౫ మత్సరంబు, మదము, మమకారమ' నియెడి
వ్యసనములను దగిలి' నుసల బోక,
పరులకు' పకరించి, పరము నమ్మికను' ండి,
యొనరుచు' ండు, రాజ - యోగి. వేమ.

౩౬ దాన - ధర్మములును, దయయు, సత్యము' నీతి,
వినయ, ధైర్య, ధుర్య, వితరణములు
రాజు - పాలిటికి' వి రాజ - యోగంబులు. వి.

౩౭ క్రొవ్వు బట్టు, పొరలు, క్రూర కర్ముల పొరల్,
నవ్వు జేసిన' ట్టి రవ్వ పొరల'
వె' వ్వైననే' మి, యినజు వాకిటగాని,
యవ్వలికిని బోవున' టర, వేమ !

---

34 Those utterly worthless wretches who, when they winnow grain, give away the dregs and scum* as charity—shall *in their next transmigration* be born earthworms.

35 He who has ceased from envy, lust, and selfishness, who is not agitated by the influence of any passion, who is benevolent to others and remains in the faith to the Great Spirit—he is the perfect man.

36 Donation, alms, kindness, truth, wisdom, humility, valor, resolution, liberality : these *virtues*, if they fall to the share of a prince, constitute the quality denominated royal.†

37 He becomes fat, and wallows in the frauds of his evil disposition, and empty slander of others : when a man arrives at the gate of hell, be he who he may, he will suffer the retribution of this.‡

---

* The chaff at the top and the dirt at the bottom of the sieve. Al. అలికెలు మలికెలు, *i.e.* tares and pebbles.

† Terms belonging to any peculiar creed or system of philosophy usually convey a sense different from that which a literal translation requires. In this verse and some others I have therefore used a slight latitude of explanation, leaving the reader to collect the precise import of the technical words in question from a comparison of various passages.

‡ The word *pora* is in this verse used in several senses : such double meanings (in rhetoric denominated *slésha*) are used in all the modern Telugu poets.

౩౮ రోగిన' రసిన' ట్టి లోకో' ప - కారులు,
భోగ - భాగ్యములను, బొంది, తుదను,
పూర్వ - వాసన డెగి, పురహరు తావున,
బ్రోగుచు' ందుర' ట్లై, మొనసి. వేమ.

౩౯ జ్ఞానమె' న్న గురువు; జ్ఞాన హీనము బుద్ధి;
రెంటి సందు రిమ్మ రేచు నపుడు;
రిమ్మ డెలి నెనే' ని రెండో' క రూపురా.* వి.

౪౦ పుట్టిన' దియు మొదలు, పురుషుడే' కాలంబు,
పాపమె, రిగి, శుద్ధ పశువుగాక,
ముదిసి యోగి కరణి, ముదమో' ప్పగావలె. వి.

౪౧ సకలా' కారుడ' నంతుడు
సకలా' త్మల యందు సర్వ - సాక్షియుదానై,
సకలమున నిర్వికారుం
డ' కలంక - స్థితిని, బ్రహ్మమ' న బడు, వేమా.

౪౨ నేనే' వ్వడన' ని తెలచడు,
మానసమున పుడమి లోని మనుజుండ' కటా!
కానడు తను సకలంబును,
మానుగ గనుగొనుట యెట్లు, మహిలో. వేమా?

---

38 Those benefactors of mankind who regard the sick patient shall attain all enjoyment and wealth: these shall not be affected by the sins of their former births, shall live before God, resounding† *his praise.*

39 Wisdom is the teacher: the *human* heart is *absolute* ignorance; but when we fall into a giddy state of fluctuation between these two *principles*—until *that giddiness* is dissipated, neither of these can be distinguished.

40 From his birth upwards let a man constantly beware of sin; let him not become degraded to a brute; but grow old in holiness and attain to bliss.

41 He whose form is universal, who is eternal, who himself witnesses all that passes in every heart, who exists immutably throughout the universe, and is free from all shadow *of darkness—this being* is called God.

42 No man in the world considers truly who he is; alas, he cannot know his whole nature! how shall man learn to know himself.

---

* రెండొకరూపురా, substituted for రెండడూపిపోపురా which, though appearing in three manuscripts, gives no clear sense.

† This verb *môgu* certainly is generally applied (as in verse 30, Book I.) to inanimate objects; but is also *colloquially* used, as it is in this passage.

౪౩ జనుడు తెలివినొ' ంద, చంచలింపదు మది,
దైవమును దెలిసిన తగులు బుద్ధి,
[తివురు] భాను - జూచి' తిమిరంబు నిలుచునా? వి.

౪౪ పగలు రేయు మరచి, భావంబును మరచి,
తాను నేన' నియెడి తలపు మరచి,
యుండు వాని నె' ంచును' త్తమ యోగి, రా. వి.

౪౫ మంట, లోహమందు మాకుల, శిలలందు,
పటము, గోడల' ందు, ప్రతిమల' ందు,
తన్ను దెలుసుకొరకు తగలదా పరమా' త్మ? వి.

౪౬ మనసు లోని వాని, మానుగా దెలిసిన,
ను' ర్వి - జనులు వాని యోగి యంద్రు;
నీవు నిన్నె' రుంగ, నీవె, పో, శివుడవు. వి.

౪౭ మాట లోని వాని, మహిమ తా దెలియక,
మాట ఁదెలియ లేక, మమత ఁజిక్కి,
మాట ఁదెలిసెనే' ని, మరి యాత్మ యోగి రా. వి.

---

43 If a man attain wisdom, his heart will not alter; if he know the deity, wisdom shall be joined to him; when the sun is seen how shall darkness remain?

44 The man that has attained perfection draws no distinctions between day and night, the mind and universal nature, or himself and another man.*

45 Neither in earth nor metal, wood or stone, painted walls, or images, does that Great Spirit reside so as to be perceived.

46 He *alone* among the sons of men merits the title of "saint" (yôgi†) who knows the deity that dwells in his heart; know thyself, and thou shalt become the deity.

47 Ignorant of the greatness of Him who dwells in a word,‡ and heedless of our words, we are snared in our lusts. He who can truly comprehend this word is the real saint.

---

* Losing all individuality, by becoming resolved into the universe, is a leading doctrine in the Védanta creed.

† *Yôgi*, generally translated *hermit*, or *recluse*, being derived from *yuga*, union, implies one who is *united* to the deity, by the particular act of meditation denominated *yôgam*.

‡ These and similar mystic expressions appertain to the Védanta system of theology; from their obscurity they admit of several interpretations. See note on page 89.

౪౮ ప్రేయ ప్రేయ - గాను, విత్తనమ నిపించు,
ప్రేయ ప్రేయ, ప్రబల వృక్షమ గును,
తెలియ తెలియ, వాడు దేవుడ' న ందగు. వి.

౪౯ గడనగల పురుషు ఁగనుగొని,
యడుగులకును మడుగులి' డుదుర' తివెలు ధరలో,
గడన విడు, పురుషు గనుగొని,
నడ పీనుగ వచ్చిన' ండ్రు, నాతులు వేమా.

౫౦ వంటు దప్పిన' పుడు వంటకము విషంబు,
కంట ఁజూడగానె, కంటగించు,
కంటకమున ఁదిన్న, కడి గండమై వచ్చు. వి.

౫౧ వంటి వచ్చున' పుడు, వంటకమ' మృతంబు,
కంటికి' ంపుగాను, కానుపించు,
నె' డల తినిన తిండి, వడి మించగను దోరు. వి.

౫౨ కలిగి ధర్మమి' వ్వ ఁగానని వారును,
కలిగి తినకచాల, గ్రాగు వారు,
కలిమినె చట ఁజూడ, ఁగానక చెడుదురు. వి.

౫౩ అల్లువాని మృతికినా' త్మ జింతించును;
తనయు మృతికి, ఁదానె దల్లడిల్లు;
పుణ్య పురుషు మృతికి, భూమిలో జనులకీ,
యుగము గ్రుంగిన ట్లులు,' ండు వేమ.

---

48 That which is cast and sown is called seed; by being sown it becomes a tree; and by the gradual acquisition of wisdom, a man becomes *part of* the deity.

49 If they see a man of property, women will lay their very vests for his feet to walk on; but if they meet one who has lost his possessions, they hold him no better than a walking corpse.

50 *If eaten* out of due time even food turns to poison; if we even see it with the eye we loath it; whatever you eat with disgust is fatal *as* venom.

51 In its due season food is *refreshing as* ambrosia, and appears agreeable to the eye; but if it disagrees with us, it is poison.

52 Those who will bestow nothing in charity, who consume not their riches but pine for more, shall perish without enjoying any comfort.

53 At the death of his son-in-law a man grieves in soul; at his son's death he is plunged in sorrow; but when a good man dies the whole world grieves as though on the point of perishing.

౫౪ సకల విద్య నేర్చి చచ్చి, బ్రతుకు విద్య,
యొ కటి నేరమ' సుచును ర్వి జనులు,
కటకట బడుదురు, కడ హాని దెలియరు. వి.

౫౫ దూర - దృష్టి గనరు, దుడ్డిన * దనుకను,
పారు పట్టె రుగరు, పడిన దనుక;
దండ - సాధ్యుల,' రయ, ధర్మ - సాధ్యులు గారు,
భూమి జనులు; వెర్రి బుద్ధి, వేము.

౫౬ ముష్టి, వేప చెట్టు, మొదలుగా ప్రజలకు,
పరగ మూలికలకు పనికి వచ్చు,
నిర్దయా త్మకుండు నీచుడె యందునకును,
పనికి రాడు గదర పరగ వేము.

౫౭ ప్రభువు కోతియైన, ప్రగడలు పందులు!
సైనికుండు' పక్కి, సేన పసులు;
పన్గుల శ్వచయములె' లుకలు, పిల్లులు. వి.

౫౮ తిట్టెనే' ని, మొట్టు; మొట్టితే, కొట్టును;
కొట్టెనే' ని, యముడు కొద్ది పరుచు;
కోపమే' ంచ, చెడ్డ పాపము, నర - హత్య. వి.

---

54 After learning all other branches of wisdom men remain ignorant that they are to die and be reproduced: alas they perish without knowing any thing of *impending* destruction!

55 They possess no foresight before evil actually touches them; until they fall, they know not that they are slipping: these are subjects for punishment, not for mercy: how unwise are all the men of the earth!

56 Even the poison-nut, the *bitter* margosa, and the rest are useful as drugs; but the unfeeling vile wretch is utterly unprofitable.

57 Where the king is an ape, his ministers are mere swine; where the general is a chicken, his troops are mere cattle; his elephants and horses are no better than mice and cats set in array.

58 If you abuse a man he will cuff you; if you thump him, he will thra[illegible] you; and next follow murder;† anger is the greatest of sins, it leads to manslaying.

---

* Al. దొడ్డిన and తొట్టిన. The word given in the text is peculiar to the western districts.

† Lit. If he strikes, Pluto will take possession. In the end of the last line *Dwija-hatya* sometimes occurs.

౫౯ కోపమునను ఘనత, కొంచెమై పోవును,
కోపమునను మిగుల గోడు గజెందు,
కోపమ డచెనే' ని, కోరికెలీ' డేరు. వి.

౬౦ కోపమునను, నరక - కూపము గజెందును;
కోపమునను గుణము కొంచెమ గును;
కోపమునను బ్రతుకు కొంచెమై పోవును. వి.

౬౧ రాజు మాట వలెను రసికుడా' డ-గ వలె;
నే' ంత పనికిను' బికి, యెగర రాదు;
కదిసి యెగిరెనే' ని, గ్రహ - సనూనము గాదె,
దొడ్డు, కొంచెమే, ల దొరుకు, వేమ!

౬౨ సాధు - సజ్జనులను సంతరించిన వాడు,
ప్రజల సంతసంబు పరచు వాడు,
కదసి, శౌత్రవులను కరుణ గజూచిన వాడు,
పాచుకొన్న ముక్తి - పరుసు వేమ.

౬౩ [పరగ] లేమి చేత, బంధువుల్ పగవారు;
పరగ లేమి చేత, పరము దప్పు;
పరగ లేమి చేత, పరపతి దప్పురా. వి.

౬౪ నేర్చి' నడతున' న్న, నేరమి [తా] వచ్చు;
నోర్చి నడతున, న్న, నో' ర్పు రాదు;
హార్చి నడతున' న్న కూడంగని' య్యదు. వి.

---

59 Through anger we suffer degradation; wrath leads to grief; repress anger, and all thy wishes shall be attained.

60 By means of anger does hell become our lot; through anger is every good quality diminished; by anger is life shortened.

61 A man of delicacy will speak in conformity to what the king says; on no occasion will he be puffed up *with pride:* should he exalt himself, he is *pernicious* as a demon, and shall gain nothing, either more or less.

62 He who retains men of prudence and virtue in his service, and acts so as to gain the good will of men, and is beneficent *even* to his enemies, is the well-grounded aspirant after beatitude.

63 Poverty makes a man's relations his foes; by poverty we fail of attaining heaven; and through want we lose credit with the lender.

64 If you say "I know how to conduct myself," this will lead to ignorance: if you say "I am humble," this is no humility. If you say "I can manage the matter," you will, *through pride*, fail of it.

౬౫ ధనము లేమి యనెడు దావానలంబును,
తన్ను జెరుచును, దరి దాపు జెరుచు,
ధనము లేమి చూడ, ఁదలచనే' పాపంబు. వి.

౬౬ కాపు బలిమి యున్న, కరణానక' ది బల్మి;
కరణము బలిమెల్ల, కాపు బలిమి;
కాపు సంతసంబు కరణము సంతోష -
మ' రసి చూడ, లోకమ' ందు, వేమ.

౬౭ కనక గ్రామమునకు కారణ - కర్తలి'
ట్లు' ండ నగుచును' భయులు' ండిరే' ని,
గండ - పక్షి - యుగళము' ండిన రీతిని,
యుద్ధి గూడి, బ్రతుకుచు' ండ్రు, వేమ.

౬౮ చేకొనుచును తమకు చెయి సాగిన' ంతలో,
చెడిన ప్రజల రక్ష సేయ లేని,
తనదు సాగుచే' మి తన, తనువ' ది యేమి? వి.

౬౯ దోపుని' చ్చు వాడు, తోడనే నెర దాత,
దోచుకున్న - వాడు, ద్రోహి యయ్యె;
ప్రాపు ఁజూపు వాడు, పరమ - పుణ్యుండ' య్యె,
ప్రాపు ఁజెరుచు * వాడు, పశువు వేమ.

---

65 When a man falls into the fierce flame of poverty, l
perishes and ruins every one near him; poverty indeed is lo
as *absolutely* a sin!

66 The strength of the farmer constitutes the power of the Carnam;† and the might of the Carnam increases that of the farmer: all that the Carnam enjoys originates in the farmer.

67 So these two men are the doers of all that is effected in the village: if both of them continue watchful, they are powerful as a two-headed eagle;‡ inseparable, they shall prosper.

68 When a man has attained *power* and dominion, if he does not succour the poor and ruined, of what profit is his influence or his existence?

69 He who allows himself to be plundered is at once called a great benefactor; but those that plunder him are offenders; he who protects others is the best of men; but he who forfeits his aid is no better than a brute.§

---

* Al. ఁజెడిన.

† This term nearly answers to our old word *reeve*, or *head-borough*. He is the village accountant.

‡ A griffin, or roc: creatures alluded to in the Arabian Nights.

§ See note †, page 28.

౭౦ కాలము తనకి' క చాలా
కాలము గలద' ంచును' న్ను, కాలమునందుఁ,
కూళుడు, తను ఁదా ఁదెలియక,
కూలెను తొలి - బామున' ందు ; గొబ్బున, వేమా.

౭౧ కూట - వాసి యగుచు, గుణముల ఁబచరించి,
నీట నీడ వలెను, నిలిచి యుండు,
ను' దక - ఘటము బగులను' పరి ఁజూచిన గాని,
సూర్యుడో' కడు గాడు, చూడు, వేమ.

౭౨ ప్రాకు ఁజేసిన వర్తనల్ పదట * ఁగలిపి,
కొత్త వర్తన జేతురు, కోడెకాండ్రు ;
కన్న † తల్లిని విడనా' డి కష్ట పెట్టి,
యన్య కాంతల పోషించు' నట్లు, వేమ.

౭౩ వావి, వర్తనలును, వరుసను మర్యాద,
దప్పి, నడిచెనే' ని తగులు కీడు ;
వదలద' పుడు దాకున' ది తప్పితే, తుది
ముసలి ముప్పునై' న మునుగు, వేమ.

---

70 He who imagines he has yet a long life before him, the fool who, while living, knows not himself, when he perishes shall suddenly feel *the punishments* incurred in his previous transmigrations.

71 He who becomes converted into the first of all beings, who duly weighs *the characteristic* properties, and receives light *from the deity* like the reflection of the sun in water, after *this mortal* vessel breaks, shall be re-united to the universal deity.‡

72 Young men trample on the conduct they formerly practised, and adopt new manners. They bid their mother begone, they afflict her, and give their wealth to strange women.

73 If he depart from the rules of kith and kin, of rule and custom, he shall suffer misery, it shall not depart from him ; and should he at first elude it, it will befall him in decrepit old age.

---

* From పదడు. † See note page 72. This is the *Tetagiti* metre.

‡ See notes pages 33 and 58 †. The translation is paraphrastic. The creed here inculcated teaches that, as every vessel contains a portion of the universe, which, after a temporary separation, is re-united to the great whole, so spirits, when released from the body, are again mingled with the deity.

౭౮ ఇంగలంబు తోడని' లన' ల్పు తోడను,
పరుని యాలితోడ, పతితు తోడ,
సరసమా' డుటె' ల్ల, చావుకు మూలంబు. వి.

౭౯ మనసు నిల్పిన' ట్టి మర్మజ్ఞుల' గు వారు,
గరిమ మోక్షపదము గన్న వారు;
చెట్టు గెట్టు, ఫలము చేకొనడా' తాను? వి.

౮౦ తను దా గెలుసుట, తత్వము,
తనక' న్యులు బోధసేయ, ధరలో గలరే?
తను దా గెలియకను'ండిన,
తనకె' వరుస దెలుప లేరు, తథ్యము, వేమా.

౮౧ మంచి వారు లేరు, మహి మీద వెదకిన,
కష్టులె' ందరై' న గలరు భువిని
పసిడి లేదు గాని, పదడె' ంత లేదయా! వి.

౮౨ మాటలా' డ నేర్చి, మనసు గరుగఁజేసి,
పరగ ప్రియము పుట్ట, వలుకకు' న్న,
నెు' కరి చేతి సొమ్ములూ' రక వచ్చునా? వి.

౮౩ అండములను గుట్టున' [లర] ప్రాణులు కొన్ని,
బుద్బుదముల గుట్టు, పురుగులె' ల్ల,
స్వేదమునను గుట్టు, జీవులు కొన్ని రా. వి.

---

74 To sport with fire, or with a light man, with your neighbour's wife, or with a fallen wretch—all tends to death.*

75 Those who restrain their hearts, and know the great secret, shall effectually behold the abode of bliss; shall not he who plants a tree, reap its fruit?

76 To know one's self is the chief object;† is there any other who can explain this to us? If we know not ourselves, none can teach us.

77 The good are rarely found; the wicked are as numerous as you will; as gold is more rare than dust.

78 If you learn to speak acceptably, and to melt the heart *of your protector*, and address him so as to gain his good will, *you will succeed;* but will empty words obtain you any good?

79 Some animals are born from eggs; all reptiles are produced from spawn;‡ and some living beings originate in sweat.

---

* See II., 35, and note page 51.
† Tatwam. See notes pages 18, 20, 26, 30, and 55.
‡ This word the lexicons interpret as "a bubble," but a different sense is here requisite.

౯౦ అన్నమ' ధికమై' నన' దియు ఁదా ఁజంపునా,
యన్నమ' ంటకు' న్న, నా' త్మ నెచ్చు,
చంపనె' ంప బువ్వ చాలదా? వెయ్యే' ల? * వి.

౯౧ ఆశలు' డుగ గాని, పాశ-ముక్తుడు గాడు,
ముక్తుడై' న గాని, మునియు గాడు;
మునియునై' తె గాని, మోహంబులు' డుగవు. వి.

౯౨ చంప ఁదలచు రాజు చనువ' గ్గలంబి' చ్చు;
చెరపను' న్న పగర చెలిమి సేయు;
కరువను' న్న పాము నెరి దాచుకొని యుండు. వి.

౯౩ చెరుకు లోనినైన చెడ్డ గుణంబు' న్న'
తీసి వేయకు' న్న తినగ బొసగ-
ద'; ంతిపురము ద్రోహి యాతడె' ట్లు' ండు, రా. వి.

౯౪ తనకు లేని వాడు దైవము దూరును,
తనకు గలిగెనే' ని, దైవమే' ల?
తనకు దైవమునకు, తగులాటమే † శాంతి. వి.

౯౫ తనదు మనసు చేత ఁదరిఁంచి జ్యోతిష-
మె' ంత జేసెన' నున దె' ంచి చూడ,
తన యదృష్టమె' ల్ల దైవమునకు దెల్సు. వి.

Food in excess causes death, and too great abstinence endangers life; then, is the origin of life and death.

his lusts are quelled, no man can be freed from earthly ties: ne is thus freed he is no hermit; ‡ unless thou become an ascetic, ests shall not be destroyed.

e king that wishes to slay you will cherish you liberally; he shows ıdness to those enemies he hopes to destroy: like a snake that lies wait will he conceal *his designs*.

As the corrupt parts in a sugar-cane must be removed before it can be eaten, so the traitor must be removed from a palace *before others can* be at ease.

84 When he is in poverty he reproaches Providence; when he has wealth, what does he care about the deity: patience is the proper means of uniting the soul to God.

85 Let a man study astrology as much as he will, his fate is known to God alone.

---

* *Vey êla*; literally "Why *use* a thousand *arguments*?"

† Al. తగులాటమూ which gives no clear meaning.

‡ *Muni*, a hermit or ascetic: more literally, a monk or recluse (Gr. *monachus*, one who lives alone). The root of the word *muni* is obscure, but the derivative "maunam, silence, taciturnity," gives the idea. Compare note page 92, on *yôgi*.

౮౬ తన్ను ఁదెలియు వారు దైవజ్ఞు లె' ంతయు,
నిన్ను ఁదెలియరే' ని నిలువరైరి;
మాయ ఁదెలియకు' న్న * మంటి పాలై' ర' యా! వి.

౮౭ దైవ - మతుల నరులు తమవంటి వారని,
యరసి గూఢ - తత్వమ' రయ లేరు,
ఇట్లు మాయ పడిన నె' ట్లు మర్మము దెల్సు? వి.

౮౮ నీవు గలుగు చోటు, నెళవు దెలియు వాడు,
వసుధ యందు త్రోవ వదలఁ డె' ందు,
కాలు గదలనీ' క, గ్రక్కున జేరునో. వి.

౮౯ నీవు నిలిచియుండ, నిఖిలంబు నిలువదు,
నిలిచియుండు నె' ండ - నీరు వలెను;
నీవు నిశ్చయంబు, నిఖిలంబు మాయయు. వి.

౯౦ మొదటన' తడు జ్ఞాన - ముద్రా - ంకితుడు గాక
నా' విధమును' దెలియన' జ్ఞుడ' గుచు;
నడుమ జ్ఞానమె' దవ నగుబాటు ఁగాదయా? వి.

౯౧ పికము వనము లోన విలసిల్ల ఁబలికిన -
భంగి, ప్రాజ్ఞ - జనుల పలుకు గులుకు;
కాకి కూత ఁబోలు, కర్మ - బంధుల కూత. వి.

---

86 They who know themselves know the Divinity; if they know [illegible] they shall never stand; if they know not the true natu[illegible] delusive† life, they shall turn to dust.

87 When men see him who is of heavenly mind, they imagine him to be like themselves, his hidden nature being imperceptible. If thus snared in delusion, how can you learn the secret.‡

88 He who knows the abode where Thou dwellest, will walk in no earthly path; his foot shall not stumble, and soon shall he attain.

89 While Thou remainest *eternal*, nothing else shall abide; that which *seems to* last is *fleeting as* the mirage; Thou alone art real, all else is delusion.

90 He who is not originally marked with the seal of wisdom, and remains ignorant of its nature, becomes a fool. It is a jest to suppose that he will in middle life (*between birth and death*) attain to it.

91 Sweet as the cuckoo warbling in a garden are the charming words of the wise; but the words of sinners are vile as the cawing of a crow.

---

* A colloquial form, for తెలియకయున్న. So is also తెల్సు for తెలుసు in verses 85 and 87.

† See note on *Maya*, page 48. Also note page 33. ‡ Compare verse 75.

౯౨ చిక్కి యున్న వేళ సింహంబు నైనను,
బక్కకుక్క సేరి, బాధ సేయు;
బలిమి లేని వేళ, పంతంబు సెల్లదు; వి.

౯౩ జ్ఞానులమ' ని యెంచి చపలా' శ్మల' గు వారు,
తెలివి లేక, తమ్ము ఁదెలియ లేరు,
కష్ట - గహనమ' ంచు కాడ్పడి యున్నారు. వి.

౯౪ పాప పుణ్యములను పసి - గాపె' రుంగునా?
ధరను పరమ యోగి యెరుగు గాక;
లోని పొందికె ఁగని లోహముల్ ఁగూర్చరో? వి.

౯౫ పెద్దల వచనములు ప్రేమతో ఁజూచి, తా
న' టుల నడవ ఁబోవన' నువు పడదు;
పులిని ఁజూచి నక్క ప్రూత ఁబూసిన యట్లు. వి.

౯౬ బుద్ధి - యుతునకే' ల పొసగని సఖ్యంబు?
కార్య వాదికే' ల కడు చలంబు? *
కుత్సితునకునే' ల గురు - దేవతా - భక్తి? వి.

౯౭ వినుకరి కనుకరి ఁగోరును,
కనుకరి యాకాంత ఁగూడి, గవయగ గోరుక,
కనుగొన ప్రేమక బొరలును
ఘనతర మోహంబు చేటు, గదరా, వేమా. †

---

92 When even a lion is emaciated, even a starved dog can torment him; when we are powerless all our undertakings are vain.

93 Fickle fools imagine themselves wise, void of understanding, they know not themselves; they are bewildered *as* in a thick forest.

94 What does a herdsman know of vice and virtue? The perfect sage‡ alone can discriminate them. How can metals be welded unless we know their nature?

95 He who studies the sayings of the ancient, but fails when he tries to practise *according to them*, is like a fox that streaks itself in *empty imitation of* a tiger.

96 What has he, who is united to wisdom, to do with incongruous friendship? What has he, who speaks to the purpose, to do with circumvention? What has a hypocrite to do with faithfulness to a teacher or a deity?

97 By hearing of her he desires to see her; if he sees her he wishes to possess the maiden; by seeing her he becomes agitated with love: surely strong love is great misery!

---

* For చ్ఛలం.

† This appears to be translated from a verse of Bhartri Hari.
అదర్శనే దర్శనమాత్ర లాలసాः, &c.

‡ See note on Yôgi, page 92

౯౮ ఎల్లి, రేపు, నేడ', దే' లాగు నైనను,
మనసు నిలుపు వాడు మంచి వాడు,
శివుడు భర్త కర్త; చింతింపనే' లరా? వి.

౯౯ మరువ వలె పాప - సంగతి
మరువంగా వలెను దురము మరి విశ్వములో,
మరువ వలె పరుల నేరమి,
మరువంగా వలదు మేలు; మహిలో వేమా.

౧౦౦ ఏమి ఁగొంచు వచ్చెనే' మి దా ఁగొని పోవు?
పుట్టు వేళ నరుడు గిట్టు వేళ?
ధనములె' చటికే' గు దానే' గునే' చటికి? వి.

౧౦౧ కడుపు లోని రోత కడు నోటి యెంగిలి
కడుగ వశమె బ్రహ్మ కొడుకుకైన?
సత్యము' న్న, కొంత జగతిపై సిద్ధించు. వి.

౧౦౨ ఆశ ఁగోసి వేసి, యనలంబు సల్లార్చి,
గోచి బిగియ ఁగట్టి, కోపము డచి;
యాస విడిచెనే' ని, యతడు దా యోగిరా. వి.

---

98 He who learns to-day, to-morrow, or the next day to restrain his heart is the best of men; Siva is the lord and master, why should ye sorrow?

99 Let us forget every sinful connection; let us forget every contention and the faults of others; but never let us forget the good done to us.

100 What did he bring with him into the world when he was born? and what can he carry with him when he dies? where* shall he go and where will his wealth go?

101 The demigods themselves† were not free from the foulness of the belly and spittle in the mouth; but if thou know the truth, it shall render thee victorious.

102 He who has cut off his lusts, and quenched their fire, who has bound his loins, crushed his anger, and given up every desire—this is the *only true* hermit.‡

---

* See note on I., 165.

† Lit. Sons of Jove. See note, page 55. The Hindu moralists very often waste their satire upon human infirmities, and many verses of a similar tendency have been omitted in the present volume.

‡ Yôgi. See note page 92.

౧౦౩ గుణ - విహీన జనుని, గుణమె' ంచగానే' ల?
బుద్ధి లేని వాని పూజ యేమి?
మనసు లేని వాని మంత్రంబులే' మయా? వి.

౧౦౪ కూడు విడిచియు శత - కోటి పడగలే' త్తి,
మాటి మాటిక' దియు మంట గలిపి,
కాటికే, గు వేళ, కూటికి మోసమై,
దాటి పోదురు జము* దరికి వేమ.

౧౦౫ గీము† విడిచిపెట్టి, గిక్కురుమ' నకుండ,
జీవు విడుచు వేళ శివుని ఁదలచు,
మనసు గొల్వకయును మాయచే బొరలెడు,
పాప - జనులకె' చటి పరము వేమ?

౧౦౬ తనకు ఁజేయు మేలు తా ఁదెలియగ నేర్చు,
నె' లమి తోడ కుక్కయెరుక భువిని;
తనకు జేయు మేలు, తా ఁదెలియగ లేడు,
మనుజుడె' ంత ఖలుడు! మహిని వేమ!

Why argue about the worth of what is worthless? Why honor him void of sense? Of what use is a formula Ordained by a fool?

and place a *dragon's* crest *as a* m in the earth; after *they die* luto.

mortal dwelling without a

౧౦౬ హీన నరుల తోడని,' ంతుల తోడను,
పడుచు వాంఁద్ర తోడ, ప్రభువు తోడ,
ప్రాజ్ఞ జనుల తోడ, బ్రహ్మఘ్న - జనులతో,
వైపు దెలిసి పలుక వలయు వేమ.

౧౦౭ అధిక జనుల తోడ నాప్తుల తోడను,
పరువు గురు తె' రింగి పలుకకు' న్న,
వ' చ్చు చెడ్డతనము, హెచ్చుగా గాంభీర్య-
హాని ఁజెందు తనకున' పుడు, వేమ.

౧౦౮ అరుదుగాన' డిగిన యతడ' ర్థి ఁగాబోడు,
తరుచుగానె' సగక, దాత గాడు,
దాతక' ర్థికి' ంత తారతమ్యము గల్గు. వి.

౧౦౯ తల్లి దండ్రుల' ందు దాగిద్ర్యయుతుల' ందు,
నమ్మిన నిరుపేద నరుల యందు,
ప్రభువుల' ందు జూడ, భయ భక్తుల' మరిన,
ని' హాము పరము గల్గునె' సగ వేమ.

౧౧౧ "ముట్టు ముట్ట'" నుచును "ముట్టరాద" ందురు,
ముట్టుకు దరి యేమి? మూల మే' మి?
నవ - బిలముల మురికి, నరులక' ందరకును,
పుట్టగానె పుట్టు ముట్టు వేమ.

107 When you talk with th
a ruler, with the wise or

౧౧౨ పర౫ తా నె' స౫క పరులు చెప్పిన ై' న,
ని' వ్యాజాలక' విధినె' సగు వాఁడు,
పొట్టు ౮దినేడి లండి బువ్వలు ౮బెట్టునా. వి.

౧౧౩ అండ ౮దప్పిన నరుడ' తి ధార్మికుని యిల్లు,
౮జేర వలయు, బ్రతుక జేయున' తడు,
ఆవిభీషణునకున' తి గారవంబున,
భూతలమున రాము రీతి, వేమ,

౧౧౪ సకల విద్య౮జూచి, సంతోష పడవచ్చు,
చెయ్యి సాచి, కాసుని' య్యలేడు;
చెలగి యొరులకై' తె చెప్ప వచ్చును గాని,
తాను జేయ లేడు, ధరను, వేమ.

౧౧౫ ధర్మ - సత్యములను, దప్పక చేయని,
కర్మ - జీవి మేలు గాన లేడు,
నిర్మల - హృదయుండు నీ* రూపమునను' ండు. వి.

౧౧౬ ధనము లేమి కులము తక్కువ పడివచ్చు,
ధనము లేమి కీర్తి ౮దలగి పోవు;
ధనము లేమి శుచిని దగ బుట్టని య్యాడు,
ధనము లేమి ఘనత దప్పు, వేమ.

---

112 He will bestow nothing on others, though advised to do so; he cannot give, and is inexorable. Will the covetous wretch, who himself lives on bran, give food to others?

113 When a ruined destitute enters the house of a benevolent man, he will be relieved and made to live: such was the conduct of Râma to Vibhîshana.†

114 It is easy to feel pleasure in the conversation of the learned; but it is more hard to extend the hand and give a farthing: he can easily advise others to be liberal, but cannot become so himself.

115 The evil heart that departs from uprightness and truth shall never see any good. He that is pure of heart shall be converted into Thy form.

116 By want of wealth even caste becomes degraded; all fame is blotted out by want of wealth; poverty leads to the loss of purity, and puts an end to respectability.

---

* నీరూపం substituted for నిజరూపం "own form," which is obscure.

† This verse and several others that allude to the incidents in the Ramayana do not resemble the general style of Vêmana, and perhaps were not composed by him.

౧౧౭ ధనము - లేమి, సుతులు తప్పుల ఁబెడుదురు.
ధనము లేమి పత్ని దాకనాడు;
ధనము లేమె' వరికి తాళ్మికై యుండు. వి.

౧౧౮ చచ్చు వార లె' వరు? చావని వా రే రి?
చచ్చి బ్రతికి యుండు, జనము లె' వరు;
విచ్చలవిడిగా * ను, వివరించి చూడ రా. వి.

౧౧౯ బ్రతుకు వార లె' వరు, బ్రతుకకు' ందు రె' వరు,
బ్రతికి బ్రతుకు లేని, ప్రాణు లె' వరు?
క్షితిని శోధ ఁజేసి, స్థిరముగ ఁజూడరా. వి.

౧౨౦ పెట్టు వార లె' వరు? పెట్టకు' ందు రె' వరు?
పెట్టి పెట్టన' ట్టి దిట్ట లె' వరు?
పట్టు దప్పకు' ండ, భావించి చూడరా. వి.

౧౨౧ పుట్టు వార లె' వరు? పుట్టకు' ందు రె' వరు?
పుట్టి పుట్టన' ట్టి, పురుషు లె' వరు?
పుట్టి పుట్టని యటు, బోధించి చూడరా. వి.

౧౨౨ కట్టు వార లె' వరు? కట్టని వా రే' రి?
కట్టి కట్టు లేని కర్ము లె' వరు?
గట్టిపరచి, లెస్స కనుకల్గి చూడరా. వి.

---

117 When a man becomes poor, his very sons find fault with him; when he loses his fortune, his wife upbraids him; a poor man is thought utterly intolerable.

118 Who are those that die? who are the immortal? who are those who participate both in death and immortality? Judge freely and perceive the truth: *the body perishes, but the soul survives.*

119 Who are those who live? who are they who live not (*to any useful purpose*)? which are they (*inanimate beings*) which can neither be said to live or the contrary. Inquire and examine of these.

120 Who are the liberal and the illiberal? who is the inexorable *miser* that will not effectually relieve the poor? consider and know this without erring.

121 Who are the born and the unborn? what are those that are born and those that are unborn?† discern well that which is born and that which is not born.

122 Who are those that bind and bind not? who are the fools who neither preserve nor preserve not: have eyes and discern this.

---

* విచ్చలవిడి appears to be derived from యథేచ్ఛ to which it is equivalent.

† The body and the spirit.

౧౨౩ ఇట్టి పద్య - పంచకై' ష్యము ఁదెలిసిన,
పెట్టి, పుట్టి, కట్టి, పృథివి బ్రతికి,
చచ్చి, శుద్ధుడ' గుచు, సర్వజ్ఞుడై, నిల్చు
నే' ల్ల మహిమ నీకు ఁజెల్లు వేమ.

౧౨౪ ముక్కు కోపములును, మోహ - లోభంబులు,
†న' క్క జంపు క్రూరమ' ధికమ' య్యె;
కక్కసంబు సేత కాలుని చేతను,
మొక్క ఁబోదురు తుది, మొనసి వేమ.

౧౨౫ చిత్తము గల యోగి శివుని వలెనె యుండు,
మిథ్య - యోగి యుండు మిడత వలెను,
నిత్యుడై' నయోగి నీవలెను' ండురా. వి.

౧౨౬ ఉన్న సరికి మనుజుడు' పకారి గాలేక,
కన్ను గనక నే' ల్ల గర్వములను,
దీనులై' న వారి దిగువాయిగా జూచి,
పరము గనక నూత ఁబడును, వేమ.

౧౨౭ రోగియైన వాడు రోగినే' రుంగును;
రోగిన' రసి చూచి రూఢి గాను,
రోగికి' డిన వాని, రాగి బంగారౌను. వి.

---

123 He who knows the fruit* of these five verses, who aids, is born, stores up, lives, and dies, shall be wise and perfect.

124 Those who have anger in the nostrils,† with desire and avarice in excess, shall, through prodigious cruelty, and through harsh conduct, fall into the hand of Pluto and perish.

125 The saint who possesses a *religious* heart shall shine as a god, but the hypocrite shall perish as a grasshopper; the steadfast saint will resemble Thee.

126 If a man in this life be not a doer of good; if through pride he cannot see with his eyes—if he look upon the poor man as beneath him, he shall never see heaven, but shall fall into the pit.

127 The sick man feels for the sick; and verily when he views the patient, the copper he gives him shall turn to gold.

---

* *Panchaca*, a collection of five, *aishyam*, the future result. These verses have been preserved as characteristic of the author, rather than for their intrinsic value. The mystic meaning is explained in several ways. In the book of *Proverbs* (particularly chap. xxx.) we meet with several passages written in this style.

† Rash, fury: ఆక్రోశం is derived from ఆశ్రవ్యం and కర్కశం, from కర్శం.

V.R. NARLA MEMORIAL LIBRARY
V.R.NARLA
D.P.R.I.
Acc. No.

128 ఎదుటి తన బలంబునే' ంచుకో నేరక,
దీకొని చలముననే' దిర్చెనే' ని,
యెలుగు పంజు సేవకే' ర్పడు చందమా. వి.

129 ఓగు ఖాగె' రుగని యెట్టి మూఢ - జనంబు
లి' ల సుధీ - జనములనే' ంచుఁ జె' ల్లఁ,
మృగపు * తోడ, కుక్క మొరగిన సామ్యమా. వి.

130 నేరని జనులకును నేర్పు నేరములే' ల్లఁ,
చక్క ఁజేతుర' రయ సాధు జనము,
లూ' ప్పు దుర్జనములు తప్పుగనే' ంతురు. వి.

131 దిక్కు లేని రోగి, దీనత ఁబాపిన;
పురుషుడి' హాము నందు పూజ్యుడ' గును;
పరమున' ందు వాని భాగ్యమే' మ' నవచ్చు? † వి.

132 పలుగు వానికే' ల పర - సమృద్ధి ఁదలంప?
పలుగు వాని కే' ల భక్తి పథము?
పలుగు వాని కే' ల పరమా' ర్థ - తత్వంబు. వి.

---

128 If, ignorant of his own powers, and those of his opponent, a man blusters and indulges in wrath, he is like a bear performing the torch-dance, *in which he will of course be burnt.*

129 A fool who knows not right from wrong, if he passes a judgment upon wise men, is like a dog barking against a lion.

130 The good man will correct the errors and omissions of the ignorant, while the wicked man finds fault even with what is right.

131 The man who relieves the poverty of the sick and destitute shall be honored even in this life: but who can tell the happiness he shall enjoy in the next world?

132 What does the miscreant care for relieving others? Can the sinner ever attain to the path of faith? What can a wicked wretch know of spiritual truth?

---

* *Mriga-pa;* the lord of animals, the lion.

† One manuscript adds జీవిన' రయు, జీవి శివుడు వేమ.

౧౩౩ తండ్రి సొమ్మునై' న, దాయాది సొమ్మైన,
పరుల సొమ్ములై' న, పాప్తి - ధనము
దయను దీనులకును దానమి' చ్చిన వాడె
ఋషుల - పుణ్య - జనుడు; పరగ వేమ.

౧౩౪ తనదు సొమ్ము ఁజూడ, దానమి' య్యగ వచ్చు,
న' వని దొడ్డు గాద' దె' వరికైన,
నదరు బెదరు లేక న' న్యుల సొమ్ముల
దానమి'చ్చు వాడు దాత వేమ.

౧౩౫ ధైర్య - యుతునకి' తర ధనమై' న నదురే' మి?
దానమి' చ్చున' పుడె తనకు దక్కె,
నే' లమి మించు పనికినే' వరే' మి సేయుము
ర' డుగు దప్పు తప్పు పిడుగు వేమ.

౧౩౬ ద్రోహ బుద్ధినై' న దొంగరికమునై' న,
సటలనై' న సాహసమునన్నై' న,
సంపద' ధికు చేత, సాధించి ధనమును,
బడుగుకి' చ్చి, బాగు పడును, వేమ.

---

133 Whether his wealth be derived from the estate of his father, from a relation, or from any others—he alone can be considered virtuous* who freely and affectionately bestows it on the poor.

134 Every man may give of his own, and this is no great matter to any one; he alone can be called liberal who without hesitation takes the property of others and bestows it in gifts.†

135 Why should a man of resolution hesitate because the property belongs to another? By bestowing it in charity it becomes his own: what can be done to him? the thunderbolt falls *innocuous* at his feet.

136 Whatever riches have been accumulated either by evil devices, by theft, by fraud, or by any rash act;‡ whoever has hereby become rich, shall still be happy if he bestows much on the poor.

---

* On *Punyam*, see note, page 49.

† The principle inculcated in this and the next verses is also found in the laws of Manu. Vêmana perhaps is not the author of these passages.

‡ Sâhasam; impetuosity, rashness, imprudence.

౧౩౬ నరుడ' టు పరమా'త్మ గురుని ఁజేరిన' పుడ,
హస్తమ' ందు మోక్షము' పుడె చూపు,
విరివి - సంపదలను విర్ర వీగిన జీవి,
పరమె' రుగక యముని పాలు వేము.

౧౩౭ బిడ్డలను, సతులను, పేరైన చుట్టాల
సంపదల, తనువుల, ఁజాల నమ్మి,
సంతసిల్లుచుం' డు తృణభంగురము' ల' న్ని'
తెలియ లేర' దే' మి దెల్ప వేము.

౧౩౮ ఉచితవంతు డై" నను' ద్యోగ - పరుడైన,
సాగిపారి యున్న సమయమునను,
పరులకు' పకరించి పరగ రక్షించును.* వి.

౧౪౦ పట్టు వస్త్రములును, పరగ భూషణములు,
కుదువలి' డుటలె' ల్ల కొదువపడ్డు
ల' నుభవింప కూడద' తడె' ంత వాడైన
న' నుభవింప కొంత హాని వేము.

---

137 When a man has found a superior spiritual teacher, he shall show him happiness, *as distinctly as though it were* in the palm of his hand: but the creature that is puffed up with abundant wealth shall never know happiness; he shall fall into the hand of Pluto.

138 They who have children, wives, and great relations; who rely much on their possessions and their *mortal* bodies, delighting in them, but all are momentarily perishable; they know it not: who can teach this to them?

139 If a prudent man is in any honorable employment, let him, while he is in prosperity, do good to others and relieve his neighbours.

140 It is a very base act to pawn silken vestments or jewels; no man whatever ought to use such *pledges*; if used, they are in a certain degree injured.†

---

* One MS. adds వాక్ప్రసిద్ధి చేత వనర వేము.

† Several verses of a similar tendency are here omitted, as they appear to be spurious. The present one seems to be translated from the Digest of Hindu Law, part I., chap. II., section LX. See Colebrooke's Translation, vol. 1, p. 109.

౧౪౧ మని యుండెడు జనమే' ల్లను,
*చని - పోయిన - వారి పుణ్య - సత్కథలే' లమిత,
వినవలె, కనవలె, మనవలె
†న' నిమిషులకునై' న ఁదెలియద' ంత్యము వేమా.

౧౪౨ ‡పచ్చ ఁజూచువారు, పచ్చ మెచ్చెడు వారు,
పచ్చ మీద వాంఛ పడిన వారు,
పచ్చ విడుచు వాని ప్రభువుగా ఁజూతురు. వి.

౧౪౩ ప్రస్తుతంపు వేళ పద్యంబు చదివిన,
తప్పు ఁగలిగి యున్ననే' ప్పి యుండు,
వెలది సురత వేళ బిత్తలై యుండదా. వి.

౧౪౪ బంగరు ఁబొడగన్న, భామల ఁబొడగన్న,
చిత్తమునను చింత సేయడే' ని
వాడె పరమ - యోగి వర్ణింప జగమ' ందు. వి.

---

141 Let us listen to the histories of those who have lived of old; and attentively read the holy legends* regarding those who are dead: let us live accordingly: the gods† themselves know not what shall hereafter happen.

142 Those who enjoy wealth,‡ those who laud it, and those who long for it, look upon him as a superior who abstains from it.

143 If the song suits the occasion, however incorrect, it is acceptable.§
Where love exists, ornament is superfluous.

144 He who can look upon gold and upon the charms of women with equal indifference, shall be praised as the most perfect of men.

---

* *Punya catha:* a legend the perusal of which is a *meritorious* act. See note, p. 49.

† *Animisha;* a god; literally, one whose eyelids do not move. The gods are represented by statues or pictures, the eyelids of which are of course fixed; and this name I imagine to originate in that circumstance.

‡ The word pacca, literally *yellow*, is said to be sometimes used for gold; but the present verse is the only instance in which I have met with it. Compare verse 148.

§ This verse appears to be translated from the following, by Pandita Rayalu:—

అవసర పఠితావాణీ
గుణగణరహితాపివహతిపరమోదం
రతిసమయేయువతీనాం
భూషాహానిశ్చభూషణంభవతి.

In the third line, బిత్తలి, *naked* is often written బిత్తరి, which signifies *blooming*. The former word is nearly peculiar to the western districts.

౧౪౫ పతి యొప్పిన సతియొప్పును,
పతి సతులో' కటై' న పరమ - పావనమ' ందుక,
సతి పతి న్యాయమె మోక్షం
బ' తులిత పరమా' త్మనై' క్యమ' గురా! వేమా.

౧౪౬ ఆకాశంబున వాయువు,
మాకున దావాగ్నియ' టుల, మానసమ' ందుక,
యేకా, కారుఁడు, జగమున,
జొ్కై' తను ఁదానె వెల్గు, సుమ్మర, వేమా.

౧౪౭ కండ - కావరమున కానరు మరణంబు,
తను మదమున ఁగనడు, తత్వ' మిట్లు,
భోగ - వాంఛ చేత, పుణ్యంబు గానడు. వి.

౧౪౮ తెలుపు మాపు ఁజేసి, దిట్ట - తనంబున,
తెలుపు భస్మముగను తేట - పరచు
విధముకన్న పరుస వేదియు లేదురా! వి.

౧౪౯ దుండగీనికో' కడు, కొండీము చెలికాడు,
బండ రాజునకును బదుచు మంత్రి,
కొండముచ్చునకును కోతియువిందౌను. వి.

---

145 If the wife delights in what pleases her husband, and if the married pair are united as one, this leads to perfect purity. The duties of man and wife *lead to* deliverance *from sin;* this shall form a means whereby they shall be united to the great spirit, *that is of* incomparable *perfection.**

146 *Imperceptible* as air in the sky, and fire in wood, does the first of beings freely pervade the world, and shine independent of others.†

147 By reason of the stoutness of his body he trusts that he shall never see death; through fatness of flesh he fails of seeing the truth; by attachment to pleasure he can see no holiness.

148 If you kill quicksilver‡ and burn it thoroughly, and purify it, there is no better mode of discovering the philosopher's stone.

149 The talebearer is the associate of the villain; a stripling is a fit minister for an inflexible king; and the monkey is the only companion for the baboon.

---

* The great obscurity of this verse requires a paraphrastic translation.

† This principle has been exhibited in many forms in the present author.

Deus est, quodeunque vides, quocunque moveris.

‡ *Telupu* literally is whiteness; compare verse 142: several more verses on similar subjects are here omitted. For తేట we might better read దిట్టపరచి, to *rectify*.

౧౫౦ పుట్టు దుఃఖమునను, పొరలు దుఃఖమునను,
గిట్టు దుఃఖమునను, క్రింద జనును,
మనుజ - దుఃఖము వలె మరి లేదు దుఃఖంబు. వి.

౧౫౧ పెట్టిన' ంత ఫలము పెక్కండ్రకు' పహతి
జేయకు' న్న దాను జెరుపకు' న్ను,
పెండ్లి సేయన' ట్టి పెద్ద ఫలంబురా. వి.

౧౫౨ మేక చంకఁబెట్టి మెలగుచు, మందలో,
భ్రమసి తిరుగు గొల్ల పగిది గాక,
దైవమే' రుగక పెర దైవతముల దల్చు. వి.

౧౫౩ వెర్రి బట్టు వాని వినయంబుల' ధికంబు,
చెడ్డ ముండ ముసుగు చెలగి పెట్టు,
చెడి పె * కొడుకు మిగుల ఁజేయునా' చారంబు. వి.

౧౫౪ పర - ధనములకు చెయి పట్టెను మికిక్కి లి,
సత్యమి' ంత లేక జారుడ' య్యో,
ద్విజుడ' నుకొను దాను తేజమి' ంతయు లేక. వి.

౧౫౫ ఇమ్ము ఁదప్పు వేళ నే' మ్మెల' న్నియు దప్పి,
కాల మొ' క్క రీతి గడుప వలయు,
విజయుడ' నుగు ఁదప్పి విరటుని గొలువఁడా. వి.

---

150 He is born in sorrow and lives in sorrow; he dies in sorrow and goes down *to* the grave: surely there is no grief greater than that suffered by man.

151 To refrain from grieving others is as meritorious as sustaining the poor: and to keep from injuring men is as good a deed as marriage.

152 Those who roam *to other lands in pilgrimage* to find the God that dwells within them are like a shepherd who searches in his flock for the sheep he has under his arm.

153 Who behaves himself more cautiously than a madman? who assumes more modest airs than a poor widow? and who is so strict in religious rites as the worthless?

154 He constantly stretches out his hand to seize his neighbour's wealth, and devoid of all truth he becomes a roving debauchee. So entirely worthless he still calls himself twice-born!

155 If you have missed your opportunity, it is best to lay aside all pretences, and pass your time privately. Did not Arjuna, when unsuccessful, enter into the service of Virata?†

---

* Al. చేడె.

† An allusion to a tale in the Mahâbhârata.

౧౫౬ మెలతన' డవిను' ంచి, మృగము వెంటనె పోవు
రామ - చంద్రుకన్న రసికు డే' డి?
చేటు కాలమునకు చెడు బుద్ధి పుట్టును. వి.

౧౫౭ లంక బోవు నాడు లంకా' ధి - పతి రాజ్య
మ' ంత కీశ - సేనలా' క్రమించె,
చేటు కాలమై' న చెరపన' ల్పుడు ౙాలు. వి.

౧౫౮ రామ - విభుడు పుట్టి - రఘు - కులంబ' లరించె;
కురు - విభుండు పుట్టి కులము జెరిచె,
యెవరి మంచి చెడ్డ లె' ంచి' చూచిన తేట. వి.

౧౫౯ పుర హరునకు నేత పురువు * తా నేసిన,
స్థిరము గల్గు జ్ఞాన జీవమ' య్యె,
నేత కే' మి వచ్చె నిజ - భక్తి హేతువు. వి.

౧౬౦ శుద్ధ - దృష్టి ౙెలిసి, శుక్రున' ంతటి వాడు,
పట్ట లేక మనసు పార విడిచి,
కన్నుబోయి పిదప కాకి చందంబ య్యె. వి.

---

156 Ráma left his spouse at home, and went to seek the antelope *sent to delude him!* Yet where is there one of sounder judgment than Ráma? in the time of misfortune a man is subject to such temptations!

157 On the day when Lanca fell, the kingdom was plundered by an army of apes! When one is in ill luck, the weakest foe is sufficient to destroy us!

158 The race of Raghu was prosperous in consequence of the birth of Ráma therein, while the birth of Duryódhana ruined his entire tribe. The causes of all good and evil in a family are easily perceived.

159 The spider that wove its web over Siva *to conceal him when he fled* was rewarded with superior instinct: yet of what avail was its worthless weaving? Faith will render any work acceptable.

160 Even so clear-sighted a sage as Sucrachâri, by failing to restrain his curiosity, lost an eye, and was reduced to the condition of a crow.†

---

* For పురుగు. In many Telugu words g is commutable into v. So పొదిగి, పొదివి, పగలు, పవలు, తీగ, తీవ, అగుట, అవుట, &c.

† The legends here referred to occur in the Bhagavata and the Ramayana. From its particular action when looking at any object, the crow is imagined by the Hindus to have but one eye.

౧౬౧ పంచా - క్షరి బీజంబుల
న' ంచితముగనే' రుగునా' తడ' ఖిలజ్ఞుండై,
వంచనమె రుగక కువలయ
సంచారము సేయున' తడు శంభుడు వేమా.

౧౬౨ శూద్రుల' ందు బుట్టి, శూద్రుల దూషించి,
ద్విజులమ' నెడు పేరు నిజము ఁజేసి,
మనసు నిల్పకు' న్న మరి శూద్రుడ' ధముండు. వి.

౧౬౩ నోసలు బత్తుడ' య్యో, నోరు తోడేల' య్యో,
మనసు భూతము వలె మలయగాను,
"శివుని గనియెన" న్న సిగ్గే' ట్లు గాద' కో! వి.

౧౬౪ మాదిగె చెయివులను మనసులో బెట్టుక,
మాదిగెలను చెగడు మాదిగే' పుడు
మంచి గుణము లేక మరి ద్విజుడెట్లగు? వి.

౧౬౫ కల్లలా' డు కంటె కష్టంబు మరియును,
కష్టమె' పుడునో' ని గలిగి యుండు
ద్విజుడన' నుట చూడ దిమ్మరితనమ' ది. వి.

---

161 He who truly knows the name that contains five syllables* shall become all-wise; he shall never know dishonor, and, while walking in this earth, shall be changed into the deity.

162 They who are born Sudras, and yet revile Sudras; who hold themselves twice-born, and rely on that title; still, if unable to restrain their hearts, are the lowest of Sudras.†

163 His forehead‡ is that of a worshipper; his mouth that of a wolf; and his heart that of a roaming demon: is he so shameless as to say he has learnt of the divinity?

164 If a man still has in his heart the principles of a Pariar, and yet scorns Pariars, how should he become twice-born while devoid of every good quality?

165 There is no sin greater than that of falsehood: this is an abomination perpetually§ in the mouth: what vagabonds are several who call themselves twice-born!

---

* This is the name *Namasivaya*, one of the most sacred titles of the Supreme Being.

† Every son of a Bramin is considered a Sudra until the ceremony of upanayanam is performed, whereby children are introduced into the caste.

‡ Alluding to the sectarial mark worn on the forehead.

§ ಓಲಿ *óli* or ಓಗಿ *ogi*: these two words are mere expletives to fill the metre; they are sometimes explained *duly, always*.

౧౬౬ విప్ర వరులమ' నుచు, వేదంబు జదువుచు,
ప్రాకృతులను జూచి పరిహసించు,
ధరణి - సురలకన్న డాసరి మతమే' చ్చు. వి.

౧౬౭ వేషమొ' నర గట్టి వెలయ శూద్రత్వంబు
తనకులేద' నుకొను ధరణి ద్విజుడు *
అరిది గిట్టు వేళన' డగు ద్విజత్వంబు. వి.

౧౬౮ సోమ యాజిన' నుచు సొంవుతో వేషంబు,
గట్టి మాంసమే' ల్ల ఁగాల్చి తినును,
ద్విజుడనే' న' నగన' ధికమే' మి తనవల్ల. వి.

౧౬౯ అంతరా - త్మ గనకన' ల్ప - బుద్ధుల తోడ,
మెలగెడు ద్విజులె' ల్ల మేదిన' ందు,
యముని నరకములకున' రుగంగని' ది సాక్షి. వి.

౧౭౦ కల్ల' టికెకుభూతి గట్టిగా పెట్టిన
న' ందులోని కంపుల' డగన' ట్లు,
మెడను త్రాడు వ్రేసి మెరుపుతో ద్విజుడా' నె? వి.

---

166 The lords of the earth† say, "We are pure; we are learned in the scriptures;" they scorn all who are in their natural state. Truly the poorest palmer is better than such boasters.

167 The Bramin, when he has assumed a particular garb, imagines he is no Sudra: is it not strange that his braminhood perishes when he dies?

168 You call yourself a Somayáji‡ and wear a particular dress: why? because you have roasted and eaten flesh! what are you the better for calling yourself a Bramin?

169 Those who imagine themselves twice-born so walk as proves them unable, through their light minds, to see the hidden spirit. This is a witness that they are going to the realm of Pluto.

170 Will the application of white ashes§ do away the smell of a wine-pot? Will a cord cast over your neck make you twice-born.

---

* This elision is here unnecessary. See the Grammar of Nannaya Bhatt, Section xix.

† That is, Bramins who have this title.

‡ One who has performed the *Yagnya* sacrifice is thus styled; at that ceremony a goat is roasted, and every Bramin who assists in the rite is obliged to eat of the flesh.

§ Alluding to the white ashes (called vîbhûti) with which Bramins and others paint their bodies. The cord here mentioned is the braminical thread.

౧౭౧ బిందు రక్తములను, బెరసిన దేహంబు,
చందమె' రుగక ద్విజ-శబ్దమి' డుక,
నడచినను విషుచునొ నరకంబు మృత్యువు. వి.

౧౭౨ భూతి దేహమ' ందు బూసి తేనా యనా?
నిష్ఠ శివుని యంమ నిలుప వలయు,
గాక భస్మము' ందు గాడిదె పొలఁదా? వి.

౧౭౩ ఆకులె' ల్ల ఁదిన్న మేక - పోతులకే' ల్ల,
గాక పోయెన' య్యో కాయ-సిద్ధి,
లోకులె' ల్ల వెర్రిపోకిళ్ల ఁబోదురు. వి.

౧౭౪ బోడి-తలలు, జడలు, బూడిదె పూతలా,
భాషణా' సనములు, వేషములను,
యోగి ఁగాడు, లోన బాగు గాకు' ండెనా. వి.

౧౭౫ వేష భాషలె' రిగి కాషాయ-వస్త్రములల్,
బోడి-నెత్తి గల్గి బొరయుచు' ండ్రు;
తలలు బోడులై' న, తలపులు బోడులా? వి.

౧౭౬ కాలు సేయి వంచి, గాలి నిండగ ఁజేర్చి,
నేల వ్రాలి కొన్ని, నిలిచి కొన్ని,
యాసన ముఖ విద్యల' భ్యాస విద్యలు. వి.

---

171 If he forget the nature of his body which is composed *of flesh and blood*, and pride himself on the title of "twice-born," will death and hell hereby lose their power over him?

172 What are you the better for smearing your body with *sacred* ashes? your thoughts should be set on God alone; otherwise an ass can wallow in dirt as well as you!

173 Even a goat can attain to such "corporeal perfection"* as consists in living on leaves: how apt men are to fall into foolish whims!

174 Bald heads! matted locks! daubing with ashes, harangues, postures, and a religious garb! No man is a saint who is not pure within.

175 *Sanyasis* acquaint themselves with particular words and vests; they wear a brick-red garb and shaven pates; on these they pride themselves; their heads look very pure, but are their hearts so?

176 You bend your legs and arms *according to rule*, and fill your bodies with air, *holding your breath;* sometimes crawling and again standing. These religious postures are mere tricks that are learnt.

---

* The technical term for the state to which those hope to attain who live in forests as hermits.

౧౭౭ కావి - పంచె గట్టి, కడు యోగి వలెను' ండి,
వెలికి గోరుక్ లె' ల్ల విడిచి పెట్టి,
తొడరి తిరుగు వాడు, దొంగ సన్యాస యా. వి.

౧౭౮ కలి - యుగమున బుట్టి, కడతేరగా లేక,
యొడలు బడల జేసి యుగ్ర తపము,
తమరు చేసి యేమి, తత్వంబు గన లేరు. వి.

౧౭౯ ఇల్లునా' లు విడిచి యినుప కచ్చల గట్టి,
వంటకంబు నీరు వాంఛలు' డిగి,
వంటిను' న్న యంత వచ్చునా తత్వంబు? వి.

౧౮౦ జీవ - లింగ పూజ సేసిన వారికి,
శిలల రూపమ' ందు చింత యేల?
చెలగి మధువు గ్రోలి* చేదు రుచించునా? వి.

౧౮౧ శివుడు గలడ' టంచు శిలలకు మ్రొక్కోటి,
వెర్రి జీవులార వెతల విడుడి;
జీవుల' ండె కాక శిలల నేము' న్నది? వి.

---

177 He who assumes a tinted cloak and imitates great hermits, laying aside every external wish, he who pretends to walk this is the hypocritical *Sanyasi !*

178 The sons of this iron age† are unable to attain to heaven ; they vex their bodies with austere penance ! why ? they are ignorant of the truth.

179 If he leaves his house and his wife, binds his loins with iron, and gives up all inclinations for meat and drink, if he chuses to live in solitude, will this gain him heaven ?

180 How should those who adore the living principle‡ still honor images made of stone ? who that has tasted honey will again taste poison.

181 O ye senseless creatures, who bow down to stones imagining that the deity exists therein ! cease from these ideas : it may be in living beings, but what is there in a stone ?

---

* Al. చెలగి చక్కెరతిని.

† Cali yuga. See note, p. 83.

‡ *Lingam :* literally, a feature, characteristic or discriminative mark, such as that of gender. Metaphorically, a *principle* of nature or belief.

౧౮౨ రాతి ప్రతిమ ఁడెచ్చి రాజసంబున నుంచి,
పూజ సేయు నరుడు బుద్ధి మాలి,
భావమ' ంచు పరము భావించ నేరడో! వి.

౧౮౩ జంగమా' ఖ్య, భక్తి సంధి, వేరే లేదు;
సగుణ - భావమి' దియు, శాస్త్ర - విధియు,
నిగుఁణంబు వీడు, నెరవే' ది యెరుగడు. వి.

౧౮౪ ఎంబెరు మతమ' ందునే' సగి మాంసముదిని,
మారు పేర్లు పెట్టి, మధువు ద్రావి,
వావి వరుస ఁదప్పి వలికి పాలౌ' దురు. వి.

౧౮౫ జాతి మతము విడిచి, చని, యోగిగా మేలు,
జాతి తోనె యున్న నీతులే' ల?
మతము బట్టి జాతి మానకు' ంటకొరత? వి.

౧౮౬ కట్టె పేరులో' డ ఁగట్టిచెప్పగ రాదు,
కాన రాదు లోని కలితనంబు,
జంగమై న పిదప జాతినే' ంచగ రాదు. వి.

---

182 A man makes a stone image, and sets it up in dignity, and worships it! he is devoid of sense. He cannot comprehend the deity that dwells within him!*

183 The *term* "Zangam" is a *mere* denomination: faith forms the tie (*between him and the deity*)—no more. It is a qualified state of being: this is the tenet ordained *for our belief*. This man has erred: he knows not the inscrutable.†

184 Those who embrace the Embari‡ sect eat flesh, change their names and drink wine: they transgress the lines of consanguinity and become the portion of the grave.

185 It is good to forsake tribe and caste and become a hermit: what is the good of instruction so long as you retain your caste? It is base, after embracing a creed, to hesitate about giving up caste.

186 As pieces of wood of *various kinds*, when formed into a ship, *are no longer distinguished by their names, and* their interior qualities are undistinguished; so after entering the Zangam sect, a man's *former* caste is forgotten.

---

* See note, page 33.

† This and a few other verses are allowed a place in the present volume, as specimens of the mystic theories inculcated by this writer, and admired by those who imagine them intelligible.

‡ Or Sâtânî: one species of dissenters from the common faith of the Hindûs.

౧౮౭ వేద - విద్యలే' ల్ల వేశ్యల వంటివి,
భ్రమల బెట్టి తేటపడగని' యవు,
గుప్త - విద్యయొకటి కుల - కాంత వంటిది. వి.

౧౮౮ వేద - శాస్త్రములను విననే' మి ఁగుడిచిరి,
యరిది తిరిగి చత్తుర' ందరి' ండ్లు,
బ్రహ్మ మహిమ ఁదెలసి బ్రతుకుట నిజమయా ! వి.

౧౮౯ వ్రతములె' న్ని యైన వట్టి చిక్కులె కాని,
యాత్మ చిక్కు గానన' లవి గాదు,
ఆత్మ చిక్కు బాపున' తడె పో ఘన - యోగి. వి.

౧౯౦ జనన - మరణములను, సంధ్య, క్రాడును లేదు,
సంధ్య క్రాడు లేదు, జనని కె' పుడు,
తల్లి శూద్రురాలు తానె' ట్లు బాపడు. వి.

౧౯౧ పెతర యన్నమ' నుచు, బ్రీతితో బిలిపించి,
కాకులకును బెట్టు కర్ములార !
కాకుల' ందునే' మి ఘనులకు బెట్టుడీ. వి.

---

187 The books that are called the vedas are like courtezans, deluding men, and wholly unintelligible ; but the hidden knowledge of God is like an honorable wife.

188 What are you the better for listening to the vedas and sastras ? you roam from house to house, and then die. Learn the greatness of God, and verily you shall live.

189 Your religious rites, however numerous, are mere entanglements : these give you no power to loose the bondage of the soul. He alone is a saint who has obtained freedom.

190 The daily prayers and the braminical cord are wanting both at birth and at the time of death : his mother never enjoyed either of these : and if his mother be a Sudra, how can he be a Bramin ? *

191 You call it " food for your ancestors," but you call the crows together, with all kindness, and give it to them, ye formal professors ! what is the good of charity to crows ? give rather to good men !

---

* The ceremony of upanayanam (see page 115) is never performed upon female children of Bramins, who thus are, says Vêmana, no better than Sudras.

౧౯౨ పిండములను జేసి పెతరుల ఁదలపోసి,
కాకులకును బెట్టు గాడ్దిలార,
పియ్యి దినెడు కాకి పెతర యెట్లాగయా? వి.

౧౯౩ నల్ల బోడి తలలు, తెల్లని గొంగళ్లు
నొ'డల బూడ్దె-పూత, యెంటి-రోత!
యిట్టి వేషములును పొట్ట కోసమె సుమీ, వి.

౧౯౪ కంబళములు గట్టి గంతలు గజ్జెలు,
బోడి-తలలు కావి బొరయు చీర
లా'త్మ-దేవ * పూజ ల'వి సేయ నేరవు. వి.

౧౯౫ మానసపు విరక్తి మసలకనా'త్మలో,
బోడి తలల సొంపు పొల్పు మీర,
కడుపు కొరకు ఁదిరుగు కష్టంపు మతి తోడ. వి.

౧౯౬ పుస్తకములు, జడలు, పులితోలు, బెత్తంబు,
కక్షపాలలు, పది-లక్షలై'న,
మోత చేటు గాని మోక్షంబు లేదయా. వి.

---

192 O ye asses! why do you make balls of food and give them to the crows in the name of your ancestors! How can a dung-eating crow be an ancestor of yours?

193 Shaven heads, and a dress of white woollen, smearing with ashes, and disgusting bodies! Truly such habiliments are used for the sake of the belly alone!

194 A rug, bells, anclets, bald pates, and a dyed vest! these are insufficient for the worship of God who is a spirit.

195 He who walks not in self-denial in his heart, and only prides himself on the grace of a shaven head, lives for the sake of his belly, with an evil mind.

196 A breviary, matted locks, a tiger skin, a staff, a reliquary,† and so forth: he merely has the trouble of carrying these about; they can never effect his salvation.

---

* Al. ఆత్మ-పెంక-పూజ.

† More literally, a pouch or knapsack wherein the implements used in worship are carried about. "*And so forth*" lit. *for ten lacks*. See note, p. 99.

197 హృదయము పదిలంబై' తే,
గుదిగొను సన్యాసమునకు కొమ్ములు గలవా?
యిది యెరుగరు చదువ' య్యాలు,
యిది ముక్తికినా' స్పదంబు మహిలో వేమా.

198 ఆసనముల బన్ని, యంగంబు బిగియించి,
యెు' డలు విరుచుకొ నెడు యోగమే' ల్ల,
జెట్టి సాము కన్న చింతా' కు తక్కువ. వి.

199 కడుపు బోరగింది, కన్నులు ముకుళించి,*
బిర్ర బిగుసుకున్న బీద - యోగి,
యమని బారి గొర్రె యత డే' మి సేయును? వి.

200 రేచక, పూరక, కుంభక,
సూచకముల రాజ - యోగి సుస్థిర మతియై,
లో చూపు జూడనో' ల్లక,
వాచా బ్రహ్మంబు పలుక వద్దుర వేమా.

201 పడి పడి మ్రొక్కగనే' టికి,
గుడి - లోపల కఠిన శిలల గుణములు చెడునా?
గుడి దేహమా' త్మ దేవుడు,
చెడు - రాళ్లకు వట్టి పూజ సేతురు వేమా?

---

197 If thy heart be set aright, what is the good† of regular ordination as a monk. Scholars are ignorant of this, that the heart is the only basis of salvation.

198 Religion that consists in contriving various postures and twisting the limbs is just one straw inferior to the exercises of the wrestler.

199 The wretched ascetic pushes out his belly, winks his eyes, and strains with all his body ! He is like a sheep bound for sacrifice, and no better !

200 Be not like those haughty monks who imagine that by *the gestures appointed for* respiration, inspiration, and retention of the breath, they have attained to wisdom. In the absence of inward vision boast not of mere oral divinity.

201 Why bow and fall down *in worship ?* will the hard stone in the temple change its nature ? The true temple is the body, the soul is the god therein ; empty is the worship ye pay to these worthless stones.

---

* Al. చీకిలించి "blinking with the eyes:" contracted, for the sake of the metre, into చీకించి.

† Lit. *Has a hermit horns ?* Horns being considered, as among the Jews, marks of power or dignity.

అం౨ పలుగు రాళ్ల ఁదెచ్చి, పరగ గుడుల ఁగట్టి,
చెలగి శిలల సేవ జేయనే' ల?
శిలల సేవ ఁజేయ, ఫలమే' మి గల్గురా? వి.

అం౩ ఉపవసములను' న్ననూ' ర - పంచై పుట్టు;
తపసియై దరిద్రతను వహించు,
శిలకు ఁమ్రొక్క-న' గును జీవమ' డుగు బొమ్మ. వి.

అం౪ ఇహము విడిచి ఫలములి' ంపుగ గలవ' ని,
మహిని బలుక్ వారి మతము కల్ల,
ఇహము లోన బరమునె' సగుట గానరో. వి.

అం౫ వ్రాత వెంట గాని, వరమి' డు దైవంబు,
సేత కొలది గాని, వ్రాత గాదు,
వ్రాతక' జుడు కర్త సేతకు దా కర్త. వి.

అం౬ దోసకారియైన, దూసరికాడై' న,
పగతుడై' న, వేద - బాహ్యుడై' న,
వట్టి లేని పేద వానికి' దగునీ' వి,
ధనికునకు నె' సంగ దగదు వేమ.

అం౭ కంటి కంటిమ' నుచు, కర్మ' ధికారంబు,
వెంట బట్టి చెడును, వెర్రి జనుడు,
బట్ట బయిట ముక్తి బాటించి చూడరో! వి.

---

202 Why collect *slabs of* marble, build temples with them, and delight to worship stones? What profit have you of adoring a stone?

203 He that fasts shall become *in his next birth* a village pig; he that embraces poverty shall become a beggar; and he that bows to a stone shall become like a lifeless image.

204 False is the creed of those who hold that it is profitable to renounce the present life: cannot ye see that eternal existence commences in this life.

205 The deity bestows on us that alone which is destined to us; what we gain is the result not of fate but our own conduct. Bramha is indeed the author of destiny, but we are the agents ourselves in all we do; *and shall be* rewarded or punished accordingly.

206 Be he an evil doer, or a reviler, spiteful, or unlearned,* if he is destitute it is fit to bestow alms on him: but what is the good of giving to those who already possess.

207 The fool says "I know, I have learned!" he slavishly follows the creed of works. He cannot see the truth when it is plainly revealed to him.

---

* Or anti-scriptural.

౨౦౬ తాను విమలుడై' న, తన గుణమ' ంతయు,
శివునికీ' ని గురువు, చెడుగు గురువు,
గుడ్డి గుర్ర మె' క్కి, గుడి దిర్గిన' ట్లౌను. వి.

౨౦౮ జార - పురుషు మీద, సద్భక్తి సలుపుచు,
పతికిని చ్చకంబు, ఁబడయు భంగి,
పరము కొరకు యోగి, పాటించు దేహంబు. వి.

౨౧౦ తనువు లోన జీవ - తత్వ మె' రుంగక,
వేరె కలద' టంచు వెదుక నే' ల,
భానుడు' ండ, దివ్వె ఁబట్టి వెదుకు రీతి. వి.

౨౧౧ చదువుల' ందు లేదు, శాస్త్రంబులను లేదు;
వాదములను, భైవ - భేదములను,
బయిటను' న్న ముక్తి, బాటించ లేరయా. వి.

౨౧౨ చచ్చు వారిని గని, చావు నిశ్చయమ' ని,
తత్వ మె' ల్ల నా' త్మ దలచి తెలివి,
నదరు, బెదరు, లేక, నడరిన ముక్తుడు. వి.

౨౧౩ బొమ్మలా' ట వాడు, బొమ్మలనా' డించు,
భువిని జనులు చూడ పొలుపు మీర,
తాను మరగియుండి, దైవమా' డించురా. వి.

---

208 The teacher who has *in his own esteem* become pure, and yet has not devoted his entire heart to God, is the vilest of instructors: he is like him who should attempt to ride the ring on a blind horse.

209 Like as a woman who fixes her heart on a strange man, treats her husband with wheedling fondness; so does the devotee nourish his body—*not for its own sake, but* with a view to attaining the next world.

210 Ignorant that the living principle exists in your body, why do you search imagining that it is to be found elsewhere! ye are like one who, while the sun shines, should search with a lamp.

211 It is not *to be found* by study; it is not in *royal* courts, neither in disputations nor in drawing distinctions in the divinity *according to discordant* creeds: ye cannot perceive the great object, though in itself evident.

212 He who sees that all men must die, and, knowing death is certain, fixes his soul in meditation on the divine essence; who is free from fear and alarm, by the force of wisdom—this is the perfect man.

213 Just as a shewman plays his puppets, while he lies hidden, so does the deity, while he conceals himself, admirably govern men.

అరర పర - యువతి రతంబు, పాటించి కోరితే ;
కోటి పూజలె' ల్ల, కొల్ల బోవు,
సెగకు పొంత వెన్న, చెడడె తాపము చేత. వి.

అగఴ తప్పు రూపు గట్టి, ధరలోన దిరిగెడు,
సేతలె' ల్ల, మిత్తి జేరు విధము,
కడుపు నిండని' ంత, కష్టంబులే' లరా. వి.

అగట వాక్కు శుద్ధి లేని వాడు, చండాలుండు,
ప్రేమ శుద్ధి లేక, పెట్టుటె' ట్లు,
మెసలు భక్తుడై' న, నోరు తోడేల' యా. వి.

అగఴ పరగ బొమ్మ - గుడ్డు * బరికించి చూచిన,
కులముల' న్ని' యందు గూడ బుట్టె
న' ందరో' కట గలయన' న్న దమ్ములె కదా? వి.

అగఴ కూడ' దే' మి జేసె, కులమే' మి చేసెను,
భూమి యేమి జేసె, బొందిక' ట్టె,
నరుడు బడెడు పాట్లు, నగు బాట్లు చూడగా. వి.

---

214 If a man meditates adultery with the wife of his neighbour, when he gazes at her, all the fruits of his former good deeds, however numerous, shall melt away, as surely as butter in the heat of fire.

215 All acts that are performed† under a false guise are but *paths* leading to death : why is all this labor undergone to fill the belly ?

216 He who is devoid of purity of speech is *no better than* a Pariar : to what end is liberality devoid of affection ? he is in his forehead a worshipper, but in his mouth a wolf.‡

217 If we carefully observe and examine the universe, we shall see that all castes equally originated therein : then all are equal : surely all men are brothers ?

218 What matters food, or caste, or country, so as to affect our bodies ? Surely the trouble men take *about caste* is all ridiculous !

---

* For బ్రహ్మాండం, the mundane egg.

† The word seta, answering to *pani*, work, is used colloquially instead of the gerund form.

So అట్లా చేసేపనికిమెచ్చినారు is the same as చేసినందుకు.

‡ See verse 163 and note.

V.R. NARLA MEMORIAL LIBRARY
V.R.NARLA
D.P.R.I.
Acc. No.

౨౧౯ కానలేరు గాని, కలి - యుగంబునను' న్న,
మనుజుల' ందరికిని, మానమె' కటి,
డాష్టికుల' గు వారు, తమవలె జూడక,
పరుల బోవనా' డుదురు ర వేమ.

౨౨౦ జాతుల' ందునే' ట్టి జాతి ముఖ్యము చూడ,
యెరుక లేక ఁదిరుగనే' మి గలదు,
యెరుక గలుగు మనుజుడే' జాతి గలవాడు. వి.

౨౨౧ చావు వచ్చిన' పుడు, సన్యసించేదె' ట్లు,
కడకు మొదటి కులము జెడిన యట్లు,
పాపమె' కటి గలదు, ఫలమే' మి లేద' యా! వి.

౨౨౨ ఊరులు, పల్లెలు, మానుక,
వారక యడవిం జరించి, వాడ' (రుద' ంచుక, *)
వేరులు, ఁగూరలు, మెసవెడు,
వీరడికె' † ట మోక్ష - పదవి? వినరా వేమా.

౨౨౩ శూద్రుల' నుచు భువిని, శూద్రుల బోనాడు
మాలకన్న చెడుగు మహిని లేదు.
నరకమునకునే' గు నష్టమై' న వెనుక. వి.

౨౨౪ పూజకన్ననే' ంచ, బుద్ధి నిదానంబు,
మాటకన్ననే' ంచ మనసు దృఢము;
కులముకన్న మిగుల గుణమె ప్రధానంబు. వి.

---

219 They cannot perceive in this iron age that the respectability of all men *in regard of caste* is the same. The blustering fool looks upon no one as his equal, and scorns all men.

220 Consider ; is any one caste superior to the rest ? what is the use of living without understanding ? the man of understanding may be born in any tribe whatever.

221 What is the profit of turning religious at the time of death, as if your former state were thereby altered ? your sins remain unchanged and you are none the better.

222 He leaves the towns and villages, and unweariedly roams the wilds, as though this were any extraordinary merit ; how shall the simpleton who feeds on roots and herbs attain to the abode of bliss ?

223 There is not a viler wretch in the earth than him who scorns other men, calling them Súdras : after his death he shall fall into hell.

224 Wisdom is a surer reliance than empty worship : the mind is more to be depended on than mere words; and a man's virtues are of more importance than his caste.

---

* Al. జరించి, వాఁకరుడ' ంచుక.

† Al. వీరడికట.

అఅ౪ కులము హెచ్చు తగ్గు, కొదవలు పని లేదు,
సాను జాతమ యెయ్యి, సకల కులము,
హెచ్చు తగ్గుమాట లే' ల్లే' రుంగగ వచ్చు? వి.

అఅ౫ గ్రామము, భూములు, మానుక,
ప్రేమయు దయ యింత లేక, భీకర - మతులై,
భామల, సుతులను, వదలుక,
బాముల బడనే' ల, యడవి పట్టున, వేమా.

అఅ౬ మాలవానినే' ల, మహి మీద నిందింప
నె' డల రక్త మాంసమె' కటి గాదె?
వాని లోన మెలగు వాని కులంబే' ది? వి.

అఅ౭ మాల - వానిన' ంటి, మరి నీళ్లి మునిగేరు,
మనుజ - కర్మ* చేత మాలడ' య్యె,
నే' ల దెలియలేరొ యీ నర - పశువులు. వి.

అఅ౮ మాదిగె యన వద్దు, మరి గుణ మె' నరిన,
మాదిగ' ని వసిష్ఠు, మగువ దేడె, †
మాదిగె గుణము' న్న మరి ద్విజుడ' గునయా? వి.

అ౩౦ శిలను ప్రతిమ చేసి' చీకటి' ంటను బెట్టి,
మ్రొక్క వలదు, వెర్రి మూఢులార!
యుల్లమ' ందు బ్రహ్మ యుండుట దెలియరు. వి.

---

225 Disputations as to which caste is the best are all fruitless: all the tribes originated in the same origin: who can decide as to the superiority or inferiority of any one.

226 They desert their own town and land, and, devoid of the smallest love and affection, with repulsive manners, they leave both wives and sons, to suffer misery—and to what end is it?

227 Why should we constantly revile the Pariar? are not his flesh and blood the same as our own? and of what caste is He who pervades the Pariar *as well as all other men*?

228 Why should you plunge in water *to purify yourself* if a Pariar touches you? He became what he is in consequence of his sins in a former birth: *how stupid are those* who cannot comprehend this?

229 Call not him an outcast who possesses a good disposition. Did not *the hermit* Vasishtha take a Pariar wife? how can he be called a Bramin whose qualities are those of a Pariar?

230 O make not a stone image, to be put in a dark chamber and worshipped! oh ignorant creatures, know ye not that the deity dwells in the heart alone!

---

* Al. మూలకర్మములన. † తేడు for తెయ్యడు.

231 మాలవాడ' యినను మరియా' త్మ మీదను,
మనసు నిల్పె నే' ని మాల గాడు
మనసు నిల్పకు' న్న, మహి మీద మాలడు. వి.

232 తాత గన్న తల్లి, తమ తండ్రి గను తల్లి,
తన్ను గన్న తల్లి, తల్లి తల్లి, *
తల్లి శూద్రురాలు, తా నె' ట్లు బాపడో. వి.

233 తాత జనించె కన్యకకు,
తండ్రులు తామును కుండ గోళకుల్,
మాత పరానుకూలి, [మరి
మకుఁవ] దౌపది భర్త లే' వురుఁ,
నీతుల జెప్ప, పాండవుల
నీమములి' ట్టివి, ? యంచు నే' న్నుచుఁ,
భూతలమ'ందు మికిఁలిగ
ఱూమెల ఁజేసిరి! వెర్రి వేమనా.

---

231 Though a man be by birth an outcast, if he orders his heart aright he is no outcast: he who cannot govern his affections is the vilest of the vile.

232 If your grandfather's mother, and your father's mother, your own mother, and your mother's mother's mother, be a Sûdra woman, how can you be a Bramin.†

233 Their grandsire was born of an unmarried woman, their fathers and they themselves were the illegitimate children of a wife and a widow. Their mother was a lover of strange men, and then her five husbands! If you talk of their morals, such were the practices of the Pândavas. These falsehoods are the greatest in the world!‡

---

* Al. తల్లి - తల్లి - తల్లి - తల్లి - తల్లి.

† See note, page 120, where similar absurd arguments are used.

‡ These are allusions to the incidents related in the Mahabhárata, the Iliad of India (to use Sir Wm. Jones' expression), wherein the deeds of the Pândavas are described. The *grandsire* is Vyâsa, whom Yôjanagandhi bore to Parásaru: the Pândavas were born of Cunti Dêvi and of Mâdri, wives to king Pandu; the "mother" is a term equally applied to these wives: and Draupadi was the wife by turns of the five sons of Pandu: who were Dharmarâz, Bhîma, Arjuna, Nacula, and Sahadeva, the three first being sons of Cunti Dêvi and the last two the offspring of Mâdri. The last couplet sometimes appears thus, with a defective rhyme.

జ్ఞాతుల జంపు పాతకులు,
పాండవులే' వురు సత్యుల' ంచుదా,
భూతలమె'ల్ల ద్రొక్కఁగను,
పుణ్యులు లేరూరు బొంక వేమనా.

233 తనదు తల్లి లంజె, తన యాలు మాదిగె,
శ్రీ పతికి గురువు వసిష్ఠుడ' రయ
తపము చేత ద్విజుడు! తర్క-ంప కులమె'ట్లు? వి.

234 జాతి వేరు లేక, జన్మ-క్రమంబున,
నెమ్మదిని నభవుని, నిల్పెనే' ని,
యఖిల జనులకె' ల్లనా' తడు ఘనుండయా. వి.

235 ధర గిరులు జలధుల న్నియు,
పరికింపగ ప్రళయమునను, భస్మా-కృతులౌ
సురలును మునులును జనగా,
నెర యోధులును ండ గలరె నేర్పున వేమా?

236 ఊర్వి వారికె ల్లనె' క్క-కంచము బెట్టి,
పొత్తు గుడిపి కులము, పొలియ జేసి,
తలను చెయ్యి బెట్టి, తగ నన్న జెప్పరా? వి.

237 గట్టు రాళ్ల దెచ్చి, కాళ్ల చేతుల ద్రొక్కి,
కాసె-యులుల చేత, గాసి జేసి,
మొరప-రాళ్ల కెరగు, మొప్పెలనే' మందు! వి.

---

234 His mother was a prostitute, and his wife a Pariar; yet Vasishtha* was the tutor to the noble Râma: by austerities he became a Bramin, but if you look to his caste, what is it like?

235 He is the truly excellent man, and superior to all the sects, who draws no invidious distinctions between the castes: by practising the rites ordained for his tribe he will fix the deity in his heart.

236 This earth, with its mountains and seas, shall in the final destruction be all consumed: then shall the gods and the prophets perish, and how shall even the victorious survive?†

237 Place one dish before all the men in the world and let them eat together, abolishing their castes: lay thy hand on their heads, and convince them *that their present distinctions are absurd.*

238 What can we think of the fools who bring mountain-stones *together*, knock them about with their hands and feet, and after tormenting them with mason's chisels, bow down to the rugged blocks?

---

* Urvasi, the courtezan, was his mother; Arundhati his wife.
† Or, Then shall only the spotless live.

తేటగీ తోలు - కడుపులోన, దొడ్డి వాడు' ండగ,
రాతి గుళ్లలోన, రాశి బోయ,
రాళ్లు దేవుడై' న, రాసులు మింగవా? వి.

తరం రాతి బసవని గని, రంగుగా మ్రొక్కుచు,
గునుక* బసవని గని, గ్రుద్దుచు' ండ్రు;
బసవ భక్తులె' ల్ల, పాపులు తలపోయ. † వి.

తరం మన్ను మెత్తి కరిగి, మరి రూపు గావించి,
గుంట నిండ బూడ్చి, గురుతు నిల్పి,
మనుజులె' ల్ల గూడి, మరి దేవుడ' ందురు. వి.

తరం మంచి శకునముల' ని, యెంచి పెండిలి యాడ,
వారలో' కరు లేరు, వసుధలోన; ‡
జనుల కర్మములను, శకునముల్ నిల్పునా? వి.

తరం గూబ యెక్కి న' ట్టి, గురము కి పాడుగ బెట్టి,
వెల్లి పోదుర' ంత వెర్రివారు
గూబ యేమి చేసె, గురమే' మి చేయును? వి.

---

239 While he who is *alone* honorable dwells with your own fleshly bodies,‖ why should ye heap up *offerings* in temples made of stone. How can gods made of stone feed on those heaps?

240 If you see a bull made of marble, you bow down ceremoniously to it; but if you see a trotting bullock you *do not scruple to* beat it; surely the worshippers of the bull are wretched sinners!

241 You apply clay *over the waxen mould*, melt it, and form a certain figure: fill the hollow *with melted metal*, and set up *the statue* as a sign; then people assemble and call this a god!

242 Of all those who looked well for good omens at their marriage, has even one survived *free from the common fate of mortals?* Not one! men depend on their conduct alone: can any omens render them stable?

243 They leave a house desolate if an owl perches upon it: they flee as if mad: what mischief has the owl done? what fault is there in the house?

---

* Al. గుండుబసువ. † Al. పశువులెమరియేమి.

‡ Al. వరసిచూడ which gives an incorrect rhyme.

§ See notes on II., 177 and 192.
‖ Lit. in the belly of the skin, that is, within the skin.

తరర విష - సహితులు నరులు, విష - ధరులె' న్నగ,
వృషభ వృషణములను, విరియ గొట్ట,
నఘము వచ్చు కడకునా' యువు కొదువ' గు. వి.

తరఱ వేము' పాలు బోసి, వెయ్యే' ండ్లు పెంచిన,
చేదు విడిచి తీపి, జెందన' టుల
నో' గు గుణము విడిచి, యుచితజ్ఞుడ' గునె' ట్లు? వి.

తరఒ వాడ వదినెకే' ల, వావి వర్తనములు?
చాడి గానికే' ల, జాడ బుద్ధి?
మూఢ మతులకే' ల, మదముతో జ్ఞానంబు. వి.

తరఓ నేరన' న్న వాడు, నెర జాణ మహిలోన,
నేర్తున' న్న వాడు, వార్త - కాడు;
యూరకు' న్నవాడె యుత్తమో త్తముడె' ందు. వి.

తరక దూలా' లు పెంకిను' ండిన,
వాలాయము చేటు వచ్చు, వసుమతి లోన,
లోలాక్షి విడిచి పెట్టిన,
మేలిమి గా బ్రతుక వచ్చు, మేదిని వేమా.

తరగ మానినీ మనోజ - మందిరా' నందై' క
లోలుడో' ల్లడూ' ధ్వ లోక సుఖము
మాల వాడ కుకర్, మరియ' న్న మె' రుగునా. వి.

---

244 How wicked are the *cruel who venture to geld oxen :* they will certainly meet with retribution.

245 Though you were to nourish a margosa tree with milk for a thousand years, will it lose its bitterness and become sweet? Never will the sinner change his nature, however instructed.

246 What can the prostitute know of the feelings of consanguinity? or the talebearer, of propriety and sense? or the stupid fool, of discretion?

247 He who says, "I know nothing," is the shrewdest of all: he who says, "I am learning," is a mere talker. He who holds his peace is the wisest and the best.

248 He who *forms vile connections* will certainly suffer for them; forsake them and live at ease.

249 He who is *devoted to sensual pleasures* shall never know the joys of the next world. Can the dog reared by a Pariar have any better food?*

---

* The expressions used in this and a few other verses are such as cannot with propriety be translated into English. Some epigrams are wholly omitted as objectionable.

౨౫౦ తొత్తు తొత్తె కాని, దొర - సాని గాబోదు
హత్తడె' పుడు, దానికై' న గుణము,
మిత్తి కూళ్ల దొంగ, మేలె' ర్గ నేర్చునా. వి.

౨౫౧ నాడెమై' న చెడిపె,* నయమె' రిగి మెలంగు;
విటుని కుస్తరించు, వివరమె' రుగు;
బానిసై' న తొత్తు, పాటించ రాదయా. వి.

౨౫౨ పందన ధికు జేసి, ఁబవరంబునకు ఁబంప,
పారి - పోవు కార్య భంగమ' వును
పారు వాడు బంటు పనికి రాడె' ందును. వి.

౨౫౩ తిరుమలకును ఁబోవ, తురక దాసరి ఁగాడు,
కాశి ఁబోవ, లంజె గరిత గాదు,
కుక్క సింహమ' గునె, గోదావరికి ఁబోవ. వి.

౨౫౪ కులుకు గుబ్బ ఁజూపి, గొబ్బున గరగించి,
చేతి కాసు లె' ల్ల, చేర దీయు
న' తను చేతి కత్తుల' మరంగ కాంతలు. వి.

౨౫౫ ఆనుకూల్యము గల యంగన గలిగిన,
సతికి పతికి పరమ - సౌఖ్యమ' మరు,
ప్రాతికూల్యయై' న, పరిహరింప సుఖంబు. వి.

---

250 She who is *low by nature* can never be made a lady; no good quality can ever attach to her: will one who lives by stealing beggar's morsels ever get any thing better?

251 An elegant courtezan will conduct herself with civility: she caresses her lover, and is prudent: but who pays any attention to a vulgar slut?

252 If a coward is made a general and sent to battle, he will fly, and all will be ruined: of what avail is a soldier who flees the enemy?

253 Though a Turk go to the sacred hill *of Tripety*, he does not become a palmer; going on *pilgrimage* to Benares will not make a modest woman of a prostitute; though a dog go *to the sacred stream of* the Godaveri, will it make him a lion?

254 At the sight of her charms you are melted *with love*, and the courtezan strips you of every farthing. Surely lovely women are the darts in the hand of Cupid.

255 If the wife be agreeable to her husband, this forms the sweetest happiness to the married pair. But if she be disagreeable, the only happiness is in quitting her.

---

* Al. ౮౦౫.

అగట గొప్ప పిరుదు గన్న, * కుచ - కుంభముల గన్న
చెప్ప రాని చోట చేవ † గన్న
ముప్పిరి - గొనున' య్యె మొనసిన మోహాంబు ‡ వి.

అగఙ "కాశి! కాశి!" యనుచు, కడు వేడ్క-తో బోదు
ర' ందు గలుగు దేవుడి' ందు లేడే?
యిందున' ందు గలడు, హృదయంబు లెట్లైన' న. వి.

అగచ మతము దారి మరచు, మధురా' ధరము జూచి,
మగువ రూపు జూచి, మనసు మరచు,
యోని జూచి, సర్వ యోగంబు మరచు, రా. వి.

అగఛ నీళ్ల మునుగ నే' ల? నిధుల మెట్టగ నే' ల?
మొనసి వేల్పులకును మ్రొక్క నే' ల?
కపట - కల్మషములు కడుపులోను' ండగా. వి.

---

256 If he sees plump limbs, a fair breast, *and other charms*, surely three-fold love§ will enter, and quell even a hermit.

257 "Benares! Benares!" cry they, and delight to travel there: yet is not the same God here as there? If thy heart be right he is there and here also.

258 Gazing at a sweet lip he forgets the path of religion: when he sees a woman's face he forgets himself. * * *

259 To what end is it that you plunge in the holy waters? Why go and touch sacred places? Why attempt to worship the deity while your bellies are full of foul hypocrisy?

---

* Al. కొప్పచెలుపుగన్న or కొప్పబిరుదుకన్న.

† Al. చోటుచెలమ, or నెలమ, *i.e.*, the corner of the mouth; also, a pit in a rock. Al. చెలిమి agreeableness, affection, gracefulness: చేవ plumpness is perhaps the true reading.

‡ Al. మునికై' నమోహంబు.

§ *Mup-piri*; perhaps from ముప్పురి (from పురి a thread or stand in a cord), and *mu* for *mûdu*, three. It is commonly applied in the poets to strong passion: so

ఉ॥ ముప్పిరి కొన్న వేడ్క నర
మోహినిపై నెలకొన్న, &c.
Vicramarca Charitra, v., 191.

క॥ నెప్పించి, పెద్ద కోపము
ముప్పిరి కొన, నాగ పాశముల బంధించెన్.
Vishnu Purana, VIII., 188.

౨౬౦ కూడు చీర బాసి, గుళ్ల పంచల బడు
న' ట్లు వ్రా సె బ్రహ్మ యతుల నుదుట,
తో యజా - క్షి జేర, దోషంబుల' ంటునా? వి.

౨౬౧ కుంటి కుక్క కే' ల, కుండేటి పరువులు?
పిరికి బంటు కే' ల, బిరుదు గొడుగు?
ముసలి ముండ కే' ల, ముసి ముసి నగువులు? వి.

౨౬౨ ఎంత భూమి దిరిగి, యే పాటు బడుచు' న్న'
న' ంటనీ' కప్రాప్తి వెంట దిరుగు;
భూమి క్రొత్తయై' న, భోక్తలు క్రొత్తలా? వి.

౨౬౩ పరగ జలకమా' డి, పట్టె నామము దీర్చి,
నీరు - కావి పంచె, నెరయ గట్టి,
వార - కాంత జూచి, వ్రతమే' ల్ల మరుచు రా. వి.

౨౬౪ మనసు నిల్వ లేని మాయ - విరక్తులు,
మనసు పడుదురో' క్క మగువ మోద
యిట్టి వ్యర్థ జన్మ మీ' బ్రతు కే' టికి? వి.

౨౬౫ తొడల మెరుపు జూచి, తోరంపు కుచములు, *
వార కొప్పు గలుగు వనిత జూచి, †
విటుడు నిలుచు నె' ట్లు, విరహా' గ్ని జొరకను? వి.

---

260 To give up food and apparel, and lie about in the porches of temples, is the fate written *for their sins* in the foreheads of monks: what would they be the worse for familiarity with women?

261 Can a lame dog equal the swiftness of the hare? What has a cowardly soldier to do with *honorable* insignia and the *golden* umbrella. * * *

262 Wherever you roam, whatever toils you undergo, your fate is *unalterable and* still follows you: though the lands *you wander in* be new to you, you remain the same.

263 After *religiously* bathing, and drawing the line and streak in his forehead, and trimly putting on a tinted vest, should he chance to see a courtezan, he forgets all his vows!

264 Those false asceticks who are unable to stay their heart, let their thoughts dwell on a woman: how unprofitable is their life! to what end were they born?

265 When he beholds the beauty of her form, and her flowing tresses, how can the lover abstain from loving a beauteous woman?

---

* Al. దొడ్డచన్నులుజూచి.

† Al. వనిత సొగసు కొండె వంక జూచి.

౨౬౬ కాశి నీళ్లు మోసి, కాళ్లు మొగము వాచి,
యెందు సుఖము లేక నే' ండి యెండి,
చచ్చి, వెనుక ముక్తి, సాధింప గలర' కో? వి.

౨౬౭ దేశ దేశములను, గాసిలి, తిరుగంగ
నా' త్మయందు ధ్యానమ' ంటుకొనునె?
కాసులకును దిరుగ, కలుగునా మోక్షంబు? వి.

౨౬౮ కచ్చమీది యాస, కనకంబు పై యాస
లేని వాడు, పుడమి లేని వాడు;
గలిగెనే' ని, యితడు గానంగ రాడయా. వి.

౨౬౯ వలపు డీరెనే' ని, వనజాక్షి యధరంబు
ములక - పంటి గిజరు, ముష్టి రసము,
చింత లేని వేళ, జీడి - సమానమో* వి.

౨౭౦ చదువులె' ల్ల జదివి, సర్వజ్ఞుడై యుండి, †
బ్రహ్మ విద్యలె' ల్ల, పదట గలిపి,
యిరుకు యోనిజూచి, పరమయోగము మాను. ‡ వి.

---

266 Though you bear about the sacred water of Benares and your feet and faces swell with the heat of travel, devoid of repose, how shall you after death attain heaven *by such means*! §

267 Though you roam from land to land, how can this fix religion in your heart? how can travelling about for the sake of alms gain you heaven?

268 He who has no desire *of women* or of riches, is nowhere to be found in the earth: should there be such a one, his virtue would yet be unknown to men.

269 When love is over, the cherry lip of the rosy girl is tasteless as the pulp of the night-shade berry, or the juice of the poison-nut. When you do not care for it, it is as disgusting as the milk *of the mango leaf*.

270 After going through all his studies, and attaining consummate wisdom, after making nothing of divinity, *the moment* he sees *a fair woman* he forgets all his sanctity.

---

* Al. చింత - చుండు రసము జీడి రసము బోలు.

† సర్వ &c. Al. చాలవివేకియై.

‡ Al. యోనిచూచి, పొంగి, యోగంబు మరుచును.

§ Alluding to the men who carry water drawn in the Ganges to Ráméswaram, where they pour it over the idol.

౨౭౧ తాను నిలుచు చోట, దైవము లేద' ని,
పామర జనుఁడు తిరుపతుల దిరిగి,
జోము వీడి చేతి సొమ్మె' ల్ల ఁబో - జేసి,
చెడి గృహంబు తాను ఁజేరు వేమ.

౨౭౨ కాశి, మధుర, కాంచి, గయ, ప్రయాగయు, సేతు
వా' స తోడ వీటినా' త్మ ఁజూచి,
వాసనను దెలియడు, వట్టి వెట్టి విధంబు. వి.

౨౭౩ చదువు జదువనే' ల, సన్యాసి గానే' ల,
షణ్మతముల జిక్కి చావనే' ల;
యతని భజన జేసి, యాత్మలో దెలియుడీ. వి.

౨౭౪ మనము లోన బుట్టు, మరి కోర్కుల' న్నియు;
కోర్కుల' ందు ముక్తి కుదురు పడదు;
మనము బ్రహ్మమ' నుచు, మదినె' రుంగఁ లేరు. వి.

౨౭౫ చదువుల' న్ని జదివి, చాల వివేకింప,
కపటికే' న్ననే' ల, కలుగు ముక్తి?
దాలి - గుంట కుక్క దలచిన చందము. వి.

---

271 Fools roam to holy places imagining that the deity is not to be found where they dwell: they merely exercise their limbs* and squander their money; they are ruined, and so return home!

272 Casi, Madura, Conjeveram, Gaya, Prayaghi, Sêtu; though a man visit all these holy places with an ardent mind, what benefit does he derive? this is mere drudgery! †

273 To what end is all this reading? what is the fruit of a monkish life? why perish entangled in the six *conflicting* creeds?‡ worship Him, and know Him who dwells in your heart!

274 All our passions originate in the heart: but emancipation from sin is inconsistent with these desires: can ye not see that the soul is one with the divinity?

275 Though he have read all that can be read, and be an acute disputant, never shall the hypocrite attain to final happiness. His meditations are like those of the dog on the dunghill.§

---

* Lit. Get rid of the cramp, or torpidity in the limbs.

† A great number of verses appear in various manuscripts, exhibiting the same sentiment in various forms; a few alone have been inserted in the present chapter as amply sufficient.

‡ The six doctrines denominated Pâshanda, Bauddha, Châr vâca, Saiva, Gânêsa, and Vaishnava.

§ In real misery, though apparently at ease. This verse appears in several different forms.

౨౭౬ తరుచు చదువు చదువ, తర్క వాదమె కాని,
దివ్య - జ్ఞానమునకు తేట పడదు ;
పసిరి * కాయ పురుగు పగిదిని చెడిపోవు. వి.

౨౭౭ అవును వేమన్న జెప్పిన యాత్మ బుద్ధి
దెలియ లేన ట్టి యజ్ఞాని దేబెలకును
తలకు బాసిన వెంట్రుక వలెను జూడ
భుక్తి ముక్తులు హీనమై పోవు వేమ.

౨౭౮ ఇట్టి సాధు - విద్య, యెంత లేద' ని చూచి,
గాథ - విద్య నేర్చి కాన లేక,
సాధు సజ్జనముల సాంగత్య మె' రుగక,
బాధ పడుదురు తుద, పరులు వేమ.

౨౭౯ ఇదియు పరమ' ట' ంచుని' తర - చింతల విడి,
మనసు జెదర నీక, మట్టు పెట్టి,
కొదువ లేక నిలువ, కోర్కలు ఫలియించు,
మనసు లోనను' ండు మహిమ వేమ.

---

276 Excessive study leads only to disputatious talking; a man does not hereby attain divine knowledge: he is *entangled therein* like a silk-worm in its shell.

277 Verily the foolish wretches, who are unable to comprehend the mental wisdom taught by Vêmana, shall perish like a hair when separated from the head, devoid of sustenance here and perfection hereinafter.

278 Those who look upon this excellent knowledge with scorn, and learn only abstruse sciences, shall not attain to it; they shall never know the society of the good and wise, but shall, as strangers *to virtue*, ultimately fall into misery.

279 And he who holds this superexcellent, who gives up all other cares, who lets not his mind wander, but restrains it, he shall stand fast without fail, all his wishes shall be accomplished, and his soul shall be full of glory.

---

* This word is often erroneously spelt పిసినికాయ.

THE END.

NOTES

CONTAINING GENERAL EXPLANATIONS.

On the difficulty of translating religious expressions, page 107. Defects of Vêmana, 32. His calling himself mad, 63. Inelegance of language, 81. The same verse often repeated, 66. These verses are by some imagined to be riddles, 62, 91. The Hindus often satirize their gods, 70. The creed taught in this author, 45, 49, 73, †. On transmigration, 104. On absorption, 109, 115. On *tatwam*, 28, 36, 41, 70, ¶ 116.

GLOSSARIAL INDEX

TO NOTES EXPLAINING PARTICULAR WORDS.

The contract and altered forms are denoted by the word "for."

The initials of the same *class* are mingled: క, చ, త, and ప being considered the same as గ, జ, ద and బ into which they often change.

	Page
అంజనం	61
అండు	63
అక్కజం for ఆశ్చర్యం ...	107
అగుట	63
అదిగో	88
అనిమిషులు	111
అమృత	35
అయ్య	59
ఆన, నీయాన	68
ఆస for ఆశ	16
ఇండు	63
ఇదిగో	88
ఇల	64
ఇహం	78
ఉత్పలం	70
ఉపనయనం ... 74, 135,	140
ఉసురు	64
ఎడ for ఎక్కడ ...	24
ఒగి	135
ఓజ for యోచన ...	43
ఓలి for ఒగి	115
గ changeable into వ ...	114
కంకణం	54
గండపక్షి	96
కక్కసం for కర్కశం ...	167
కడుపాళి	121
గతి	66
కన్నతండ్రి	89
కరణం	96
కర్త	36
కర్మం ... 50, 50,	59¶

	Page
కళ	47
కలక	46
కలియుగం	118
కల్పతరువు	41
కాయసిద్ధి	117
కాలం	70
కొమ్మలు	122
కాశి	41
గీము for గృహం ...	103
గురం for గృహం	75, *78
గురువు	28, 35
గొనం for గుణం ...	84
గోరంత	48§
గ్రాంధికం	22, 33
గ్రామ్యం	22, 43
జంగం	46
చండాల	38
చద్ది for చలిది ...	61
జముడు for యముడు ...	103
జాళువా	63
చీమంత	85
జీవి	28, 64
జున్ను	45
చూచు ...	28, 43‡
చెవినిల్లు	83
చేమ	73
తత్వం	20, 26, 30, 55, 98
తనరుట	24
తామర	70
దాయాది	46
తాళక	31

	Page
తిరం for స్థిరం ...	26
తిలకం	72
దుడ్డుట	94
దుస్సంధి 25, 42, *43 † 49 §	59
తెలుపు	112
దేనము for ద్యానం ...	16
తొత్తు	46
ద్విజుడు 29, 54, 59,	71
ధర్మం 31, 50, 71,	90
ధాత్రి	11
నాడెం	61
నెయ్యి	59
పంకజాక్షి 55,	75
పంచాక్షరి	115
పచ్చ	111
పదవి	83
పదివేలకైన 48 ‖, 56, 85,	See వెయ్యి
బమ్మ for బ్రహ్మ ...	55
పరం	63
పరమాత్మ	48
పాదపూరణకం 24, 41, †,	43*
బిత్తలి 111 (and see I. V.	48)
పుండరీకం	55
పుణ్యం 42, 49, 50, 109,	111
బుద్బుద	98
బెళుకు	61
బొమ్మ for బ్రహ్మ and	
బొమ్మగుడ్డు for బ్రహ్మాండం	125
బోయ	81
బ్రహ్మ 70,	78
బ్రాహ్మణుడు	59
ప్రాప్తి	12
మచ్చరం for మత్సరం ...	52
మది for మతి	16
మరి	11
మహి	11
మాయ ... 48,	100
మిత్తి for మృత్యు ...	25

	Page
ముక్తి ... 16, 32, ‡	58
ముని	99
మ్రోగు	91
యుగములు	83
మ్రోగం	92
మ్రోగి 92, 92, 101,	102
రుచులు	23
రోత	53
లింగం 78,	118
లింగజంగం 60,	139
వశం	73
విచ్చలవిడి	106
విటక విటుడు	69
వినరా	11
విప్రుడు 41,	59
వీభూతి	116
వెయ్యి 48 ‖, 99	see పదివేల.
వెర్రివేమన	49
వేస for వేషం	29
శివ ... 25, 58,	76
శూద్రుడు	59
శ్లేష	90
సద్ది for చలిది	61
షణ్మతములు	136
సన్నిపాత	7
సాధక	21
సాధన	21
సాధ్యం	21
సాహసం	109
సిరి for శ్రీ	84
సుండి	36
సుమా	36
సుమ్మి	36
సేత	125
సోమయాజి	116
స్వామి	74
హంస	32
హరిహరాదులు	53

INDEX TO INITIAL WORDS OF THE EPIGRAMS.

		Book	Verse
అంకిలెత్తిగి	...	౧	౧౧౯
అంగమెల్ల	...	౧	౧౯
అండదప్పిన	...	౩	౧౧౩
అండములను	...	౩	౭౯
అంతకొరత	...	౧	౧౩౬
అంతరాత్మ	...	౩	౧౬౯
అజ్ఞానమె	...	౧	౫౨
అడవితిరుగ	...	౧	౬౮
అడుగదగు	...	౨	౧౯౮
అధికస్తూక్ష్మ	...	౨	౨౦౮
అదనెరిగిన	...	౨	౧౯౫
అధికజనుల	...	౩	౧౦౮
అధికమైన	...	౨	౬౭
అధికుడైనరాజు	...	౧	౧౬౦
అనగననగ	...	౧	౬౧
అనుభుగాని	...	౧	౨౧
అన్నమదము	...	౨	౧౮౫
అన్నముధికమైన	...	౩	౮౦
అన్నమరుగ	...	౩	౧౬
అన్నిజాడలు	...	౨	౧౩౦
అప్పుదూయ	...	౨	౬౭
అరయతరుచు	...	౧	౭౦
అరుసుగానడిగి	...	౩	౧౦౯
అర్థవంతు	...	౩	౩౦
అలయచేసిమలచి	...	౩	౩౮
అల్పబుద్ధి	...	౨	౮
అల్పసుఖము	...	౧	౧౫౫
అల్పుడెపుడు	...	౧	౩౦
అల్పుడైనవాని	...	౨	౧౮౮
అల్లువాని	...	౩	౫౩
అవునువేమన్న	...	౩	౨౭౭
ఆకటికిదొలంగు	...	౨	౧౯౬

		Book	Verse
ఆకలన్నవారి	...	౩	౧౮
ఆకాశంబున	...	౩	౧౮౬
ఆకులెల్ల	...	౩	౧౭౩
ఆడితప్పువార	...	౨	౧౨౨
ఆడువారిగన్న	...	౧	౨౦
ఆత్మలోనశివు	...	౨	౮౮
ఆత్మశుద్ధిలేని	...	౧	౩
ఆనుకూల్యము	...	౩	౨౫౫
ఆపగాలివెంట	...	౨	౧౮౦
ఆపదందుజూడు	...	౨	౬
ఆరురుచులు	...	౧	౧౨౨
ఆలిమాటలు	...	౨	౧౩౩
ఆలివంకవార	...	౨	౩౨
ఆలివంచలేక	...	౨	౧౨
ఆలుపసిసౌఖ్యము	...	౨	౨౦౬
ఆలుబిడ్డలుధన	...	౨	౫౫
ఆలుమగనిమాట	...	౨	౧౫
ఆలురంభ	...	౨	౭౧
ఆశకన్న	...	౨	౧౭౧
ఆశగోసివేసి	...	౩	౧౦౨
ఆశచేతమనుజు	...	౧	౮౦
ఆశలడెగగోసి	...	౧	౧౬౮
ఆశలనెడుత్రాళ్ల	...	౧	౧౬౬
ఆశలుడుగగాని	...	౩	౮౧
ఆసనములబన్ని	...	౩	౧౬౮
ఆసపాపజాతి	...	౨	౬౦
ఇంగలంబుతోడ	...	౩	౭౪
ఇంచుకంతబోన	...	౨	౪౮
ఇంటియాలు	...	౧	౭౨
ఇంటిలోని	...	౧	౧౪౮
ఇంతిజూచెనేని	...	౨	౨౪
ఇంతితనదుపేరు	...	౩	౩౨

		Book	Verse
ఇంద్రియపరవశు	...	౧	౬౨
ఇంద్రియముల	...	౧	౯౯
ఇచ్చకముభువి	...	౨	౬౩
ఇచ్చిపుచ్చుకొన్న	...	౨	౨౦౧
ఇచ్చువానియొద్ద	...	౨	౭
ఇచ్చేవారల	...	౧	౧౩౦
ఇట్టికనుల	...	౧	౧౨౫
ఇట్టిపద్యపంచ	...	౩	౧౨౩
ఇట్టిసాధువిద్య	...	౩	౨౭౮
ఇదియుపరమ	...	౩	౨౭౯
ఇనుమువిరిగె	...	౧	౫౦
ఇమ్ముదప్పి	...	౩	౧౫౫
ఇరుగుపొరుగు	...	౩	౧౭
ఇల్లునాలు	...	౩	౧౭౯
ఇహమునందు	...	౩	౨౭
ఇహమువిడిచి	...	౩	౨౦౪
ఈకపటనాట	...	౧	౧౪౪
ఈతకంటె	...	౨	౨౨
ఉండియుండిజ్ఞాన	...	౩	౪
ఉచితవంతుడైన	...	౩	౧౩౯
ఉత్తమునికడుపు	...	౨	౨
ఉత్తమోత్తముండు	...	౧	౧౦౧
ఉన్నసరికి	...	౩	౧౩౬
ఉపవసము	...	౩	౨౦౩
ఉప్పకప్పరంబు	...	౧	౧౬
ఊర్వీజనులు	...	౧	౧౧౭
ఊర్వీవారికెల్ల	...	౩	౨౩౭
ఊనురులేని	...	౧	౫౭
ఊరకుంటదెలియ	...	౧	౧౭౪
ఊరులుపల్లెలు	...	౩	౨౨౨
ఊర్ధ్వలోకమందు	...	౧	౮౪
ఎండవేళచీక	...	౧	౧౪౫
ఎండినమానెక	...	౧	౧౪౬
ఎంతకష్టముండు	...	౧	౧౪౦
ఎంతచదువు	...	౨	౫౨
ఎంతభూమిదిరిగి	...	౩	౨౬౨
ఎంతసేవజేసి	...	౨	౮౨
ఎంతెరుమత	...	౩	౧౮౪

		Book	Verse
ఎక్కడిసుతులెక్కడి...		౧	౧౬౫
ఎక్కడైనయాశ	...	౧	౬౯
ఎట్టివానికైన	...	౨	౮౬
ఎట్టిస్త్రీలగనిన	...	౨	౧౪౯
ఎడ్డెదెల్పవచ్చు	...	౨	౬౮
ఎదుటితనబలంబు	...	౩	౧౨౮
ఎద్దుకన్నదున్న	...	౨	౩౯
ఎన్నాళ్లనుదా	...	౧	౧౪౧
ఎన్నిమతము	...	౨	౧౫౫
ఎన్నియెన్నిపూజ	...	౨	౧౭౮
ఎరిగినశివపూజ	...	౨	౮౯
ఎరుకకన్న	...	౧	౧౭౨
ఎరుకమాలువాడు	...	౧	౧౧
ఎరుకలేని	...	౨	౧౪౦
ఎరుగువాని	...	౧	౨౯
ఎర్రదానివాడు	...	౨	౧౪౬
ఎలుగుతోలు	...	౨	౧౩
ఎల్లిరేపునేము	...	౩	౬౮
ఎవ్వరిగుణము	...	౧	౧౪
ఎవ్వరెరుగకుండ	...	౨	౧౧౯
ఏమిగొంచువచ్చె	...	౩	౧౦౦
ఏరుదాటిమెట్ట	...	౧	౧౬౯
ఏవంక	...	౨	౬౨
ఒకటిక్రిందనొకటి	...	౩	౧౫
ఒకరినోరు	...	౧	౧౩౩
ఒక్కతోలు	...	౨	౧౬౭
ఒడలుబడల	...	౨	౧౮౫
ఒడలుబెంచు	...	౨	౧౦౧
ఒడ్డుపొడుగు	...	౨	౧౩౧
ఓగునోగు	...	౧	౩౧
ఓగుబాగెరుగరు	...	౩	౧౭౯
ఓజమూలుపొలతి	...	౨	౧౭
కంటికంటిమనుచు	...	౩	౨౦౭
కండకావరము	...	౩	౧౪౭
కంబళములు	...	౩	౧౯౪
కచ్చమాదియూనె	...	౩	౨౬౮
కట్టువారలెవరు	...	౩	౧౨౨
కట్టెపేరులోడ	...	౩	౧౮౬

		Book	Verse
కడకనఖిలము	...	౨	౨౦౫
కడకనింద్రియము	...	౨	౨౦౩
కడగిగాలి	...	౩	౭
కడగివట్టియూస	...	౧	౧౫౭
కడుపుకేల	...	౨	౯౫
కడుపుచిచ్చు	...	౨	౯౧
కడుపునిండ	...	౧	౧౦౦
కడుపుబోర	...	౩	౧౯౯
కడుపులోని	...	౩	౧౦౧
కడువిచిత్ర	...	౨	౮౪
కనకగ్రామ	...	౩	౬౭
కనకపెడల	...	౨	౯౯
కనియుగాన	...	౧	౩౯
కనియుండి	...	౧	౧౭౩
కనులుపోవువాడు	...	౧	౧౩౪
కన్నపుత్రు	...	౨	౧౬౪
కన్నులందుమద	...	౧	౧౬౭
కప్పరంపు	...	౧	౯౫
కరగకరగ	...	౨	౧౩౯
కలిగిధర్మమివ్వ	...	౩	౫౨
కలిగినమనుజుండు	...	౨	౨౬
కలిగిపెట్టలేని	...	౩	౧౯
కలిమిగలిగెనేనికాము	...	౨	౨౫
కలిమిగల్గనేమి	...	౨	౨౦౭
కలిమినాడునరుడు	...	౧	౩౮
కలిమినాడుమగని	...	౨	౭౩
కలియుగమునసున్న	...	౩	౧
కలియుగమునబుట్టి	...	౩	౧౭౮
కలుషమెల్ల	...	౧	౯౦
కల్మషంబుపోక	...	౧	౧౯౫
కల్లగురుడు	...	౧	౮
కల్లటికెకుభూతి	...	౩	౧౭౦
కల్లనిజము	...	౧	౧౮
కల్లలాడుకంటె	...	౩	౧౬౫
కల్లలాడువాని	...	౨	౨౦
కష్టలోభి	...	౧	౩౫
కసుగుబనికిజేసె	...	౧	౧౩
కస్తురి	...	౧	౧౫౨

		Book	Verse
కాంతకుంక	...	౨	౧౫౦
కాకిగూటిలోన	...	౧	౧౦౫
కాగలపనులెల్ల	...	౨	౧౧౨
కానలేడునుదురు	...	౧	౧౯౧
కానలేరుగాని	...	౩	౨౧౯
కానివానిచేత	...	౧	౩౩
కానివానితోటి	...	౨	౧౩౮
కాపుబలిమియున్న	...	౩	౬౬
కామిగానివాడు	...	౨	౨౧౧
కాలముతనకిక	...	౩	౭౦
కాలవశముబట్టి	...	౧	౧౫౬
కాలుసేయి	...	౩	౧౭౬
కావిపంచె	...	౩	౧౭౭
కాశికాశియనుచు	...	౩	౨౫౭
కాశినీళ్లు	...	౩	౨౬౬
కాశిబోడు	...	౧	౮౯
కాశిమధుర	...	౩	౨౭౨
కుంటికుక్క	...	౩	౨౬౧
కుండపగిలెనేని	...	౧	౮౨
కుక్కగోవుగాదు	...	౨	౨౧౨
కుక్కతోక	...	౨	౧౮
కుక్కయేకతంబు	...	౨	౧౮౭
కుక్కయేమిదొరుగు	...	౨	౩౩
కులముగలుగు	...	౨	౧౩౭
కులములేని	...	౨	౧౮౨
కులములో	...	౧	౨౭
కులమువలన	...	౨	౧౯౦
కులముహెచ్చు	...	౩	౨౨౫
కులుకుగుబ్బ	...	౩	౨౫౮
కూటవాని	...	౩	౭౧
కూటికినెడ	...	౧	౧౨
కూటికివగలేక	...	౨	౧౨౯
కూడదేమిజేసె	...	౩	౨౧౮
కూడుగుడిచి	...	౨	౨౧౩
కూడుచీర	...	౩	౨౬౦
కూడువిడిచియుశత	...	౩	౧౦౮
కూలినాలిజేసి	...	౧	౬౫
కొంకణంబు	...	౨	౬

		Book	Verse
కొండరాళ్లు	...	1	197
కొండెగాడుజూవ	...	1	46
కొమ్మదిమ్మరైన	...	1	31
క్రొవ్వుబట్టు	...	3	32
కోతిబట్టి తెచ్చి	...	1	65
కోపమునసుఘనత	...	3	47
కోపమునసునరక	...	3	60
కంకపారుచుండు	...	1	31
కంగిగోవుపాలు	...	1	103
కట్టురాళ్లడెచ్చి	...	3	136
కడనగలపురుషు	...	3	97
కతముచేసినట్టి	...	1	112
కతముజూతమంటె	...	1	136
కద్దెగణము	...	3	5
కాజుకుప్పె	...	1	2
కాడ్డిమేసు	...	1	64
కాడ్డియేమెరుంగు	...	1	197
కాలికాలికలసె	...	1	184
కాలిలేనిదీప	...	1	97
కీముపిడిచి	...	3	104
కుణయుతునకు	...	1	98
కుణవతియగు	...	1	28
కుణవిహీనజనుని	...	3	103
కురముగూడు	...	1	122
కురుడనగాపరమా	...	1	170
కురుడనగామొద	...	1	128
కురుపుచిల్లగింజి	...	1	126
కురుపుతానైన	...	3	4
కురుపునకునుపుచ్చ	...	1	20
కురుపులేకవిద్య	...	1	142
కూబయెక్కినట్టి	...	3	213
కొడ్డుటాపు	...	1	178
కొప్పపిరుదు	...	3	246
గ్రామముభూ	...	3	216
చంపదగిన	...	1	23
చంపదలచు	...	3	97
చక్రదనము	...	1	105
చక్రరగలుపుక	...	1	54

		Book	Verse
చచ్చువారలెవరు	...	3	118
చచ్చువారినిగని	...	3	211
చచ్చేచచ్చేననుచు	...	1	108
చదువుచదువ	...	3	213
చదువులందులేదు	...	3	211
చదువులందు	...	1	97
చదువులన్ని	...	3	215
చదువులెల్ల	...	3	210
చదువువానికన్న	...	1	197
చన్నగవరీతి	...	1	107
చమురుగలుగు	...	1	93
చాకివాడుకోక	...	1	21
చావువచ్చినవుడు	...	3	211
చిక్కియున్న వేళ	...	3	97
చిత్తమనెడు	...	1	197
చిత్తముగల	...	3	114
చిత్తశుద్ధి	...	1	62
చిప్పలోనబడ్డ	...	1	136
చూలువలన	...	1	97
చూవువెలయ	...	1	122
చెట్టుచేమ	...	1	146
చెడినమానవుల	...	1	131
చెడ్డవాని	...	1	60
చెప్పలోని	...	1	124
చెరుకులోనైన	...	3	93
చెవినినిల్లుగట్టి	...	3	1
చెవులుగోరును	...	1	100
చేకొనుచును	...	3	60
చేటువచ్చె	...	1	90
జంగమాఖ్యభక్తి	...	3	193
జననమరణములకు	...	1	192
జననమరణములను	...	3	190
జనుడు తెలివి	...	3	93
జపముబాహ్య	...	1	93
జాణలైన యట్టి	...	1	13
జాతిమతము	...	3	194
జాతివేరులేక	...	3	134
జాతులందు నెట్టి	...	3	110

C. L. Venkatachariyar Naidu & Co,
AERATED-WATER SHOP,
Bazaar St., Trivellore, M.S.M:

		Book	Verse
జాతులండుమిగుల	...	౨	౧౨౮
జారపురుషు	...	౩	౨౦౯
జీవభావ	...	౧	౭౯
జీవమేడనుండు	...	౧	౧౨౮
జీవలింగపూజ	...	౩	౧౮౦
జీవిపోకముండె	...	౧	౧౭
జీవిలోననుండు	...	౧	౧౮౨
జీవుఁజంపుటెల్ల	...	౨	౪
జ్ఞానమెన్న	...	౩	౩౯
జ్ఞానులమని	...	౩	౯౩
తండ్రికన్న	...	౨	౧౬౨
తండ్రిసొమ్ములైన	...	౩	౧౩౩
తగినకులజుడైన	...	౨	౧౨౪
తత్వముతెరమైన	...	౧	౧౩౭
తత్వమెరుగువాడు	...	౧	౭౬
తత్వహీనులుండ్రు	...	౨	౧౭౨
తనకుఁజేయుమేలు	...	౩	౧౦౬
తనకుప్రాప్తిలేక	...	౨	౧౬౦
తనకులేనినాడు	...	౩	౮౪
తనగుణము	...	౧	౬౩
తనదుతల్లి	...	౩	౨౩౪
తనదుదాన	...	౨	౧౨౬
తనదున్నపతి	...	౨	౩౫
తనదు భ్రాతలెల్ల	...	౨	౭౬
తనదుమనసు	...	౩	౮౫
తనదుదేహమందు	...	౨	౧౧౪
తనమదికపట	...	౧	౨౨
తనదుసొమ్ముజూడ	...	౩	౧౩౪
తనుదాడెలుసుట	...	౩	౭౬
తనువలచినఁదా	...	౧	౧౧౪
తనుపుయెవరి	...	౨	౩
తనుపులో	...	౩	౨౧౦
తనుపువిడిచి	...	౨	౧౨౦
తన్నుజూచి	...	౨	౧౯౯
తన్నుతానెరుగడు	...	౨	౫౦
తన్నుఁదెలియు	...	౩	౮౬
తప్పురూపు	...	౩	౨౧౫
తప్పలెన్న	...	౨	౧౮

		Book	Verse
తరుచుచదువు	...	౩	౨౭౬
తరుణిసొగసు	...	౨	౩౭
తలనుపాగపైని	...	౧	౫౯
తల్లికెదురుకొను	...	౩	౧౨
తల్లిదండ్రిమోద	...	౧	౭౪
తల్లిదండ్రిజావ	...	౨	౧౬౯
తల్లిదండ్రులందు	...	౩	౧౧౦
తాతగన్నతల్లి	...	౩	౨౩౨
తాతజనించె	...	౩	౨౩౩
తానన౦గ	...	౧	౧౨౪
తానుగుడువలేక	...	౧	౪౧
తానునింద్రియ	...	౨	౧౭౩
తానువిమలు	...	౩	౨౦౪
తామసించి	...	౧	౭౪
తాముగడన	...	౩	౨౨
తాముగన్నవారు	...	౧	౧౦
తాముదినక	...	౩	౨౩
తామునిలుచుచోట	...	౩	౨౭౧
తాముబలిమి	...	౩	౨౧
తారకంబుజూచు	...	౧	౧౨౩
తావసించుచోట	...	౧	౬౫
తిట్టికొట్టిరేని	...	౧	౧౬౪
తిట్టినేనిమొట్టు	...	౩	౫౮
తిరిగితిరిగినరుడు	...	౧	౧౬౨
తిరిపెగాడైనను	...	౩	౨౦
తిరుమలకును	...	౩	౨౫౩
త్రిరివానిమిగుల	...	౨	౫౪
తీపిలోనతీపి	...	౨	౨౬
తీర్పనార్పలేని	...	౧	౪౦
తుంటవింటివాని	...	౨	౧౧౭
తుమ్మచెట్ల	...	౨	౨౧౦
తెలుపుమాపుజేసి	...	౩	౧౪౬
తేనెతెరల	...	౧	౬౩
తేనెవంచదార	...	౨	౩౪
తొడలమొగపు	...	౩	౨౬౫
తొత్తుతోతెకాని	...	౩	౨౫౦
తొత్తుతోటిపొందు	...	౨	౩౪
తొత్తుతోటిపొందు	...	౨	౧౦౩

		Book	Verse
తోలుకడుపు	...	3	౨౩౯
త్రాసునుపడినే	...	౨	౧౯౭
దాచినధనము	...	3	౨౮
దాతగాని	...	౨	౭౮
దానధర్మములను	...	3	3౬
దానమడుగు	...	౨	౧౫౯
దానములనుసేయ	...	౧	౧౬౨
దానమొసగుకన్న	...	౧	౮౬
దిక్కులేనిరోగి	...	3	౧3౧
దీపంబులేని	...	౧	౧౬౮
దుండగీనికోకడు	...	3	౧౮౯
దూరదృష్టిగన	...	3	౫౫
దూలములను	...	౧	౧౨౬
దూలాలు కొంకి	...	3	౨౮౮
దేవపూజ	...	౨	౨౧౮
దేశదేశములను	...	3	౨౬౭
దేశవేషములను	...	౧	౧౮౯
దేహములెస్సగ	...	౧	౧౫౯
ద్వైవమతుల	...	3	౮౭
ద్రొంగతనము	...	౧	౧౫3
ద్రొంగతెలివిచేత	...	౧	౧౯౭
ద్రొంగమాట	...	౧	౮౭
ద్రొడ్డవాండ్లు	...	౨	౮౦
ద్రోహునిచ్చు	...	3	౬౯
ద్రోసకారి	...	3	౨౦౬
ద్రోహబుద్ధి	...	3	౧3౬
ధనముగూడ	...	౧	౧౨౯
ధనములేకయున్న	...	౨	౨౦౦
ధనములేమికులము	...	3	౧౧౬
ధనము లేమియనెడు	...	3	౬౫
ధనములేమినుతులు	...	3	౧౧౭
ధనమెచ్చినమన	...	౧	౧౮౨
ధనమేమూలము	...	3	౬
ధనవిహీనుడైన	...	3	౨౬
ధరగిరు	...	3	౨3౬
ధర్మకంటకుండు	...	3	3౧
ధర్మమన్నవినరు	...	౨	౧౫౮
ధర్మమరసిచూని	...	౧	౧౬౧

		Book	Verse
ధర్మమునకు	...	3	33
ధర్మసత్యము	...	3	౧౧౫
ధార్మికునకు	...	౨	౧౫3
ధైర్యయుతుడ	...	3	౧3౫
నక్కవినయము	...	౧	౮౬
నరుడటుపరమా	...	3	౧3౭
నల్లబోడితల	...	3	౧౯3
నాడెమైనచెడిపె	...	3	౨౫౧
నారయననవచ్చు	...	౧	౫౫
నిక్కమైనయుంచి	...	౧	౮
నిజములాడువాని	...	౨	౬౧
నిత్యంబుకాని	...	౧	౧౬3
నిన్నుజూచుచుండ	...	౧	౧౧౧
నిన్నుజూచెనేని	...	౧	౫
నిరుపేదల	...	౨	౧౯౮
నీటిలోనిప్రాత	...	౧	౧౯౬
నీరుకారమాయె	...	౧	౯౭
నీవాడిననేనాడు	...	౧	౯౬
నీవుగలుగుచోట	...	3	౮౮
నీవునిలిచియుండ	...	3	౮౯
నీళ్లమీదజూడు	...	౨	౭౦
నీళ్లమీదబుగ్గ	...	౧	౭౭
నీళ్లమునుగ	...	3	౨౫౯
నీళ్లలోననోడ	...	౧	౨౫
నీళ్లలోనమొసలి	...	౧	౨౬
నీళ్లలోనిచేప	...	౧	౫3
నీళ్లుబోసికడిగి	...	3	౮
నెయ్యిలేని	...	౨	౧౮3
నేనెవ్వడనని	...	3	౮౨
నేరనన్నవాడు	...	3	౨౮౭
నేరనిజనులకు	...	3	౧3౦
నేర్చినడతు	...	3	౬౮
నెసలుబత్తుడయ్యో	...	3	౧౬3
నోటిపుప్పి	...	౨	౧౮౮
పంకజాక్షికన్న	...	౨	౭౭
పంచాక్షరీజంబు	...	3	౧౬౧
పందనధికు	...	3	౨౫౨
పందిపిల్లలీను	...	౧	౨౮

C. L. Venkatachalapathy Naidu & Co.,
AERATED-WATER SHOP,
Bazaar Str, Trivellore, M.S.M.

		Book	Verse
పగలు రేయు	...	3	౪౪
పచ్చఁజూచువారు	...	3	౧౪౨
పచ్చవిల్తుచేత	...	౨	౧౧౧
పట్టనేర్చు	...	౨	౮౧
పట్టుగొమ్మ	...	౨	౮౭
పట్టువస్త్రీయు	...	3	౧౪౦
పడిపడిమొక్క	...	3	౨౦౧
పతినివిడువ	...	౨	౪౨
పతియొప్పినసతి	...	3	౧౪౫
పదుగురాడు	...	౨	౪౦
పనసతొలల	...	౨	౩౦
పనితొడపులు	...	౧	౧౯౦
పప్పులేనికూడు	...	౨	౧౫౧
పరగచెట్టబట్టి	...	౨	౫
పరగజలకమాడి	...	3	౨౬3
పరగతానెసగక	...	3	౧౧౨
పరగబొమ్మగుడ్డు	...	3	౨౧౭
పరగరాతిగుండు	...	౧	౧3౫
పరగలేమి	...	3	౬3
పరధనములకు	...	3	౧౫౪
పరనారీదూరగు	...	౧	౫౧
పరబలంబు	...	౨	౧౬౮
పరయువతి	...	3	౨౧౪
పరసమినుము	...	౧	౮౧
పరులకుపకరింప	...	3	౭౯
పరులదత్తమిట్లు	...	౨	౧౨౫
పరులమోసపుచ్చి	...	౨	౧౫౬
పర్వతవనవాసి	...	౧	౧౫౧
పలుకుమన్ననేల	...	౧	౨
పలుగురాళ్ళ	...	3	౨౦౨
పలుగువాని	...	3	౧3౨
పసులవన్నె	...	౧	౧౮౯
పాగపచ్చడం	...	౨	౨౧
పాపపుణ్యము	...	3	౯౪
పాపమనగ	...	౧	౪౫
పాముకన్నలేదు	...	౨	౧౧౮
పాలగలయనీరు	...	౧	౧3౧
పాలనీడిగింట	...	౨	౧౬3

		Book	Verse
పాలనీరుక్రమము	...	౧	౧౬౬
పాలలోనవులును	...	౧	౧౫౮
పాలుపంచదార	..	౨	౭౪
పాలుపెరుగు	...	౨	౯3
పిండములనుజేసి	...	3	౧౯౨
పికమువనము	...	3	౯౧
పిసినివానియింట	...	౧	3౪
పుట్టినదియు	...	3	౪౦
పుట్టుదుఃఖము	...	3	౧౫౦
పుట్టుబిత్తలి	...	౧	౪౯
పుట్టువారలెవరు	...	3	౧౨౧
పురహరునకు	...	3	౧౫౯
పురుషుడెన్ని	...	౧	౧౧౮
పురుషుడెరుగ	...	౨	౧౧
పుస్తకములుజడ	...	3	౧౯౬
పూజకన్ననెంచ	...	3	౨౨౪
పూర్వజన్మమందు	...	౧	౪౨
పూర్వవాసనగల	...	౨	౧౨౧
పూసపోగులైన	...	౨	౫౬
పెక్కుజనుల	...	౨	౧౬౧
పెట్టినంతఫలము	...	3	౧౫౧
పెట్టిపొయ్య	...	౧	౯
పెట్టువారలెవరు	...	3	౧౨౦
పెతరయన్నమ	...	3	౧౯౧
పెద్దలవచనము	...	3	౯౫
పేదరికమంత	...	౨	౧౫౨
పొంకముగను	...	3	3
ప్రభువుకోతి	...	3	౫౭
ప్రస్తుతంపు	...	3	౧౪3
ప్రాకుఁజేసిన	...	3	౭౨
ప్రియములేని	...	౨	౪౯
బంగరుఁబొడగన్న	...	3	౧౪౪
బండమీద	...	౧	౧౦౪
బడుగునెరుగ	...	౨	౧౧౬
బిందురక్తము	3	౧౭౧	
బిడ్డలనుసతులను	...	3	౧3౮
బుద్ధియునీకేల	...	3	౬
బూదిపూతలైన	...	3	౧౬3

V.R. NARLA MEMORIAL LIBRARY
V.R. NARLA
D.P.R.I.
Acc. No.

		Book	Verse
బొందియెవరి	...	౧	౫౪
బొమ్మలాటవాడు	...	౩	౨౧౩
బోడితెలలు	...	౩	౧౭౪
బ్రతుకువారలెవరు	...	౩	౧౧౯
బ్రహ్మమునుయెరు	...	౧	౧౧౦
బ్రహ్మున్నచోటు	...	౨	౧౦౪
బ్రహ్మమేడదనుచు	...	౧	౧౮౮
భయమునుమీ	...	౧	౧౮౫
భాగ్యవంతురాలు	...	౨	౧౦౯
భాగ్యహీనునకు	...	౩	౨౫
భూతిదేహమందు	...	౩	౧౭౨
భూపతికృపనమ్మి	...	౧	౪౪
భూమినాదియన్న	...	౨	౭౫
భూమిలోన	...	౧	౬౬
మంచిరుచుల	...	౨	౩౬
మంచివారులేరు	...	౩	౭౭
మంచిశకునము	...	౩	౨౪౨
మంటలోహమందు	...	౩	౪౫
మంటలోహముల	...	౧	౮౯
మంటికుండ	...	౧	౧౭౦
మందుదినబోటు	...	౧	౫౮
మగడుమదను	...	౨	౧౦
మగనికాలమందు	...	౧	౧౨౧
మతముదారి	...	౩	౨౫౮
మత్సరంబుమద	...	౩	౩౫
మదినెరిగినవాని	...	౧	౧౦౯
మధురసంబు	...	౨	౧౦౦
మనమలోన	...	౩	౨౭౪
మనసునందు	...	౧	౧౦౭
మనసుల్పలేని	...	౩	౨౬౪
మనసునిల్పి	...	౩	౭౫
మనసుబూని	...	౧	౧౭౫
మనసుముక్తి	...	౧	౧౦౮
మనసులోననున్న	...	౨	౧౧౦
మనసులోనిముక్తి	...	౨	౧౭౦
మనసులోనివాని	...	౩	౪౬
మనియుండెదు	...	౩	౧౪౧
మన్ననుదినుమంటె	...	౧	౧౨౭

		Book	Verse
మన్ననొత్తి	...	౩	౨౪౧
మరువవలె	...	౩	౬౬
మాటిద్దవచ్చు	...	౧	౧౦౬
మాటలుప	...	౨	౪౪
మాటలాడవచ్చు	...	౧	౧౭౬
మాటలాడనేర్చి	...	౩	౭౪
మాటలాడవేరె	...	౧	౧౩౪
మాటలెల్ల	...	౧	౩౭
మాటలోని	...	౩	౪౭
మాటవిననియాలు	...	౨	౧౬
మాదిగెచెయుపుల	...	౩	౧౬౪
మాదిగెయనవద్దు	...	౩	౨౨౬
మానసపువిరక్తి	...	౩	౧౬౫
మానినీమనోజ	...	౩	౨౪౬
మాయనుచెర	...	౧	౧౭౧
మూలమూలగాడు	...	౨	౧౩౫
మూలవాడయినను	...	౩	౨౩౧
మూలవానిజూచి	...	౨	౧౮౬
మూలవానినంటి	...	౩	౨౨౪
మూలవానినేల	...	౩	౨౨౭
మూసినపనితోడ	...	౨	౫౭
మిరపగింజ	...	౧	౧౫౦
ముందరిపోటులు	...	౧	౭౫
ముక్కుకోపములును	...	౩	౧౨౪
ముచ్చయాత్ర	...	౨	౧౬
ముట్టుముట్టనుచు	...	౩	౧౧౧
మురియువాడెవండు	...	౧	౬
ముష్టివేపచెట్టు	...	౩	౫౬
మూడువేళలందు	...	౨	౧౮౩
మెలతనడవి	...	౩	౧౫౬
మేకచంకబెట్టి	...	౩	౧౫౨
మేడిపండుజూడ	...	౧	౫౬
మొండివాని	...	౨	౭౬
మొగముజూచి	...	౨	౧౫౪
మొదటనతడు	...	౩	౬౦
మొదటనాసబెట్టి	...	౨	౧౧౫
మొదటబోయు	...	౧	౧౨౦
మొదలక్రియను	...	౨	౮౩

C. L. Vaikuntacharlu & Co.,
AERATED-WATER SHOP,
Balaji St., Triveliore, M.S.M.

		Book	Verse
మొదలతన	...	౨	౫౩
రాజవరుల	...	౧	౭౩
రాజుమాటవలె	...	౩	౬౧
రాత్రిప్రతిమ	...	౩	౧౮౨
రాతిబసవని	...	౩	౨౪౦
రామనామపఠన	...	౨	౨౦౬
రామవిభుడు	...	౩	౧౫౮
రుద్రరూపు	...	౨	౧౮౪
రేచకపూరక	...	౩	౨౦౦
రోగినరసినట్టి	...	౩	౩౮
రోగియైనవాడు	...	౩	౧౨౭
లంకబోపు	...	౩	౧౫౭
లలితశివతత్వ	...	౨	౧౮౧
లేదులేడనిన	...	౩	౧౦
లేనికాలము	...	౨	౪౭
లోకములకు	...	౧	౧౮౧
లోభమోహ	...	౩	౧౩
లోభివానిజంప	...	౧	౩౬
వంటివచ్చునప్పుడు	...	౩	౫౧
వంటుదప్పునప్పుడు	...	౩	౫౦
వచ్చేదిని	...	౨	౧౬౬
వరలురత్నసమితి	...	౩	౧౪
వలపుదీరెనేని	...	౩	౨౬౯
వల్లవైపులేక	...	౩	౨౮
వాక్కుశుద్ధిలేని	...	౩	౨౧౬
వాడకురికితెట్టు	...	౨	౫౯
వాడవదినెకేల	...	౩	౨౪౬
వానరాకడ	...	౨	౧౨౩
వారకాంతలెల్ల	...	౨	౧౭౬
వావివర్తనలును	...	౩	౭౩
విటులకనులకెం	...	౨	౨౭
విడువముడువ	...	౨	౪౬
విడువవలయు	...	౨	౬౬
వినవలెనెవ్వరు	...	౧	౧౪౩
వినుకరికనుకరి	...	౩	౯౭
వినువివేకమునేడు	...	౧	౧౬౪
విప్రవరుల	...	౩	౧౬౬
విశ్వమును	...	౨	౧౯౧

		Book	Verse
విషసహితులు	...	౩	౨౪౪
వెదుకవెదుక	...	౧	౧౧౩
వెరువవలె పాప	...	౨	౬౨
వెర్రిబట్టువాని	...	౩	౧౫౩
వెర్రిమొద్దుకేల	...	౨	౧౦౫
వెర్రివానికైన	...	౧	౬౪
వెలదిచక్కదనము	...	౧	౧౩౯
వేయూలివలన	...	౨	౧౦౨
వెళ్లివచ్చునాడు	...	౧	౪౭
వేదవిద్యలెల్ల	...	౩	౧౮౭
వేదశాస్త్రముల	...	౩	౧౮౮
వేమననగదొగి	...	౧	౧
వేమపాలుబోసి	...	౩	౨౪౫
వేరుపురుగు	...	౧	౧౫
వేషభాష	...	౩	౧౭౫
వేషమొనరగట్టి	...	౩	౧౬౭
వ్రేయ్రవేయగాను	...	౩	౪౮
వ్రతములెన్ని	...	౩	౧౮౯
వ్రాతవెంటగాని	...	౩	౨౦౫
శతుపులనుద్రుంచి	...	౨	౧౧౩
శాంతిమానసము	...	౨	౬౮
శాంతమునసకల	...	౧	౧౧౬
శిలనుప్రతిమ	...	౩	౨౩౦
శివకపులకు	...	౧	౧
శివుగుడిని	...	౨	౧౭౬
శివుడుగలడ	...	౩	౧౮౧
శివుసిమాద	...	౩	౧౧
శివునియనుభవం	...	౧	౬౮
శిష్యవర్గము	...	౧	౧౪౭
శుద్ధదృష్టి	...	౩	౧౬౦
శూద్రుతనముపోయె	...	౨	౬౬
శూద్రులందుబుట్టి	...	౩	౧౬౨
శూద్రులనుచు	...	౩	౨౨౩
శ్రీకరంబగు	...	౧	౧
సకలశాస్త్ర	...	౨	౧౮౮
సకలవిద్యజూచి	...	౩	౧౧౪
సకలవిద్యనేర్చి	...	౩	౫౪
సకలాకారు	...	౩	౪౧

		Book	Verse
సజ్జనకులచెలిమి	...	౧	౧౭౪
సతికిపతికిన్నైన	...	౨	౨౦౨
సతులజూచి	...	౨	౧౩౨
సత్యమమరియుండ	...	౧	౮౫
సాధుచరిత	...	౨	౧౦౬
సాధుసజ్జనుల	...	౩	౬౨
సిగ్గువారలమని	...	౨	౪౫
సుతులచేతపుణ్య	...	౨	౫౧
సుతులుసతులు	...	౨	౪౩
సూక్ష్మరూప	...	౨	౧
సోమయాజినను	...	౩	౧౬౮
స్థిరముగాని	...	౨	౧౫౭
స్త్రీలమాయ	...	౨	౧౭౪
స్త్రీలనుఖము	...	౧	౬౦
స్త్రీలుగల్లుచోట	...	౨	౧౩౪
స్థూలముకను	...	౧	౯౨
స్వానుభూతిలేక	...	౧	౧౧౫
హీనజాతి	...	౨	౧౪౭
హీననరులతో	...	౩	౧౦౭
హీనుడెన్నివిద్య	...	౨	౧౦౭
హృదయమందు	...	౧	౧౦౨
హృదయముపది	...	౩	౧౯౭
హేమకారవిద్య	...	౧	౭౪

C. L. Publishing Co., Madras & Co.
AERATED-WATER SHOP.
Bazaar St., Trivellore, M.S.

మనసు ఫౌండేషన్ పుస్తకాల పరిశీలనావల్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	AOUA105B161
పుస్తకం పేరు	వేమనపద్యములు01
తారీఖు	31 December 2025
ముందు అట్ట	NO
వెనుక అట్ట	NO
మొత్తం పేజీలు	157
పెద్ద సైజు పేజీలు	NO
ఖాళీ పేజీలు	NO
లేని పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	Kethana
పేజీలు విడదీసినది	Kethana
స్కాన్ చేసినది	Lavanya
పరీక్ష చేసినది	anusha
పేజీలు సరిచూసినది	
బైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
పరిస్థితి	good